

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Atatürk Yaşadı mı?

Oktay Akbal

Cumhuriyet

A T A T Ü R K Y A Ş A D I M I ?

Nurer UĞURLU başkanlığında bir kurul tarafından
hazırlanmıştır.

Dizgi Yayımlayan:
Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.
Baskı: Çağdaş Matbaacılık ve Yayıncılık Ltd. Şti.
Haziran 2000

OKTAY AKBAL

A T A T Ü R K Y A Ş A D I M I ?

Cumhuriyet GAZETESİNİN
OKURLARINA ARMAĞANIDIR.

İÇİNDEKİLER

Bölüm I

TARİH BİR KEZ YAŞANIR

Atatürk Bir Düş Müydü?	11
Arkası Var.	12
Geçmiş Zaman Olur Kıl	14
Görüyor, Bekliyor.	17
Önce Tarih Bilmeli.	19
"Kemallerin Hezimetini".	22
Sivas Kongresi Tutanakları.	25
Tarih Bir Kez Yaşanır.	27
Abdülhamit Konusu.	30
Sıra Zaferlerine mi Geldi?	32
Atatürk'ün Babası.	35
Geçmişlerine Bir Göz Atmak	37
İrkçı Turancı Atatürk	39
Okuyun Okutun.	42

Bölüm II

GERİDE DEĞİL İLERİDE O

Geride Değil İleride O.	47
Bir 10 Kasım Daha.	49
O'nu Duymak.	52
19 Mayıs'm Anlamı.	54
19 Mayıs'ı Yaşamak.	57
19 Mayıs'ı Kutlamak.	59
23 Nisan Günleri.	63
Yarınların Bayramı.	66
Bir Başlangıçtı 30 Ağustos.	68
Yıldızlı Bir An.	70
Yarın 29 Ekim.	73
Ben Onuncu Yıldayım.	75
Cumhuriyet Yolunda.	78
Onuncudan Ellinciye.	80
27 Mayıs Bir Dönüm Noktasıdır.	83
27 Mayıs Bayramı.	86
28 Nisan'm Anlamı.	88
Tüm Kaleler Düşmeden.	93

Bölüm III

ULUS OLMAK ÖZGÜROLMAKTIR

Atatürkçü Olmak	99
Atatürk'ün Sesi	102
Halk Egemenliği	104
Tanıdınız mı Bu Besi?	107
Atatürkçü müsünüz?	109
Ulus Olmak, Özgür Olmaktır	112
Atatürkçülük Görevi	115

Bölüm IV

DEVİRİMLER İÇİN OYLAMA YAPILAMAZ

Devrimler İçin Oylama	121
Suçlu İhlımlı Olmak	123
Devrimci Çizgiye	126
Fatih Gelecekmiş	• 129
Bursa Söylevi	131
Fatih Bir Gelse	133
Her Şeyi O mu Yapacaktı?	136
Bunun Adı Devrimdir	138
Durmak Düşmektir	140
Atatürkçü Eylem ve Düşünce	143
Yeni Toplum, Yeni Devlet	146
Atatürk'ü Yargılamak	148
Atatürk İlkeleri Nedir?	151

BÖLÜM I
TARİH BİR KEZ YAŞANIR

ATATÜRK BİR DÜŞ MÜ YDÜ?

Herkes Atatürk'ü övüyor, herkes "izindeyiz!" diye yırtmıyor, herkes "o en büyük adam" diyor, herkes "Atam nerdesin, niye bizi bıraktın" diye ağlıyor, herkes, herkes, herkes Atatürk yolunda, safında, ülküsünde, ardında!..

İki Alman öğrencisi gelmişler yurdumuza. Dinlenmişler, konuşmuşlar. Herkes Atatürk'ü göklere çıkarıyor, herkes onu babası gibi seviyor. Sonra bir de bakmışlar ki herkes Atatürk'ün düşüncelerine, görüşlerine, ilkelerine, ülküsüne ters yolda gitmekte birbiriyle yarışıyor! En sağcısından kendini en solcu bilene dek! Çıkamamışlar işin içinden. Sonra sormuşlar bir Türk arkadaşlarına: "Neden ölümünden otuz yıl sonra bile O'nu bu kadar seviyorsunuz da O'nun dediklerine böylesine kulak asmıyorsunuz?"

Batı kafası bunu sorar işte. Hem sormakla da kalmaz yanıtlım da bekler. Biz de düşünürüz ama işimize gelmez, çıkarcılığını bozar diye vazgeçeriz yanıt aramaktan. Yaşar gideriz gündelik hayatımızı. 10 Kasım oldu mu başlanız çılgınlıklar atmaya, gözyaşları dökmeye, söylevler çekmeye. Evet sıkılmadan yaparız bunu...

1950 1960 yılların partizan bir valisi genç devrimcile

rin başkaldınşlan karşısında şöyle demişti: "Atatürkçüymüşler! Atatürk'ün Cumhuriyeti emanet ettiği kuşak biziz, onlar değil!" Böyledir, hem Atatürk'ü kimseye kaptırmayacaklar, hem de Atatürkçülüğü tarih sayfalanndan kazıyacaklar. Cumhuriyet yıldönümlerinde Arap harfli sloganlarla geçit törenleri yapılacak. Politikanın çirkin kişileri oyuğruna "Muhammed düzeni getireceklerini söyleyecek. Yobaz gazeteleri Atatürkçülüğü gâvurluğun eşi sayacak. Kendini aşın solcu sayan romancılar, bilim adamları sinsi sinsi Atatürk'ten kalan kemikleri kemirecek... Sonra ölüm günü geldi mi söylevler! Ne zanmana dek, o günün akşamına dek! Sonrası yok, Atatürkçülükleri o kadar işte. Eski yıllarda Atatürk için neler yazmışlar, neler demişler, bir okuyun. İşte Bayar ortada, "Atatürk seni sevmek ibadettir" özdeyişini o bulmamış mıydı? Söylüyorlar, ama inanmadan, benimsemeden, uygulamak istediğini duymadan...

Öyle günler oluyor ki, öyle olaylarla karşılaşırız ki^ki şi kendi kendine sormadan edemiyor: Bu ülkede Atatürk diye büyük bir adam gerçekten yaşadı mı? Sanki toplumca bir düşünmüşüz, sonra uyanıvermişiz. Öyle güzel bir düşten sonra uyanmak korkunç bir kâbus. Atatürk bir düşün müydü sahi? Çevreme bakıyorum, düşün değil, bir zamanların gerçeği. Düş değilse de bir zamanların gerçeği ancak... Geçmiş, gitmiş, unutulmuş. Adı kalmış o kadar. Ne ilkeleri, ne inancı, ne arkadaşları!

Bayramlar, söylevler, törenler, demeçler... Bunlar bir şey değil. Temel sorunlara inmeden, Atatürkçülüğü bir fikir ve inan bütünü, bir öğretim, bir toplum düzeni olarak ele almadan ne dense yararsızdır. İçi boş kalıplardır bunlar. O kalıpla doldurmak, Atatürkçülüğün özünü korumak gerek. Atatürkçülüğü ödöncülerden, rötuşçulardan, inkarcılardan, Ulu

Hakancılardan, kendilerini sol sayıp en gerici düşünce davranışlardan kaçınmayanların elinden çekip almak gerek. Atatürkçülüğü düş olmaktan kurtarmak gerek...

ARKASI VAR

'Atatürk; "Millî irâde, egemenlik kayıtsız şartsız millettir, garp medeniyetinin usullerini tatbik etmek lâzımdır" kanatlerinde samimiydi. Bunları memleketimizde.bir an evvel tatbik edecek, usul olarak kuracak, yerleştirecek bir ortamı arzu ediyordu, takip ediyordu. Benim kanaatim budur. Kendi hayatında ne dereceye kadar tatbik edebildiye etti, mabadını bize bırakıp gitti..."

Konuşan İsmet İnönü'dür. Bir gazeteciye söylemişti bu sözleri. Atatürk'ten sonra on iki yıl Cumhurbaşkanlığı, on yıl ana muhalefet partisi başkanlığı, üç yıl kadar da Başbakanlık yapmış, yakın arkadaşı Atatürk'ün eserini yürüten, bugüne getiren başlıca yetkili kişi. Atatürk'ün "mabadını" bize bırakıp gittiği şeylerin ne dereceye kadar gerçekleştirildiğini en iyi bilecek devlet adamı.

Neymiş Ata'nın gerçekleştirme istedikleri? Önce egemenliğin, ulusun olması.. Bugün böyle midir durum? Egemenlik kayıtsız şartsız ulusun mudur? Evet, özgür seçimler yapıyoruz, Türk ulusu oyunu serbestçe kullanıyor, dilediğini seçiyor. Ya da kullandığını, seçtiğini sanıyor, buna inanıyor. Bu herşeye rağmen bir aşamadır. Kan dökülmeden seçimler yapabiliyoruz. Büyük düzenler, dolaplar kurmadan, döndürmeden çok partili bir ülkede özgür seçimler oluyor. Bu, ulusun gerçekten egemen olması mıdır? Bir bakıma evet, bir bakıma hayır. Özgür seçimle de olsa Meclis'e girenler üç aşağı, beş

yukarı aynı kişiler değiller mi gene? Eskiden Meclis'e girenler daha çok aydınlar, eşraf, ağa temsilcileriydi. Şimdi aydınlar azaldı, ötekiler çoğaldı! Halkın gerçek temsilcileri gene azınlıkta, gene iktidardan uzakta!.. Çünkü ulusun yarısından çoğu kara bilgisizlik içinde! Böyle oluncane egemenliğini bilir, ne de bunun anlamını, değerini, tadımı! Bir ülkede bilinçsiz kişiler yandan çoksa orada "millî irâde" diye bir şeyden bahsetmek kolay olmaz. Millî irâde dediğimiz şey politika esnafının halkın gözünü boyayarak oyunu alması, geçip koltuklara kurulması mıdır? Değil elbet...

Gelelim "garp medeniyetinin yöntemini benimsemek ve uygulamak" konusuna... Bu, yalnız yasalan, yöntemleri, düşünceleri kâğıt üstüne yazmakla, birkaç bin okur yazann kafasına sokmakla olmaz. Hem, okullarımızda yetişen gençler, aydınlar Batı kafasının gerektirdiği ilkeleri ne denli benimsemişlerdir? Otuz yıldır eğitim alanında o kadar çok anlam ve ruh değişikliği oldu ki! Atatürk devrimciliği bayram söylevlerinde kaldı. Batılı anlayışa uymayan neler yapılmadı, neler! Demek bu da gerçekleştirilememiş!...

Atatürk'ün üç ana isteğinin neler olduğunu İnönü güzel özetlemiş. "Mabadını bize bıraktı" derken de bir gerçeği belirtmiş. Ama o "mabadı" ne hale soktular? Kim soktu? Bunlar tarih yazacak ergeç...

GEÇMİŞ ZAMAN OLUR Kİ!

Yaşanmış bir olay:

Gazi Mustafa Kemal Eylül 1924'te Hamidiye kruvazörü ile Karadeniz gezisine çıkmıştır. Cumhurbaşkanı olarak ilk kez

gelmektedir bu illere. Hamidiye 17 Eylü Çarşamba günü saat 18'de Rize limanına varır. Gemi daha uzaktan, Rize valisi, komutanlar, il ileri gelenleri tarafından karşılanır. Devlet Başkanının gelişi top atışları ile bildirilir. Halk sokaklara boşanır. Geminin top atışlarına karşılık eski düğünlerde olduğu gibi halk da havaya silâh atar. Kent tamk^araljkmmanmıştır; havanın yağmurlu olmasına rağmen yakın ilçelerden gelenler her yanı doldurmuştur. Gece fener alayları yakılır. Ertesi gün Gazi iki çeşmenin, bir caddenin açılışını yapar. Dönüşte bir kalabalık onu beklemektedir. Yolu kesilir başında iki müftünün bulunduğu bir kalabalık tarafından. İşte olan, o zaman olur...

Rize ve Atina müftülerinin elinde Cumhurbaşkanına verilmek üzere hazırlanmış dilekçeler vardı. İlgililer okurlar dilekçeleri. Gazi sorar müftülerin ve arkalan sıra gelen halkın ne istediğini. Medreseler açılmalı, din öğretimi yapılmalı, laik öğretime geçilmelidir! Gazi bunları öğrenince öfkeyle şunları söyler: "Bu millet mektep yapmayacak mı? Şimdiye kadar geri kalmamızda en büyük amilin ne olduğunu biliyor musunuz? Hayır, medreseler açılmayacaktır. İaşenizi mi düşünüyorsunuz? Müsterih olun, ibadetinizle uğraşın bırakın bu milleti. Yoksa bu kararı veren Meclis'te sizden büyük âlimler yok mu? Millet bildiği gibi yapacak. "Sonra Valiye döner: "JBu adamlar burasını İran gibi mi yapmakjstiyorlar" der.

Gene büyük gösterilerle, bir bayram coşkunluğuyla uğurlanır. Rize olayı üzerine aldığı bir kutlama telgrafına şöyle yanıt verir: "Gezdiğimiz ve gördüğüm her yerde millet cahil ve taassuba ilânı harp halindedir. Medeniyet ve teceddüt yolunda bir an kaybetmeye muvafakati yoktur. Paslı dimağların şursuz tefevvuhlan, anide milletin müşterek ve müthiş fevranıyla bunalmaktadır. Bunu gözlerimle gördüm."

İşte gerçek halk adamı, ulus lideri, uygarlık öncüsü... Üç beş geri kafalının, onları izleyen bilinçsiz kalabalıkların etkisinde kalmayan, tam tersine uyanık davranışıyla yığınları aydınlatan, gericiliğin paslarından sıyrın devlet adamı böyle olur. Nabza şerbet vermek yerine, nabza yararlı kanı, yaratıcı gücü, çağın gerçeklerine uygun bilim verilerini sunmaktır bu. Milyonlarca insan Gazi'nin yolunda yürüyecektir, üç beş çıkarıcı kişi kalabalıkları bir an için çevrelerine toplasalar da üstlerine gitmesini bilen aydınlık bir kafanın gücüyle yıkılırlar... Nitekim 19 Eylül günü Giresun'da Gazi'ye seslenen bir genç şöyle der konuşmasında:

"İstiklâl harbinde şehit olanlar yalnız düşmandan değil saraydan da intikam aldılar. Asırlardan beri başımıza sade ve-raset kuvvetiyle belâ kesilenlerden bizi kurtardınız. Artık mukadderatımız Afrikalı bir dadının büyüttüğü cahil bir han ve sultan elinde değildir. Şimdiki Reisimiz siz ve Büyük Millet Meclisidir. Cumhuriyet bir taht ise biz gençler onu sehpa-sınız. Biz kırılmadıktan sonra o düşmeyecektir. Ve üzerinde her zaman lâyük olan oturacaktır. Türk tarihinde artık kimse tu-feyli yaşayamaz. Sizin büyük huzurunuzda bütün gençler ye-min eder ki Ata'nın aleyhine Hâkimiyet Milliye ve Cumhuri-yetin zararına hangi baş kalkarsa onu koparacağız. Veleve o baş Vatanı ve Hâkimiyeti Milliyeyi bize verenlerden biri olsun. Saltanatı ferdiyenin mezarı TBMM'nin altındadır. Dirilmesi-nin ve hortlamasının ihtimali yoktur. Kalkmak isterse Mille-ti bütün ağırlığıyla üstünde, bizi bütün silâhlarımızla karşısın-da bulacaktır."

Buna Gazi şu yanıtı verir: "Bu sözlerinizle bütün mem-leket gençliğine tercüman olmaktadır. Muharebe meydan

larında kanlarını akıtan şehitlerin ruhları bu sözleri işitmekle müsterih olmaktadır. Memleketin şuurlu ve zinde gençliği muvacehesinde hissettiğim bahtiyarlık büyüktür."

Yaşanmış bir tarih yaprağı. Anlamalı bir olay. Atatürk devrimini, devrimcilerini tanımak, değerlendirmek için bir ölçü... Nereden nereye gelmişiz! 1924'te bugünün politikacıları, bugünün liderleri ya yeni doğmuşlardı, ya üç beş yaşındaydılar, ya da daha dünyaya bile gelmemişlerdi. Yığınlara bol bol şerbet sunanlar, bilinçsiz yığınların hoşuna gitmeye çalışanlar, iktidara gelmek için Atatürk devrimlerinden ne kalmışsa hepsini ortadan kaldırmayı kabul edenler, bir yandan da hiç sıkılmadan Atatürk, Atatürk diye bağırırlar!.. Hepsi, hepsi ortada!... Ama tarih de ortada, Atatürk Devrimleri tarihi de belleklerde, kitaplarda... "Memleketin şuurlu ve zinde bir gençliği" de ayakta, tetikte, nice bezmiş, umutsuz, yenik düşmüş sayılırsa sayılsın...

GÖRÜYOR, BEKLİYOR

Öğrenciler getirir bu çelenkleri, işçiler getirir, memurlar getirir. Na zaman geçsem renk renk çiçekler görürüm ayakları dibinde. Okurum üstlerindeki yazıyı. Hepsinde bir sığınma, bir yakarma sözü vardır. Umudunu yitirenler gelir Ata'nın heykeline, Beyazıt'tan yola çıkar Taksim'e dek yürürler. Ata'nın ayakları dibine bırakırlar çiçeklerini. Üstüne yazılı bir kâğıt iliştirerek... Bilmem hangi fabrikanın patronu haksızlık yapmış. Öğrenciler coplanmış. Şu ya da bu olmuş... Son durak burasıdır...

Bir çeşit ağlama duvan diyeceksiniz. Değil, hayır. Daha

başka bir şey. Derin bir anlamı var bunun. Bu, ölümünden bunca yıl sonra da Ata'nın yaşadığını gösteriyor. En büyük güç diye onu biliyoruz, tanıyoruz. İnanıyoruz ona. Koşuyoruz, sığınıyoruz, yardım bekliyoruz. Ondan bir şeyler alıyoruz. Bir güç, bir inanç... Niye en çetin kavgalar, en kanlı döğüşler, hep bu anıt çevresinde olur? Bundan.

Bakarsınız bir gün, koskoca bir çelenk. Bilmem hangi fabrikanın işçileri, kadınlı erkekli çocuklu toplanmışlar, ellerinde bayraklar, dövizler yürüye yürüye Taksim'e çıkmışlar, varmışlar Atalarının yanına. Fabrika sahibinin yaptıklarını bir bir anlatıyorlar. Yazıyla, sözle...

Heykel anlar mı dediklerini. Bir Ata var orada. Yıllardır kıpırdamamış. Hep aynı biçimde duruyor ayakta. Meydan küçükken heykel büyük gibiydi. Meydan açıldı, genişledi, heykel minicik kaldı o koca alanda. Yeni bir heykel, bir anıt gerek, daha büyüğü. Ata'yı tek başına orada sonsuza dek yaşatmak. Şimdikini de oradan alıp Gezi'deki boş alana dikmeli.

Atatürk duyar mı bunları, bu yakınmaları. Gözü önünde yapılan bu döğüşleri? Bu devrim düşmanlığını, bu gericilik akımını, çıkarıcılık yansını? Bir kendimizi aldatmaca mı bu? Bazdan o bir şey duymaz sanır. O, orada, kentin göbeğinde cansız bir heykeldir. Ne yapsak, ne etsek duymaz, anlamaz, durur öylece. Anlamadığı için, yerinden kıpırdamadağı için her şey yapılabilir. Gözleri önünde gençler dövülebilir, haksızlıklar, yanlışlıklar, kötülükler birbirini izleyebilir. Öyle sınırlar daha doğrusu..

Oysa!.. Yanıldılar 1960 Mayısmda böyle sananlar. Yaşandı bu gerçek. Anlaşıldı ki Atatürk cansız değildir. Yalnız bir heykel, bir anıt, geçmişte kalan bir anı, yitip gitmiş bir düş de

ğildir. Umulmadık bir anda dirilir Ata... İndirir yumruğunu devrimlerine karşı çıkanlara. Yamyassı eder hepsini...

Ata'nın anıtına gidip dertlerini dökenler, acılarını anlatanlar, ondan yardım bekleyenler biliyorlar bunu. Kör, sağır, dilsiz, anlayışsız, belleksiz, duygusuz kişilerdir Taksim'de yalnızca bir heykel var diyenler. Ata öldü, Atatürk ülküsü geçmişte kaldı diye sevinirler.. O, görüyor her şeyi. Anlıyor. Bekliyor... Bekliyor, bir günü, bir saati..

ÖNCE TARİH BİLMELİ

"İzmir'i kurtaracak olanların Erzurum'da, Sivas'ta, Ankara'da, Konya'da, Trabzon'da ve diğer yerlerde ne türlü işleri vardır, bunu anlamıyoruz" diyor "Alemdar" yazarı Oğuz Tekin. Yıl 1919,8 Kasım... Mustafa Kemal Paşa o yılın 19 Mayıs'ında Samsun'a çıkmış, orada Erzurum'a gitmiş, sonra Sivas'a... İzmir'i, Aydın'ı kurtarmak sityenlerin buralarda işi neymiş! "Alemdar"cı anlayamıyor bunu. "İçin içyüzü başka, hem de pek başka'ymış!...

Başka biri, ünlü yazar Refik Halit de 9 Ocak 1920'de şöyle yazıyor: "Bu devlet İngiltere'nin yardımını temin etmiş olsaydı. İttihatçı olabilir mi? Dağlara çıkıp köylüleri soyabilir miydi? Gece yollarda, sokaklarda adam öldürebilir mi? Bizim için yapılacak şey bir tek devletin siyasi beraberliğidir. O devlet de İngiltere'den başkası olamaz, olamaz, olamaz." İngiltere'yi kendimize koruyucu seçeceğiz, Anadolu'daki Kemali'leri temizleyeceğiz, İstanbul'daki mutlu azınlığın rahat yaşamasını sürdüreceğiz!

"Millet Paşası" adım vermişler Mustafa Kemal'e. Gene

Refik Hal it, Alemdar'da atıp tutuyor: "Kimdir bu millet kurtarıcısı ki arkadaşları gibi ihtilâl ve isyan silâhı ile kanunları parçalamış, iradeleri yırtmış, pazu zoru ile meydana çıkmış, gururlu ve emredici "Türk'ü kurtaracağım" diye haykırıyor "Külhanbeyler", başıbozuklar, bilmem neler!.." 1920'lerde kalem oynatan ünlü yazarların Mustafa Kemal'e ve ulusal kurtuluş savaşıçılarına verdikleri adlar bunlardır.

"Hainler, ahlâksızlar, vatansızlar, alçaklar". Kimler bunlar? Anadolu'da bir halk kurtuluş savaşı açmış kişiler.. Emperyalist devletlerle, onların aracı Yunanlılarla, iç düşmanlarla binbir yokluk içinde çarpışan subaylar, komutanlar, paşalar, aydınlar, efeler, köylüler, emekçiler hepsi hepsi "hain, alçak" onların gözündede... Niye? İngiliz himayesini benimsemediler, padişah karşı geldiler diye... Başka biri, Refi Cevat da 25 Şubat 1920'de şöyle diyor: "Bu memleketin hakikî evlâdı, asırlardan beri anavatana, vatanına bağlı bulunmuş, padişahından başka kuvvet tanımamış olanlar vatansız sayılıyorlar, sonra millî duygulardan sıyrılan, memlekette eşkıyalığın övücüsü olan doğru yoldan çıkmış bir grup kendilerine milletperver ve vatanperver ve millî bir süs veriyorlar." Yine aynı gazetede bir İngiliz yanlısı Hafız İsmail, "Bilmiyorlar ki İngiltere tehdiide gelmez. Ve biz bunu yapmakla kendimizi büsbütün mahvederiz" diye gözdağı veriyor. İlle İngiltere'nin himayesinde kalınacak, Padişaha, Halifeye hizmet edilecek, İstanbul'daki bir avuç şaşkın, ulusu tutsaklığa, geriliğe itecek..

"Mütarekede yerli ve Yabancı Basın" adlı bir kitap, İhsan Ilgar 1920 22 yılları arasında Türk ve yabancı gazetelerden derlemiş bu yazılan. İlginç bir derleme, ama bir hayli eksik. Kurtuluş Savaşı'ndan yana gazeteciler bir yanda, Kurtu

luş Savaşı'na karşı çıkan ünlü kişiler öte yanda. Bu yıllarda İstanbul basını karşılıklı tartışmaların yapıldığı bir alandı. Refik Halit'ler, Refi Cevat'lar, Mustafa Sabri'ler, hatta Ahmet Refik'ler, Cenap Şahabettin'ler "Millet Paşası" adını taktıkları Mustafa Kemal'i küçültmek, yermek, batırmakla yarış halinde. "Kuvay i Milliye Yunanlılara karşı duruyor, işgal sahalarını tehdit ediyormuş. Bunlar maalesef birer sözden ibarettir" derken garip bir hoşlanma duyuyorlardı her halde... Kuvay ı Milliye bir "maskarahlık"tı bu bayların gözünde! Mustafa Kemal ve arkadaşları birer eşkiya, gerçek bir eşkiya olan Anzavur Ahmet ise kahraman: "Ahmet Anzavur Bey tam bir Osmanlı ve Müslümana lâyük cesareti nefsinde toplamış bir kahramandır."

Evet, Anzavur kahraman, Mustafa Kemal"serseribaşı"... Soma zaferler kazanıldı. "Kemali"ler düşmanı denize döktü, yeni bir devlet kurdu, bütün o çürümüş kurumlar yakıldı, İstanbul basınının yanlış yol tutmuş kalemleri de yurtdışına kaçtı. Refik Halit, Refi Cevat gibi usta yazarlar onbeş yirmi yıl sustular, yabancı ülkelerde yaşadılar. Soma Atatürk bağışladı yanılmış, aldanmış düşmanlarını. Hepsi yurda döndüler, yıllarca Kemalist devrim ilkelerini öven yazılar yazdılar.

Bugün de birtakım kişiler yeni yeni yorumlara girişiyorlar, Atatürk'ü, Kemalist devrimi, Cumhuriyet yönetimini ters açılardan yargılamaya kalkıyorlar, hatta "tarih bin kez yazılır, bir yorumdur, bir bakış açısidir tarih kitapları. Dün Refik Halit'ler, Refi Cevat'lar, Ali Kemal'ler kendilerini dev aynalarında gördükleri için nasıl yanılmışlarsa, bugün de kendini büyük bilgin, büyük düşünür sananlar da öyle çıkmazlarda dolaşıyorlar. Tarih bin kez yazılır, ama bir kez yaşanır. Yaşamı

şı, olup bitmiş, kesinleşmiş değiştirmeye hele ortadan kaldırmaya ise kimsenin gücü yetmez. Tarihi yeniden yazmak için önce iyi bilmeli, öğrenmeli o tarihi...

"KEMALİLERİN HİZMETİ"

Acı bir yazı SamiN. Özerdim'inki... "Kemalilerin Hezimet"i... 1920'de İstanbul'un ünlü gazetelerinden, İktidam böyle yazarmış: "Yunan kıtaatiyle Kemaliler arasında vukua gelen bir müsademede Kemaliler mağlûp olarak firara mecbur kalmışlardır. Adapazarı'nda da Kemaliler için hezimet, aver müsademeler vukubulmaktadır. Adana'da Halilağa geçidinde birçok Kemaliler esir edilmişlerdir." İktidam bu haberleri Fransızca "Bosfor" gazetesinden almış. Bosfor, belki de Rumların bir gazetesiymiş, sevin duyarak veriyordu. Kemalilerin bozguna uğradıklarına ait haberleri... Bizim İktidam gazetesi de alıp yayımlıyordu. Aynı zevkle mi, korkuyla mı, baskıyla mı, neyle bilinmez. Anadolu'da bağımsızlık savaşı veren Kemalist güçlerin yenilgilerinden zevk duyacak bir Türk'ün varlığına şimdi kimse inanmak istemez, ama o günlerde pek çoktu çıkarlarını dış düşmanların çıkarlarıyla birleştirenler...

Kemalilerin hezimet-i!... İkiide bir böyle başlıklar verirdi İstanbul basınının birtakım adı büyüğe çıkmış gazeteleri. Kemaliler kimdir? Türk ulusunun tek umudu Mustafa Kemal Paşa'nın komutanlığında Türklüğün ölüm kalım savaşını verenler. İstanbul'daki köşklerinde yan gelip işgalci güçlerle işbirliği eden birtakım yazarlar, gazeteciler, Türk tarihinin en büyük yurtseverlik, kahramanlık olaylarını "hezimet" saymak, İstanbul'daki halkı bezginliğe, yenilmişlik ruh haline düşür

mek istiyorlardı. Gözlerini kapatıyorlardı. Tutsaklık altında yaşamaktan korkmuyorlardı. İkiide bir "Kemaliler hezimete uğradı" diye başlıklar atıp, yazılar yazıyorlardı. Mustafa Kemal, düşmanı izmir'de denize döktükten sonra o korkaklar, hainler, çıkarıcılar hizaya geldiler. Mustafa Kemal'e övgüler düzdüler, ya yeni düzene uymaya çalıştılar, ya da korkularım ye nemeyerek kaçtılar. Türk yurdu ancak dış düşmandan kurtulmuştu. Savaş bitmişti, ama görünürdeki savaşı sona eren... Mustafa Kemal "Daha işimiz bitmedi" derken kurtuluş savaşının Yunan'ı denize dökmekle, yedi düvele diz çöktürmekle Türk ulusunun savaşının bitmeyeceğini anlatmak istiyordu. Daha pek çok savaş vardı verilecek, daha çok düşman vardı gözle görünen ve görülmeyen, yenilecek, yok edilecek...

O düşmanların kökü kazınamadı bir türlü. Atatürk'ün temelini attığı devrimler aynı hızla sürdürülemedi. Daha doğrusu sürdürmek kimsenin işine gelmedi. Özellikle onun yerini alanların böyle bir uğraşın altından kalkabilecek güçleri yoktu. Atatürk devrimleri büyük bir hesaba dayanır, büyük bir kafanın ürünleridir, oysa küçük hesaplarla iş gören orta kafalar günübirlik basanlarla yetindilerk. 1938'in onbir kasımından itibaren Türkiye'nin devrimci kişiliği, devrimci yönü adım adım geriye döndürüldü, o ilkeler o kurallar, o devrimci inanç yozlaştınlıp tanınmaz hale sokuldu, ilk aşama 1939'da Atatürk devrimlerine karşı çıkmalarıyla tanınmış birtakım ünlü kişileri eski "itibarlarına" kavuşturmakla başladı. 1946'da sözüm ona çokpartili demokrasiye geçiş oyunuyla ikinci perde açıldı. Sağı alabildiğine izinli, ama solu CHP'nin hem de Sirer kafasındaki bir CHP'nin çizgisiyle sınırlı bir demokrasi anlayışydı bu. 1950'de DP'nin zaferi bir süre gözleri boya

dı ise de bu başarının kimin, kimlerin yararına olduğu kısa zamanda ortaya çıktı. Oy avcılığı alıp yürüdü. Atatürk devrimleri bozuk para gibi harcandı, bir Atatürk adı dillerde söylen-di durdu içtensizlikle. 27 Mayıs 1960'ta Atatürkçü devrimciler, bir başkaldırma yaptı. Bir yılda yenik düştü. Yine o oy avcılığı, yine o devrim harcamacılığı, yine o sola kapalı ama sağa adamaklı açık politika tüccarlığı başladı alabildiğine.. Sonrası ortada: Demirel, Demirelcilik, derken 12 Mart... Giderek Atatürk devrimciliğinin gerçek anlamına ters düşüş...

"Varlık"ta Özerdim'in "Kemalilerin Hezimet-i"ni okurken bunları hatırladım bir kez daha. Diyeceksiniz hep yazıyorsun bunları, biz okumaktan bıktık sen bıkmadın mı yazmaktan? İstedikleri bu, bıktırmak... Adını anmak, ama o adm taşıdığı simgeyi yok etmek. Kupkuru bir adm yinelenmesinin yarattığı bıkkınlığı kazımak kafalara, yüreklere...

Özerdim doğru söylemiş: "Türkiye'nin bugünkü görünümünde Atatürkçülüğün yeri olmadığı ortada... Karar vermek gerek: Ya Atatürkçüyüz, bu açıdan bir politikaya sokarız Türkiye'yi; ya da değiliz, hazır elde bir kuşak varken Atatürk devrimine son veririz. Sağcı da sevinir buna solcu da! Atatürkçü dediğimiz şurada bir avuç insan kalmışız."

Atatürk devrimi kaldı mı zaten? Yığın yığın gazete durmadan saltanat günlerinin, Osmanlılığın övgüsünü yapıyor, özlemini çekiyor. Eski solcuların bir bölümü de onlara katıldı bir süredir. Varsa yoksa Osmanlı İmparatorluğunun şanlı günleri, Abdülhamit, Vahdettin!.. Nasıl yazmış Özerdim'in sözünü ettiği o gazete: "Dirayetli, hamiyetli, milliyetçi, vatansever, müşfik hükümdar..." Bir "Padişahım çok yaşa" eksik. Onu da Özerdim eklemiş! İşte Atatürk Cumhuriyetinin ellinci yılında "manzara i umumiye..."

Önce aşağıdaki sözleri dikkatle okuyun:

"Manda demek, siyaseten olmaktan ziyade iktisaden memleketin imar ve i'lâsı için lâzım gelen muavenet ve müzaheret demektir. Kuvve i teşriiyemiz, siyaset i hariciyemiz, süferamız istiklâlîmiz baki kalmak şartıyla bir manda kabul edebiliriz. Mandater ancak iksitadiyatımıza, ziraatimize, idaremizin ıslahına çalışacak, memleketin imarına para sarfedecek ve bu sarfettiği para da tabîî bize ikraz edilmiş mahiyette olacaktır. İstiklâl i siyâsî, adlî ve malîmiz baki kalacaktır. Mandater buraya biri i'lâ ve imar programıyla gelecektir, işte bizim istediğimiz manda budur." (İsmet Fazıl Paşa).

"Bizim Amerikan mandasını tercih etmekten maksadımız, bütün cemiyetleri esir eden, kalpleri, vicdanları sömüren İngiliz mandasından kurtulmak ve sakin ve milletin vicdanlarına riayetkar Amerika'yı kabul etmektir... Amerika'dan uzaktayız, o bizi gelip İngiltere gibi tazyik edemez. Bu uzaklığın mahzura da indelhace gelip bizi muhafaza edememesi olacaktır. Fakat buna mukabil bize yükü az olur. Lâf itibarıyla manda ile istiklâl birbirine mâni şeyler değildir... Bir de diyelim ki biz haricî ve dahilî bir istiklâl i tam isteriz! Fakat acaba kendi başımıza yapabilecek miyiz, yapamıyacak mıyız? Ondan evvel, acaba bizi kendi başımıza bırakacaklar mı, bırakmayacaklar mı?.. Amerikan mandası herşeyden evvel bir kefil ve müzahir bulmak için lâzımdır... Amerikan Âyan'ına hitaben bir mektup yazılır, bu mektupta "Biz ne komiteyiz, ne bolşevikiz, biz vatanımızın halâsı ve istiklâli için çalışıyoruz, biz sizden bu hususta muavenet istiyoruz. Siz bir karar

vermeden gelip burayı görünüz. Geliniz, anlayışınız, biz doğrudan doğruya kabiliyet i hayatıyeti haiz bir milletiz, bu memleketi imar edin" diyebiliriz. (Refet Bey, soma Paşa).

"Amerika dün nasıl mühimmat ihracı mecburiyetindey se bugün de âdeta para ihracı mecburiyetinde gibi bir vaziyettedir, bu sebeple bu sefer de servet i nakdiyesine bir mahreç bulmak isteyeceğini pek tabîi addederim. Acaba dünyada para için bizim memlekettten mükemmel mahreç tasavvur edebilir mi?.. İkinci sebep de Amerikalıların malûm olan ahval i ruhiyeleridir. İnsaniyet endişesi gibi mânevi ve ahlâkî bir merak kendi vaziyetiyle âtisinden emin olan zengin milletlerde olabilir... Mandanın cisminden ziyade ismine itiraz edenler beyhude telâş ediyorlar. Kelimenin ehemmiyeti yoktur, ehemmiyet için hakikatinde ve mahiyetindedir. Manda altına girdik demiyelim de isterlerse "devlet i ebed müddet olduk" diyelim... Müzaharete muhtacız. Bunun için müstakil yaşamaya vaziyet i maliyemiz müsait değildir... Bize mantader olacak devlet hem gayet zengin, nem de memleketimizin menabi i servetine vakıf olmalıdır. Böyle iki devlet vardır: İngiltere ve Amerika. Fakat Amerika ehveni serdir. ...Amerikan donanmasının bir kuvve i beriye ile takviyesi lâzım gelir, bu da ancak bizim ordumuzla olabilir. Binaenaleyh hem siyasetçe, hem askerlikçe kendilerine lâzım olduğumuzdan bizi hoş tutacakları tabîidir. Zaten İstanbul'daki Amerikalılar "Mandan korkmayınız, Cemiyet i Akvam Nizamnamesinde dahildir" diyor..." (İsmail Hami Danişmendi).

"Bu tehlike karşısında Amerika'nın müzaheretini kabul mecburuz. Ben bu kanaattayım... İttifak ı ârâ ile böyle bir telgraf yazıp öyle bir heyet davet etmekliğimizi teklif ediyorum." (Hüseyin Rauf).

"Sivas Kongresi Tutanakları"ndan aldım yukarıdaki satırları. Tarih Kurumu yayınlarında Uluğ İğdemir tarafından hazırlanarak çıkmış bu kitabı günlerdir okuyorum. Çizerek, notlar alarak. Mustafa Kemal'in nelerden, nerelerden geçerek bu yurdu kurtardığı, ne zorluklarla yeni bir ülke kurduğu elle tutulurcasına görülüyor bu notlarda. Sivas Kongresi'ne katılanların tek umudu, tek özlemi, Amerikan mandası!.. Amerika'nın böyle bir şeyi istemediği sanılıyor, neredeyse ricayla onlara bu istek kabul ettirilecek! Amerika'dan bir kongre heyeti çağrılacak, Amerika'nın "pir aşkına" parasını yatıracağı, imarını, bakımını üzerine alacağı bu manda ile Türk ülkesi kurtulacak!

Rauf beyler, Refet paşalar, Fazıl paşalar, İsmail Hami beyler bu umutta. Ah bir Amerika'yı kandırsak, ah bir Amerika'yı razı etsek!.. Kongre Başkanı Mustafa Kemal lehte de, aleyhte de tek kelime söylememiş. Dinlemiş, o kadar... Karışmadan sözü kesmeden... Herkes içindekini döksün, demiş. Amerikan Kongresine çekilecek telgrafı da Hami bey hazırlamış. Hani "Osmanlı Tarihi Kronolojisi" yapıp da Mustafa Kemal'in bir kez bile adını anmayan tarihçimiz! Ama o telgraf çekilmiş mi çekilmemiş mi, bilen yok!

TARİH BİR KEZ YAŞANIR

"Tarih geçmişi yargılamaktan başka bir şey değildir" diyor Alain. Olaylar geçmişte kalınca, o olayları yaratanlar, yaşayanlar ölüp gidince, onları tanıyanlar da yitip giden biridir. Çok abartmamak tarihinin önemini. Sonuç olarak bir yorumdur tarih. Geçmişteki olayları hangi bakış açısından ele alırsak sonuçlar da ona göre olur. Hilafetten saltanattan yana

bir yazarsa son elli yılın tarihini, elbette ki Mustafa Kemal'i olsa olsa bir güçlü komutan, ama yanlış işler yapmış, yüzlerce yıllık bir Osmanlı devletini yıkmış, Türk ulusunu kendi kökünden koparmış bir politikacı gibi gösterecektir. Marx'cı açıdan olayları inceleyen tarihçi ise, bambaşka bir yorum getirir. Tarihçi, bir yazardır, bir yorumcudur, bir inceleyicidir. Gerçi Schlegel, "Tarihçi geçmişe bakan bir peygamberdir" demiş, ama gerçek peygamberler geçmişini değil insanlığın geleceğini ni hazırlarlar, değerlendirirler, yaratırlar..

Evet, tarihçinin rolünü abartmamak, ama pek önemsiz de saymamalı. Yığınları koşullandıran okuduğu tarih kitabıdır. Nasıl yazılırsa toplum kendini yoruma uydurmaya çalışır. Na polyon üzerine yazılmış tarih kitaplarını düşünelim, Fransa ihtilali konusunda, Robespierre üzerine yazılmış kitapları hatırlayalım. Birbirini tutmaz bir kitaplarda verilen bilgiler! Kimine göre kan içici bir canavardır Robespierre, Danton'sa önemli bir kahramandır. Kimine göre ise Robespierre gerçek bir demokrasi tutkunu, Danton'sa vatanını para karşılığı satmış bir haindir. Napolyon da yüzelli yıldır türlü yorumlara, övgüler kadar yergilere de uğramıştır. Sağcı tarihçi, solcu tarihçiden daha başka yorumlar yapar. Renksiz tarihçi ise daha başka...

Cariyle "Her insan bir tarihçidir" diyor. Bence en doğrusu da budur. Okuyacaksınız bütün tarih kitaplarını, zamanınız varsa, olanağınız varsa; soma kendiniz yapacaksınız yorumu. Özellikle içinde yaşadığımız çağ konusunda yapılan yorumlardaki yanlışlıklar, kötü niyetleri anlayacak güçteyiz. Falanca, tarihi saptırmış; falanca, saptırmak için yeni kanıtlar, yeni belgeler sürmüştü ortaya. Hepsini inceleyip, doğruyu yanlıştan, sahteyi gerçekten ayırabilmelidir çağımız Türkiye'sinin aydın

insanı... Biri kalkıp da yazılan tarihler yanlışdır, abartmalıdır, doğrusu bugün yazılacaktır derse, sormalısınız ona, neresi yanlış, söyle de bilelim, üzerinde tartışalım diye!..

Cumhuriyetimiz elli yaşını geçti. Bu elli yıl daha "tarih" sayılmaz, o kadar yeni ki! Yaşı yetmiş seksen olanlar da aramızda. Sorarsanız, anlatırlar elli yıl kırk yıl önceyi. İçinde yaşadığımız olayları, tanıdığımız kişileri yeni bir bakış açısından değiştirmek, yozlaştırmak olanaksızdır. Atatürk'ü, devrimlerini, çağının öteki politikacılarını, olayları, tartışmayı, karşı devrim hareketlerini, soma 1938'den beri Atatürk'ün çizdiği yoldan ayrılışımızı. Kemalist devrimi yozlaşmışımızı bizler, yaşı elliyi bulanlar gün gün yaşadık. Kimse çıkıp da bunun yorumunu gerçeklere ters düşecek şekilde yapamaz. Yakın yılların olaylarım ters bakış açısından yorumunu yapıp kabul ettirmek gücü yoktur kimsede... Kendini ne denli bilgin, zeki, üstün bir kişi sayarsa saysın, üç beş arkadaşına kabul ettimse ettirsin...

Böylelerinin yeniden yazılmasını istedikleri tarih son elli altmış yılı kapsayan dönemdir. Kurtuluş savaşı, daha soması... İstedikleri, özledikleri, yeni değer yargılan, yeni kesinle meler getirmek! Kurtuluş savaşı üç ayda bitermiş. Sakarya savaşında bilmem kaç bin kişi ölmüş, karşımızdaki tek düşman Yunanlıarmış. İngilizler bizden yanaymış, yok Ruslar şöyle yapmış, bugüne dek bildiğimiz, inandığımız ne varsa hepsini yadsımak, altüst etmek, birtakım olgulan... "Tarih yeniden yazılacaktır" diyenler tarih gerçeklerini bozmak, yozlaştırmak; kendi kafalarına göre biçimlendirmek özlemindeki kişilerdir. Bir zamanlar "Zuhuri" tarihi adı veriliyordu, tarihi gerçekleri saptıran, yanıltan, bile bile yanlış şeyler yazan kitaplara!.. Yeni Zuhuri'ler çıkıyor ortaya!.. Tarih, geçmiş i yargılamak ise bir

gün gelir bugünü de yargılayanlar, yaşanmış olguları alt üst edenler kimlermiş, gelecek kuşaklara anlatanlar çıkar. Kimse-
nin gücü yetmez bir ulusun yazgısını değiştirmiş büyük bir ki-
şiyi, bir toplumu canlandıran, biçimlendiren devrim eylemle-
rini yadsmıaya,kuçültmeye, kimsenin gücü yetmez!..

ABDÜLHAMÎT KONUSU

Çocukluğumda anlatırdı eskiler: Efendim, Abdülhamit, büyük politika kurduydı. Bakardı Rus Çan mı kızgın, yok İn-
giliz Kraliçesi mi bozuk çalıyor, bu yüzden bir savaş patlak
mı verecek! Hemen Rus elçisini, İngiliz elçisini Saraya davet
eder, börekler, baklavalar yedirir, Sarayın kuyumcusuna de-
ğeri ölçülmez bir saat ya da bir nişan hazırlatır. Yedirir, içirir,
doyurur, cebine de diş kirasını koyardı. Elçinin gözünü boya-
dı mı artık korkmazdı. O devletle arasını düzeltirdi mide yo-
luyla, çıkar yoluyla!

Bir de Abdülhamit devrinde on paralık ekmek beş para-
lık peynir masalı vardır dillerde gezen. Ah ah, ne günlerdi on-
lar, ne günlerdi, derdi yaşlılar. Bir yanda da cumhuriyet ilke-
leri öğretilirdi, padişahlar çağı kötülenirdi, istibdat ölümdür
denirdi. Böyle yetiştirdi kuşaklar ardı ardına. Abdülhamit çağı-
nın jurnalcilik, koku, sürgün günleri olduğuna inanarak... Der-
ken bir gün değişti işler. Birtakım adamlar çıktı ortaya. Ab-
dülhamit vatan koruyucusu, büyük yurtsevermiş meğer! Otuz
üç yıl bu toprakları korumuş ne yapıp edip! Ama iş başından
çekilir çekilmez ne Balkan kalmış, ne Libya, derken Arabis-
tan, neredeyse yurt bütünlüğü, bağımsızlığı tüm ortadan kal-
kacakmış.

Abdülhamit, sonra Vahdettin!.. Evet, Vahdettin'i bile büyük yurtsever katına çıkaranlar var aramızda. Türkiye'de bugün yayımlanan gazetelerin yandan çoğu aşın sağdır. Bunların gözünde Abdülhamit ve Vahdettin, hakkı yenmiş birer Türk büyüğüdür! Abdülhamit, Osmanlı padişahlarının en önemlilerinden biridir! Vahdettin'se, Mustafa Kemal'i Anadolu'ya gönderip ulusal bağımsızlık savaşını başlatandır, onların deyimiyle "Büyük vatan dostu"dur!

Bir gazetede okudum: Abdülhamit, Cumhuriyet kuşaklarına yanlış tanıtılmış! Oysa o fabrikalar, okullar açmış, bir kanş toprak vermemiş kimseye, Anayasa'yı uygulamış. Filistin'de Siyonist bir devletin kurulmasını önlemiş. Ortadoğu'nun bütünlüğünü korumuş, bir ahlâk ve erdem simgesi olmuş... Buna benzer düşünceler yalnız aşın sağda değil, aşın solda da var. Gerçi artık böylelerine "solcu" demek yanlış, sağla bütünleşmiş sol demek daha doğru!

Abdülhamit, otuzüç yıl bir kanş toprak vermemiş. Bosna Hersek, Girit ne zaman gitmiş elimizden? Ordudan, donanmadan korktuğu için çağın bütün ilerlemelerinin, gelişmelerinin dışımda bırakmamış mı bunları? Koca koca savaş gemileri çürümüş gitmiş Haliç'te, ordu eğitim ve öğretimi ihmal edilmiş, en seçme aydınlar sürgünlerde mahvedilmiş! Anayasa uzun yıllar rafa kaldırılmış. Özgürlüğün izi bırakılmış Sözcükler bile yasaklanmış. Türk toplumu uygar dünyanın gerisinde, uzağında tımlmış tam otuz üç yıl. Sonunda bir avuç aydın, bir avuç gerçek ülkücü, bir avuç subayın önderliğinde başkaldırmış ulus. Yıkılmış Sultan Hamit iktidarı...

Birden kendime kızdım! Hani Abdülhamit'in, Abdülhamit çağının yanlışlıklarını, kötülüklerini anlatmaya kalkmış gi

biyim! Ne günlere kalmışız! Cumhuriyetin ellinci yılında saltanat çağının bütün kötülüklerine simge olmuş bir padişahına övgü düzenleri görecekmışız demek! Bu gidişle Türkiye'nin yeniden Osmanlı Devleti adını alması, hatta devletin başına bu hanedan bir şehzadenin getirilmesini önerenler de çıkarsa hiç şaşmayalım! Menderes, "Siz isterseniz halifeyi bile getirirsiniz" derken, bütün bu geriye dönüş kapılarını açmamış mıydı? Şimdi o aralık kapıdan Kemalist devrim düşmanları akın akın geçmiş durumda! Kendini solcu sanan da, sağcı sanan da Abdülhamit'in övgüsünü yapıyorsa, devrimcilik yolunda bir hayli gerilere düştüğümüzü anlamamız gerekir. Ne gördük geçenlerde, bir duruşmada bir genç solcu sanık bile "Abdülhamit'i göklere çıkarmadı mı?

Böyledir, bir devrim yanda bırakılırsa, bile bile yozlaştınırsa geriye dönüş başlar, hem de yıldırım hızıyla... 1946'dan beri hep geriye koşuyoruz, arada bir ileriye üç beş adım atsak da bütün amaç geriye, daha daha geriye koşmak... Geriye koşuşta birinciliği almak...

SIRAZAFERLERİNE Mİ GELDİ?

"Birinci Dünya Savaşı'nda Şark Cephesi'nde kurduğu milis teşkilâtıyla Ruslara nasıl kan kusturduğu ve Rusların istilâ ettiği Van, Bitlis, Muş illerimizi Ruslardan nasıl cansiperane savletlerle geri aldığını ve bu muazzam harekâtın bütün vesikalan Genelkurmay Başkanlığı arşivlerinde mevcuttur."

Kim bu kahraman? Kurduğu çetelerle Ruslann elinden Van'ı, Bitlis'i, Muş'u kurtaran bu ünlü komutan kim? Tarih kitaplarına, ansiklopedilere bakarsanız gerçeği hemen öğre

nirsiniz: Mustafa Kemal Paşa komutasındaki 16. Kolordu, 6 7 Ağustos 1916'da Muş'u, Bitlis'i Ruslardan geri almıştır. Hatta bu zaferinden ötürü Mustafa Kemal Paşa, altın kılıçlı madalya ile ödüllendirilmiş. Bilinen bu, yaşanan bu, öğrenilen bu, çünkü gerçek bu...

Evet, gerçek böyle, ama karşı devrimci bilmem ne gazetesinin fıkra yazan bay falancaya göre böyle değil! Ne çok "karşı devrimci" gazete var yurdumuzda! Günden güne sayılan artıyor, hepsi birbirine karşı, hepsi ayn özel çıkarlar ardında. Ama hepsinin dilinde Allah, Peygamber sözcükleri, hepsinin baş düşmam Atatürk, hepsi Atatürk devrimlerinin, Atatürk Cumhuriyetinin, Atatürk ilkelerinin karşısında, hepsi Kubilây'ı kesenlerin yanında... Apaçık devrim suçu işliyorlar, göz önünde, kamuoyu karşısında. Siniyoruz, susuyoruz, görmemiş gibi, duymamış gibi yapıyoruz. Kimimiz oy hesabıyla, kimimiz özel çıkanyla, kinimiz şunun bunun baskısıyla, kimimiz cahilliğiyle, kimimiz aptallığıyla, İrimimiz gericiliği en üstün ilericilik sananların yadıkları safsatalann aldatıcılığıyla...

Meydan kalmış onlara; adam tutuyor tarih olaylarını alt üst ediyor. Kimliğini öğrenseniz büsbütün şaşarsınız böyle iddialar ortaya atanların. Cim kanunda nokta! Yığınla karşı devrimci gazete, sürüyle karşı devrimci yazar taslağı, doğru dürüst cümle kuramayan adam, almış kalemi eline her gün sütunlarca yazı çiziktiriyor. İşte yazının başına aldığım parça da böylesine yazarlıktan uzak bir "yazar" taslağının fıkrası...

Said iNursi'yi övüyor o yazısmda. Şöyle bilgin, böyle bilgin, şöyle kahraman, böyle kahraman, şöyle üstün böyle üstün! Alıştık artık, varsın desin, okuyanın akli varsa düşünür anlar doğruyu yanlış. Ama tarih gerçeklerini alt üst etmek, bu

na kimsenin hakkı yok. Hele Mustafa Kemal'in zaferlerini, basanlarını Kürt Sait'e peşkeş çekmek kimsenin haddi değil!..

Bakacaksınız yarın başka bir karşı devrimci çıkacak: Çanakkale, Sakarya, 30 Ağustos savaşlarının da Said i Nursi ya da onun gibi birinin zaferi olduğunu yazacak açık açık. Meydan böylesine boş kalırsa, sağdan sola kadar bütün politikacıların tek oy kazanmak yolu Atatürk'e ve devrimlerine saldırmak sayılırsa elbette olur bütün bunlar... Hatta daha da beterleri!

Said i Nursi komutasındaki milis kuvvetleri kurtarmış Muş'u, Bitlis'i; belgeler de Genelkurmay arşivlerindeymiş. Açıklıyor adam, belgelerin yerini de söyleyerek... Siz o gazetelerin okuru olsanız inanmaz da ne yaparsınız! "Bak her şeyi ters öğretmişler bize, gazete de yazıyor bu kentleri Mustafa Kemal değil Said i Nursi hazretleri kurtarmış" diye düşünmez misiniz? Hayır düşünmem, böyle saçmasapan sözlerle inanmam, önce o yazıyı yazan, o iddiayı ortaya atanın kim olduğuna bakarım mı diyorsunuz. Öyle biri olsanız o gazetele ri okumazsınız önce! Gerilik, saçmalık, bilgisizlik şaheserle riyle dolu bu çeşit gazeteleri her gün para verip alan onbinlerce kişi öyle bir inanıyor ki bu çeşit yazılara! Hem kendi in a : r. hem de yanlışlan başkalarına da öğretmek için gönüllü olarak çalışıyor. Kahvede, dolmuşta, evde, işte, sokakta fi srîb gazetesini işleterek...

Atatürk devrimlerini küçülttüler, yok ettiler! Ya da öyle sanıyorlar. Mustafa Kemal Paşa'nın asker kişiliğine, zaferlerine, başanlarına dil uzatamıyorlardı. Şimdi ona da başlıyorlar: bekleyin sıra Çanakkale'ye, Sakarya'ya, 30 Ağustos'a gelecek. Bu zaferleri kazanan başka Nursi'ler bulup çıkaracaklar! Meydan da, at da kara küvetin.

ATATÜRK'ÜN BABASI

Atatürk'ün babası kim? Ali Rıza Efendi diyeceksiniz hemen. Hayır değilmiş. Bütün tarih kitapları yanlış yazıyormuş! Bütün tarihçiler yalan söylüyormuş! Bütün tarihçiler yalan söylüyormuş! Doğrusunu bir pehlivan tefrikaları yazan açıklamış meğer! Hiç haberim olmamıştı bugüne dek. Bir okurum kesmiş o parçayı yolladı. Orada okuyup şaşıtm kaldım. 1 Nisan 1970 tarihli bu gazeteyi bulup okuyan, bu tarih gerçeğinin nasıl ortaya atıldığını öğrenin!..

"Bütün bu hakikatleri aynı zamanda Türk tarihine hizmet etmek için yazıyorum. Bunlan ilk defa dünya tarihine açıklıyorum. Atatürk'ün asıl babasının adı Bekir'dir. Arnavut Bekir Ağa derlerdi ona. Gümrük kolcusu idi. Namuslu ve sert bir adamdı. Zübeyde Hanım onun nikâhlı kansı idi. Bir gümrük kaçakçısını vurmuş ve hapse düşmüş, orada vefat etmiştir. Bu hakikati bir sır olarak saklamakta hiçbir fayda ve sebep yoktur."

Bu pehlivan tefrikası yazan üç yıl önce böyle buyurmuş. Bir nisan şakası yapmamışsa adam açık açık söylüyor işte, Atatürk'ün babası Arnavut Bekir Ağa'dır diye. "Atatürk'ün asıl babasının kim olduğunu tespit etmek üzere bir ara Selânik'e gitmiştim" diyor. Orada öğrenmiş bütün bunları. Bir pehlivan tefrikasının içine sıkıştınmış. Böylesine önemli bir tarih gerçeğini keşfeden, bulup çıkaran kişi böyle mi yapar? Tutar Tarih Kurumu'na bildirir, Eğitim Bakanlığı'na yazar, hiç değilse bu konuda bir inceleme yayımlar. Kaş göz arasında "Atatürk'ün babası Arnavuttu, bilmem neydi" diye uydurmalan tefrika ortasına sokuşturmak niye?

"Türk tarihine hizmet"miş bu!.. Kulaktan kulağa yayılacak bir dedikoduyu ortaya atmak mı hizmet? Nerden öğrendin? Kimden öğrendin? Hani belgelerin, tanıkların? Atatürk'ün babası, ailesi, kişiliği kesin olarak belli değil mi? Bir şeyler saklı mı? Gözden kaçırılmış bir şey mi var? Bunca tarih kitabı yalan yazıyor da bir sen mi doğrusunu biliyorsun? Hem kimsin, nesen, necisin? Hangi niyetle Atatürk konusundaki ;. erâşmiş gerçekleri alt üst etmeye kalkışıyorsun?

7 eki ama üç yıldır neden bu konuyu daha açık bir şekilde ; naya koymaz bu amatör tarihçi? Böyle bir konu bu kadar gizli çapaklı tutulur mu? Bir pehlivan tefrikasının satırlarına, iki güreş arasına sıkıştırılır mı? Hem Atatürk konusunda her : r/dne gelen böylesine saçma sapan iddialar ortaya atabilir mi? Başka biri kalksa hayır Atatürk'ün babası Sırptı, yok Bulgar dı, yok Almandı dese, onu da kabul edecek miyiz? Gazetele-
rimizin orasına burasına, bir aşk tefrikasının, bir maç eleştirisinin içine sokuşturarak kamuoyuna yutturmaya kalkışacaklara bir şey diyemeyecek miyiz?

Size bir şey söyleyeyim mi? Bu daha bir başlangıç. Atatürk düşmanları biraz fırsat bulsalar neler neler ortaya atacaklar? Baksanıza, "Atatürk düşmanlığı yoktur" sözü, dillerinden düşmüyor bir türlü! Atatürk devrimini ortadan kaldırmak için, Atatürk'ün kişiliğini yermek, küçültmek için yapmayacakları yok. Öte yandan "Atatürk düşmanı kimse yok" diyerek kendilerini saklayacaklarını sanıyorlar!..

Atatürk'ün yaşam öyküsünü herkes biliyor. Gizlenen, saklanan bir yanı yoktur bunun. Ama, yeni yeni uydurmalar ortaya atarak kafalan karıştırmak, kuşkular sokmak, bazı kişilerin işine geliyor olmalı! Babası Arnavuttu diyerek bilmem

neydi, şuydu, buydu diyerek!.. Öyle diyerek, böyle diyerek "Atatürkçülük"lerini gösteriyor bu baylar! Devrimlerini yıkacaklar, anısını yıkacaklar, yerleşmiş inanç ve kanılan yıkacaklar, her şeyi bir yalan, bir yanlış gibi gösterecekler, sonunda amaçlama ulaşacaklar. İşte bir örneği, pehlivan tefrikasının içine sıkıştırılan yalanlar, uydurmalar!..

GEÇMİŞLERİNE BİR GÖZ ATMAK

İlginç bir mektup aldım bir okurumdan, "Meraklı" diye imzalamış. İsterseniz birlikte okuyalım: "Cumhuriyet gazetesinde saym Emin Çölaşan'ın İstiklâl Mahkemeleri tefrikasında açıkladığına göre, 1920 22 yılları çeşitli suçlardan 59169 kişinin mahkemeye verildiği, bunlardan 1054 kişinin idam edildiği, 243 kişinin gıyaben idama mahkûm olduğu, 2696 kişinin idamlarının da ertelendiği anlaşılmaktadır. Yine gazetesinde sayın H. V Velidedeoğlu'nun 2 Eylül 1973'te çıkan "Atatürkçülük ve Hukukçular" adlı yazısının sonunda "Gün gelecek Türk ulusu bu vatani mütareke dönemi hainlerinin çocuklarını ve torunlarının kancasından kurtarıp yüceltecektir. Bundan asla şüphe etmeyelim" denilmektedir. Birbirini tamamlayan bu yazılan okuyunca aklıma şu geldi: Bugün ve yakın geçmişte memleket mukadderatını ellerinde bulunduranların veya bu çaba içinde bulunanların, şu ya da bu biçimde doğru yolda gitmek isteyenlere çelme takmaya uğraşanların cemaziyülevvellerini topluma tanıtmak sizlerce mümkün değil mi? Mümkün değilse neden? Mümkün ise çok yararlı olacak bu hizmet neden yapılmıyor?"

Bir insanın babası, dedesi, ya da bir yakını Kemalist dev

rim adına mahkûm oımuşsa, yurttan sürülmüşse, asıymışsa, uzun yıllar tutuklu kalmışsa o insan bunu kolay kolay unutmaz elbet. Çünkü yaşamını etkilemiştir bu leke. Geçmişteki bu lekeyi silebilmek olanağı yoktur, ama kendisinin hiçbir suçu yoktur bunda. Babasının, amcasının, dedesinin 1920 23 döneminde padişahçı, halifeci olması, hatta Yunanlıların safında hizmet etmesi, ya da Mustafa Kemal'in azılı bir düşmanı kesilmesi geçmişte kalan bir kötü anıdır. Bütün bu olaylardan sonra doğan bir kişinin sorumluluğu ne bunda? Bir çocuk, ne babasından ötürü yüceltilmek, ne de aynı nedenle hor görülmesi, kuşkular duyulan biri sayılmalı.

Nice insan var, babası o dönemin en tiksiniilen adamı diye bilinmiş, hatta halk tarafından linç edilmiş, ya da mahkemelerin karan sonucu asılmış. Bunlardan birkaçını hatırlıyorum, hiç de babalannm yolundan gitmediler. Hatta Atatürk devrimlerinin en güçlü, en içten savunuculan oldular, bu yüzden dertlere girdi başlan. Biraz düşünürseniz, böyle olayları hatırlarsınız, ad vermek gereksiz. Yani babası öyleydi, böyleydi diye oğlunu, kızını ya da kardeşini "mim"lemek, onların hepsini Kemalist devrime düşman birer kişi saymak anlamsız, yanlış bir davranış olur.

Bunun tersi de var elbet. Babası bilmem ne isyanında Cumhuriyet ordusuna karşı silah çekmiş, bu yüzden ya çarpışmada öldürülmüş, ya da bu yüzden kurşuna dizilmiş, çocuk bir iki yaşlarında öksüz kalmış. Onun bunun yanında büyümüş. Hırsıyla yetişmiş, hırsıyla okumuş, çevresindeki karşı devrimci kişilerin sürekli telkinleriyle büsbütün çileden çıkmış! Diyelim ki şimdi böyle biri önemli bir görevin başındadır, gazetelerde yazılar yazmaktadır, seçimlere girmektedir, en

umulmaz, en önemli yerlerde sorumluluk taşımaktadır. Rengini ne denli belli etmek istemese de bütün sözleri, yazıları, davranışlarıyla Atatürk devrimlerinin karşısındadır. Yerine göre, sırasına göre gösterir tepkisini, sinsice, kurnazca, hatta kalleşçe, haince... Böyleleri de var. Düşünürseniz, biraz şunun bunun geçmişini karıştırırsanız tanırırsınız hepsini.

Mektuplar gelir, belgeler gönderirler; falanca kişinin babası bilmem ne isyanında silâh deposunu yağmalarken öldürüldü, falancanın babası "yüzellilik"tir, falancanın babası asılmıştır, falancanunki şudur, budur diye... Birtakım kişilerin bugünkü gerici, olumsuz, devrim düşmanı davranışlarında, yazılarında, sözlerinde bütün bu geçmişin izi, etkisi vardır. Yadsınmaz bir gerçektir bu... Ama her şeyin açıklamasını da bununla yapmak olanak dışıdır. Kesin bir kural konamaz, babası devrim düşmanıydı oğlu da onun yolundadır, ya da babası Atatürk'ün yakımdıydı oğlu hiçbir zaman devrim düşmanı olamaz diye...

Bir gerçek var "meraklı" okurumun mektubunda, toplumu, ulusu yönetmek için ortaya atılanların, ileri geri sözlerle, yazılarla gerçek Kemalistleri durmaksızın suçlayanların, geçmişlerine bir göz atmak büsbütün de yararsız değildir. Kemalist devrimi böylelerinin "kanca"smdan kurtarmak için kim nedir, necidir, nerden gelmiş, nereye gidecek, bilmekte, öğrenmekte yarar vardır.

IRKÇI TURANCI ATATÜRK

Atatürk'ün ırkçı, Turancı olduğunu bilir miydiniz? Öyleymiş!.. "Ne Mutlu Türküm Diyene" sözünü söylediği için!

1931 'de bir dergi çıkarmış. Soyadı Yasası çılanca, o derginin adı ünlü bir ırkçımızca benimsenmiş. İşte o dergi Türkçülük hareketini başlattırmışmış! Atatürk de 1933 'te bu sözü söyleyerek o akıma katılmış!

Şöyle yazmışlar "Ülküdaşlara" adlı bir yazıda: "O zamanlarda Devlet Başkanımız Atatürk, nutuklarında gururla "Ne Mutlu Türküm Diyene" şeklindeki sözleriyle övünüyor, buna karşılık diğer idarecilerin icraatı ise ters yönlerde gelişerek Türkçülüğün kösteklenmesine çalışılıyordu. Daha sonraları bu gelişmeler neticede Türkçülüğün, Cumhuriyetin ikinci Devlet Başkanı olan "II. Adam" tarafından mahkûm edilmek istenmesine kadar varabilmişti."

Yani anlayacağınız Atatürk, bu dergide toplananlarla aynı kafadar bir ırkçı bir Turancı imiş; İnönü ise, komünistleri işbaşına getirip Türkçüleri ezmiş. Bu ünlü ırkçının adını taşıyan dergide "Bozkurt Atatürk" adlı bir yazı okudum. Bu yazıyı yazana göre, Atatürkçü görüş, yani Kemalist devrim ırkçı, Turancı bir akımmış. Bu yüzden de Türkçü Toplumcular, Atatürk'ün mirasına her zaman sahip çıkacaklarmış! Bu güzel yurdu bölenlerse hümanist geçinen kozmopolitler, Anadolu lular, yeşil komünistler ve sınıf kavgacıları imiş. Türkçü, Toplumcular, yani ırkçı, Turancı, aşın sağcı, bağnaz düşünceli kişiler ise "Atatürk ihtilâlinin çerileri" imişler...

Atatürkçülüğü yozlaştırma yansı günden güne hızlanıyor, biliyoruz. Ama bu kadanm kimse ummazdı: Atatürk ırkçı, Turancı olsun, Toplumcu, Türkçülerce bayrak kabul edilsin! Neler oluyor neler! Ortalık boş sanılıyor, biraz da ondan. Atatürk devrimcileri bir süredir seslerini çıkaramaz oldular. Üniversitede, basında, kamuoyunda Kemalist devrim itkilerini savun

mak bir yüreklilik haline geldi. Bir karanlık çöktü, kuşklar, korkular, umutsuzluklarla... O zaman meydan, tutuculara, gericilere, fanatiklere, ırkçılara, halifecilere, şeriatçılara kaldı. Bunlar da göz boyamak için, Atatürk'ü kendi yanlarına çekmek yarışma giriştiler. Olabilirmiş gibi!..

"Dalkavuklar Gecesi" kitabım okumuş muydunuz? O ünlü ırkçımız bu küçük kitabında Atatürk'ü ve çevresini yermiştir. İrkçı, Turancı yaymlarda Atatürk, hiçbir zaman benimsememiştir, düşünceleri hiçbir zaman desteklenmemiş, ilkelere, devrimleri savunulmamıştır. Türk aşın sağının iki ağır basan cephesi ırkçı Turancılar ve şeriatçı padişahçılar, Atatürk'ü en büyük düşmanlan saymışlardır. Zamanına, yerine göre bu duygulanı kâh açık, kâh kapalı biçimlerde belli etmişlerdir. Ama bakmışlardır ki, Atatürk sevgisini yenmek, yok etmek olanak dışı; o zaman Atatürkçülüğü yozlaştırmak yolunu tutmuşlardır. Sonunda ırkçıların, Turancıların bayrağı haline getirmekten başka çare bulamamışlardır! İçlerinden dış bileyerek, kin duyarak, yazdıklarının, dediklerinin bir noktasına bile inanmayarak...

Önümde o dergi var. O ünlü ırkçımız "Sağcı biziz" diyor, "Türkçüler." Başka bir ırkçı da, hem ötekinin kardeşi ise "Biz sağcı değil, Türkçüyüz" diyor. Nasıl oluyor bu çelişme, biri sağcılar Türkçülerdir derken, öbürü "biz sağcı değil, Türkçüyüz" buyuruyor! İkinci yazara göre ümmetçilik "sağcılık"tır. Oysa önceki yazar ümmetçiliği "beynelmilelci" saydığı içni sola iter!.. İşte aynı dergide yer alan iki yazı, hem de ırkçılık propagandasına ömürlerini vermiş iki kardeşin birbirini tatmaz yazılan... Önce kendi aralarında karar verseler, ırkçılar, Turancılar sağcı mıdır, nedir?

Atatürk öylesine açık biçimde düşüncelerini, görüşmelerini belirtmiş ki, kimse onu yozlaştıramaz, bozamaz, değiştiremez. Kemalist devrim ilkeleri ortadadır. Bütün söylevleri ortadadır. Nasıl bir devlet kurmak istediği ve kurduğu ortadadır. Gülünçtür O'nun ırkçı, Turancı olduğunu ileri sürmek. Yıllar yılı Atatürk'ü, Atatürkçülüğü kendine en büyük düşman bil, dergilerle, kitaplarla sürekli olarak Atatürk devrimlerine karşı çık... Sonra da Atatürkçülüğü ırkçılık sayarak bir garip, bir gülünç yozlaştırma politikası tuttur... "Dalkavuklar Gece-sinden yozlaştırma politikasına!.. Epey ilerledi bizim ırkçılar, Turancılar!..

OKUYUN OKUTUN

"Kesilip saklanmasını rica ederiz" diyorlar en başta. "Yağma Hasan'm Böreği" başlıklı bir yazı dizisi! Arada bir bakarım bu gazeteye, ama ilk görüyorum bunu. Demek her gün böyle şeyler çıkıyor bu sütunda! Kesip saklanması rica edilen uzunca bir şiir. Ne yapılır şiir? Okunur. Ama yetmez! Elden ele gezdireceksiniz, kahve köşelerinde, misafirliklerde, işyerlerinde okuyacaksınız, okutacaksınız!..

Kim yazmış? "Devrimde temiz kalmış devlet adamlarından biri..." Biraz karıştıralım bu "temiz kalmışlığın" dibini... Sevr Antlaşması'm imzalamış, yüzellilik listesine girmiş! Temiz dediğin böyle olur!.. Demek memleketi düşmanın eline teslim eden bir antlaşmayı imzalamak, vatan hamlerinin yer aldığı bir listeye girmek, yıllarca yurt dışında "kovulmuş" bir hayat yaşamak övgüye değer şeyler!.. Böyle sayıyor bu gazete!..

Şiir yazar Rıza Tevfik, hani şu filozof Rıza Tevfik... Da

mat Ferit kabinesinde Maarif Nazırı Rıza Tevfik.. Yüzellilik olmanın kızgınlığıyla almış kalemi eline, döşenmiş gurbet elde. İçini boşaltmış, rahatlamış mı, yoksa büsbütün huzursuz mu kalmış, bilmem, ama o sinsi devrim düşmanları, o karanlık köşelerde fesat ocakları kaynatan geri kafalılar almışlar bu şiiri ellerine yıllardır mikrop gibi yayar dururlar. Çünkü bu manzumede Atatürk'tür söz konusu edilen, Atatürk ve devrimci arkadaşları...

"Sultan Hamid Hanın ruhaniyetinden istimdat" şiirin adı bu. Rıza Tevfik, Abdülhamid'e sesleniyor. "Bir sürü türedi girdi meydana Nereden çıktı bunca veledizina" deyip özür diyor padişahın ruhundan. "Nerdesin Şevketlû Sultan Hamid Han Feryadım varır mı barigâhına? Ölüm uykusundan bir lâhza uyan Şu nankör milletin bak günahına."

Mustafa Kemal'in adını nokta nokta geçerek okurlarına Mustafa Kemal düşmanlığı aşlamaya çalışıyor: "Bunlar halkı didik didik ettiler Katliama kadar sürüp gittiler Saçak öpme yenler secde ettiler in pis külahına." Mustafa Kemal'i koydunuz mu vezin tamamlanıyor, gümbür gümbür ötüyor!

Rıza Tevfik'e söyleyeceğim bir şey yok. Bir gaflet, bir kızgınlık anında saçmalamış. Soma pişman olduğunu umarım. Tarih vermiş yargısını. Hayatta çekmiş çilesini. Kapanmış bir sayfa bu. Ama durup dururken "Sultan Hamid'in ruhaniyetinden istimdat" şiirini ortaya çıkarmak neden? "Bugün varsa yoksa. Şöhretine herkes fuzuli dellâl" Doldurdunuz mu noktalan her şey çıkıyor ortaya...

Abdülhamid iyi, Sevr'i imzalayan Rıza Tevfik "temiz kalmış devlet adamı", ama Mustafa Kemal, "pis külahına secde edilen" bir türedi! Adam yanm yüzyıl soma yayınlanacak

şırı, yüzellilik bir ölüyü övecek, Abdülhamid'i yüceleştirecek, Mustafa Kemal'i yerin dibine batıracak, soma da "alın bunu iyice saklayın" diyecek. Göz göre göre!.. Demokrasi var, herkes her şeyi söyler, diyeceğiz, susacağız öyle mi?

Hayır, öyle değil işte! Atatürkçüler her şeyi görüyorlar. Nokta nokta da geçsen, "gözlerime bak da anla" da desen, meydanlarda, radyolarda, "gericilik düzeni" istediğim avaz avaz da bağırırsan hiçbiri kaçmıyor Atatürk devriminin dikkatinden... Gericiliğe ödün vere vere bugüne geldik. Bir yerde durmalı bu Atatürk düşmanlığı ticareti. Kâr getiren, oy kazandıran bir ticaret bu, anlıyoruz. Ama bugünün bir de yarını var. Onu unutanlarımız çok. "Yuh olsun bunların ham ervahına." Alıp bu mısraı böyleleri için söylenmeli. Ham ervah tık Atatürk'e "türedi" diye söven şiirleri alıp yayınlamak, bir de sıkılmadan herkese salık vermektir. Hele onu yazan eski bir yüzellilikse, Damat Ferid'in bir nazınıysa, hele hele Sevr paçavrasına Türklük adına imza koymuş biriye!..

BÖLÜM II
GERİDE DEĞİL İLERDE O

GERİDE DEĞİL İLERDE O

Anılar dirilir zaman zaman: 10 Kasım 1938 okulda duydum haberi. Bahçede toplandık. Kimse konuşmuyor, Atatürk ölmüş. Haftalardır biliyorduk hasta olduğunu. Öleceği hayalimizden geçmiyordu. Ölür müydü O? Ölmüştü işte. O sabah 9.05'de. Öyle doğru okul müdürü Agâh Sırrı Levent, bahçede konuştu bizlerle. Ağlayanlarımız çoktu. Gizliden gizliye gözyaşlarını silenler. Erkekliğe leke sürmemek için kendilerini tutanlar. Ağlamak erkekliği bozar mıydı? Dayanamıyordum böyle erkekliğe, arkadaşlarım alay eder diye direniyordum. Gözyaşlanımı ikide bir elimin tersiyle siliyordum. Gerçeği daha benimsememiştim. Bir sızı büyüyordu içimde. Şimdilik yalnız bu sızının gittikçe kabardığını, taştığını, bütün varlığımı kapladığını duyuyordum, hepsi bu.

Atatürk ölmez, ölemez diyordum. Ama her şey ölümünü anlatıyordu. Bayraklar yarıya inmiş, her yer kapanmış. Ulusal yas açıklanmıştı. Gözlerimin önüne Atatürk'ü getirdim, yazılar yazdım, günün önemli dergilerinde. Bir gün onu görmüştüm... Şehzadebaşı'ndan arabasıyla geçmişti. Alkışlamıştık, elini sallamıştı. Bir kez İran Şahı'yla birlikte... Birer andı bunlar. Kısacık birer an. Bazı anlar ne de güçlüdür,

ne de uzun kapsamlıdır, ne de derindir. Daha somaki yaşamımda uzadıkça uzadı, derinleştikçe derinleştirdi bu anlar. 10 Kasım 1928'e ait başka şey yok. Duyarak hatırlıyorum o günü, düşünerek değil.

Sonra Dolmabahçe Sarayı'nda tabuta önünden geçişimiz. Bekleyen nöbetçiler. Sıra sıra geçip giden öğrenciler. Yalnız öğrenciler mi? Bütün İstanbul genciyle, yaşlısıyla önü sıra geçti geçti geçti. Sonra bir gün O'nu Ankara'ya yolcu ettik. Dolmabahçe'den Sarayburnu'na kadar bütün yollar tıklım tıklımdı. Kalabalık yüzünden bir türlü Sirkeci'ye inenemiştirdim. Soma Ahırkapı önlerinden seyrettirdim Atatürk'ün Yavuz'a gidişini. Yabancı devletlerin savaş gemileri önümüzdeydi. Dünya ulusları kanlı bir savaşın öncesinde son kez bir araya gelmişlerdi o gün. Soma zaman akıp geçti, hep Atatürk'ü düşündüm, yazılar yazdım, günün önemli dergilerinde yayınlandı bir öğrencinin o yazılan.

Anılar geçip gidiyor, yenileri geliyor, onlarda geçiyor. Sonra bir de bakıyorsunuz, anı olmaya değer bir şey bulamıyorsunuz. Anı olan bir yaşantı, değerli bir yaşam parçasıdır. Yıllardır gündelik olaylar arasında yaşıyoruz. Anı olamıyor biri bile. "Hatırlamak istemiyoruz", acı veriyor hatırlamak. Değersiz bir şeyi korumak istemiş gibi. Yalnız Atatürk'ün anılarıdır hiç eskimeyen, ölmeyen. Yaşadıkça en değerli yanımız, hatta bir parçamız olarak bizimel yaşayan, içimizde...

10 Kasım yazıları diye bir tür vardır basınımızda. Her yılın bir gününe sığdımlır bu amlar. Anma törenleri, duygulu söylevler, ah'lar vah'lar, ertesi gün biter gider hepsi! Açtım gazeteleri okudum. Bakanların sözlerini, muhalefet liderlerinin demeçlerini, yazıları, fıkraları. Daldım gittim. Nüfu

sumuz 15 milyonda, bugün kırk! Okumuş yazmışlarımız o günlere göre kat kat çok. Yine de derim ki, 1928 geride değil ilerdir bugünden, niye öyle? Ciltlerle kitap yazmalı bu "niye"yi anlatmaya.

Bazı 10 Kasımlarda içimden hiçbir şey yazmak gelmez. Sürekli yazan bir görevli olduğum halde.. Oysa bugün, bu hazine günü, Atatürk'ün ölüm günü diriliverdi şu korkunç güneş altında. Soma şu sözleri: "Hepiniz anayasayı okuyunuz. Öğrenci, asker, genç, yaşlı ulusun her kişisi anayasayı iyice bellesin", "Yurttaşlar kurduğumuz yönetimde tek kişi konuşmaz, konuşma karşılıklı olur, halk yönetimi söyleşmeye dayanır, açık konuşmaya dayanır", soma, en soma da bugün bile pek çok politikacının, pek çok yazar taslağının kulağına küpe olacak şu sözü: "Eski yönetim sermayenin jnadarmalığını yapmıştır. Hayır. Biz bunu yapmayacağız."

Evet, 1938 gerilerde, çok gerilerde değil, ilerde, çok ilerde. Ulaşılabilecek bir amaç, bir ülkü...

BİR 10 KASIM DAHA

1923'te söylemiş şu sözleri: "Hükümetin en yararlı, en önemli görevi eğitim işleridir. Bu işlerde başarılı olabilmek için öyle bir program izlemek zorundayız ki, ulusumuzun bugünkü haliyle, toplumsal gereksinimleri, çevrenin koşulları ve yüzyılın gereklerine yakışsın ve uygun düşsün. Bunun için çok büyük, ama düşsel çapraşık görüşler ileri sürmeyi bir yana bırakıp gerçeklere büyük bir güçle bakmak ve ilişki kurmak gereklidir.

1937'de de şunları söylüyor: "Büyük davamız en uygar

ve en zengin bir ulus olarak varlığımızı yükseltmektir. Bu, yalnız kurumlarında değil, düşüncelerinde de köklü bir devrim yapmış olan büyük Türk ulusunun dinamik ülküsüdür. Bu ülküyü kısa zamanda kavramak için düşünce ve eylemi bir arada yürütmek zorundayız. Bu yolda basan, ancak sürekli bir planda ve rasyonel çalışmayla gerçekleştirilebilir. Bu nedenle okuma yazma bilmeyen tek bir yurttaş bırakmamak, yurdun büyük kalkınma savaşının ve yeni çatısının elemanlarını yetiştirmek, memleket davalanmanın ideolojisini anlayacak, anlatacak, kuşaktan kuşağa yaşatacak bireyleri ve kurumları yaratmak, bu önemli ilkeleri en kısa zamanda gerçekleştirmek Millî Eğitim Bakanlığımın üzerine aldığı büyük ve ağır zorunluluktur."

Ne görüyoruz? Mustafa Kemal Atatürk'ün Cumhuriyeti kurduğu andan ölümüne dek eğitim konusunda belirli bir amaca doğru yürüdüğünü. Hükümetin en önemli işi eğitimidir. Eğitim Bakanlığı'nın sorumluluğu büyüktür. Türk ulusunun dinamik bireyler, kurumlar yaratabilmek. Bunun için de tek yol sağduyudur, plânlı bir çalışmadır, yüzyıl uygarlığının gerektirdiği işlere uymaktır.

Atatürk eğitim konusunda yolumuzu açık açık çizmiş. Hangi yönde yürüneceğini belirtmiş. Yıllar geçmiş aradan, düşünüyoruz bu amaca ne denli yaklaştığımız diye? Evet, Cumhuriyet eğitimi, hiç değilse 1946'ya dek Atatürkçü ilkeleri eksiksizce uygulamıştır. Köklü bir devrim yapmış olan Türk ulusuna dinamik bir ülke vermiştir eğitim politikamız: Kemalist devrim ilkelerine bağlılık. Ne var ki 1950'den soma durum değişiyor, "Köklü devrim" yapmış bir ülke olmaktan çıkıyoruz yavaş yavaş. Tutmuş, tutmamış diye devrimleri ikiye bölüyor politikacılar! Ödün üstüne ödün veriyor. Kime, kimlere. Ata

türk devriminin ortadan kaldırdığı gerici düşüncelere, inanışlara.. Demokrasi denilince, sanki amaç geri gitmekmiş, uygarlık yolunda ulaşılmış ileri noktalardan vazgeçmekmiş, çağımızın dışma düşmekmiş sananlar oldu! Oy almak için yağınların nabzına şerbet akıtıldı. İşte o hale geldi ki, açık açık şeriatçılığı öven, savunan, din devleti kurmak isteklerini açıklayan saygıdeğer kişiler gibi göründü!

Türkiye Cumhuriyeti, bir şammizin deyimiyle "Atatürkiye"dir. Atatürkiye, gericilerin, şeriatçıların, çağdışı akımlara kendini kaptırmışların ülkesi değildir. Bugün politika dünyamızda önemli sayıda politikacı Türk ulusunun gerilere sürüklemeye çalışıyor. Bunu hepimiz görüyoruz, kimimiz hoşgörüyü bakıyor, nasıl olsa böyle akıldışı bir şey olamaz diye; kimimiz de bu gidişi, bu kayıtsız mtumumuzu doğru görmüyor... Türkiye'nin belirli bir süre soma ilerici ve gerici iki kutba ayrılmasının tehlike çanlarını duyuyor. Gericiler için kolayını bulmuşlardır', kim ilerici ise, kim Kemalist devrimleri savunuyorsa, kim çağdaş düşünceleri benimsiyorsa, komünisttir, aşırı solcudur diyerek lekelemek! Bir biçimine getirip Türkiye'yi Atatürk'ten büsbütün koparmak, Atatürk'ün devrimci Türkiye'sini şeriat yasalarının uygulandığı, belki de halifeliğin, padişahlığın yeniden kurulduğu bir ülke haline getirmek...

Atatürk 1938 yılının 10 Kasımında ölmüştü. Aradan bunca yıl geçti. Kemalist devrim sağlam bir temele oturdu mu? 14 Ekim 1973 seçimlerinde seçmenin yüzde otuzbeşi CHP'nin ilerici programına, Atatürk devrimine dayanan ilerici kişiliğine oy verdi, ama geri kalan türlü açılardan kendini sağcı diye tanımlayanlara!.. Demek Kemalist devrime, Kemal Atatürk'ün görüşlerine dayanan, gücünü onlardan alan, hızını, Atatürk'ün

ilkelerinde bulan bir siyasal parti bugün azınlıkta gibidir hâlâ... Ecevit, Türk ulusuna tek çıkar yolun, tek yönetimin çağdaş uygarlığın verilerine, gereklerine dayanmak olduğunu söylüyor durmadan. Umut, yetişen aydın kuşakların bilinç yığınlarının gücünde, birliğinde, inancında...

ONU DUYSUK

Bugün 10 Kasım. Hepimiz Atatürk'ü duyacağız bugün. Biran... Yetecek Atatürk'ün varlığını yaşamaya. Evet. Atatürk vardır, yaşamaktadır, canlıdır, ölümsüzdür. Boş edebiyat sözleri gibi gelir bunlar. Sen ölmedin, sen yaşıyorsun çığlıklarını çok duyduk, gözlaşlarım seyrettik. Atatürk için yalan değil bu söz: sen yaşıyorsun. Evet, yaşıyor, bir ulus olmuş, bir yurt olmuş, bir bayrak olmuş, yenilmez bir umut, bir güç...

Gösterin tarihte bîr benzerini. Yıkılmış bir ulusu, bağımsızlığını yitirmiş bir ülkeyi, dünyanın en güçlü devletlerine teslim olmuş bir eski imparatorluğu kurtarmış, diriltmiş, yaratmış yeniden yeryüzünün egemen güçlerine Türk varlığını kabul ettirmiş silah gücüyle. Soma da zekâsıyla, aklıyla, bilgisiyile, eşit duruma sokmuş. Bitmemiş bu kadarla, bilgisizliği karanlığından kurtarmış insanımızı, tututsaklıktan sıyırmış kadınıımızı. Okumak, yetişmek hakkından yoksun yığınlara aydınlanmak yolunu açmış, uygarlık denen ışığı tanıtmış, bilimin üstünlüğünü öğretmiş... Yeni bir devlet kurmakla kalmamış, yeni bir ulus da yaratmış.

Sayfalar dolusu süren başarıları, yapıtları... O kadar çok ki, harcamakla bitiremiyoruz yıkmakla ortadan kaldıramıyoruz ! Bunca yıl soma bile Atatürk'e dayanıyor Türkölüsü, onun yak

tığı ışığa, çizdiği yola, önerdiği düşünceye, sunduğu ilkelere... Atatürk'ten öncesini bir düşünün, 1919'ın, 20'leri, başkent İstanbul'un karmakanşıklığını yenilmişliğin bezginliğini, devlet adamlarını, yazarlarını; şairlerin, düşünürlerin Amerika mı daha iyi, yoksa İngiltere mi diye birbirlerine girişini! İlle de bağımlılık, ille de büyük bir devletin kanatlan altına girmek, bunun dışında başka bir umut görmek umutsuzluğunu...

Bu adam çıkıyor, bir komutan, o yıkık, o yenilmiş, o bitip tükenmiş ülkeyi üç dört yılda dünyanın saygı gösterdiği bir Cumhuriyet haline getiriveriyor» Uygarlığın bütün verilerine açık, çağdaş bilimi kendine amaç edinmiş bir toplum, bir anlayış... Soma da "Fakat yaptıklarımızı asla kâfi göremeyiz" diyebilmiş... Benimle her şey bitmedi, daha çok iş var demektir bu. "Kendisini yapamazsa, ardından gelenler yapacak. Onlarda yapamazsa, başkaları.. Niye Cumhuriyeti gençliğe emanet etmiştir. En çok gençliğe güvendiğinden... Yalnız kuşakların getireceği aydınlığa inandığından...

Bir takım kişiler, var yüksek öğrenim görmüşler, saygıdeğer birer kişi olmuşlar. Ama nedense garip duygulara kaptırmışlar kendilerini! Atatürk'e "karşı" çıkmanın bir üstünlük, bir ilerlik bir yücelik olduğunu sanıyorlar! "Kemalizm" bir dondurulmuş yöntem sanki! İlle de kırk elli yıl öncenin Önerilerinden dışarı çıkılamamış gibi... Oysa Atatürk bir yön çizmiştir, bir ilke vermiştir: çağdaş bilimin gereklerine uymak, ileriye doğru yürümek, hiçbir zaman geriliklere kaptırmamak ulusu...

"Atatürk'üm eğilmiş vatan haritasına

Görmedim tunç yüzünde böylesine geceler

Atatürk neylesin memleketin yarasına

Uçuş gitmiş elinden, eski makbul çareler" diye yazmıştı,

daha 1947'de Tarancı... Ölümünden on yıl geçmeden başlamış bezginliğimiz, umutsuzluğumuz, Atatürk'ün devrimci yolundan kopuş, ayrılış, yan çizişlerimiz... Zordu Atatürk'ün yolundan yürümek, ödün vermeden, devrimci hızı durmadan arttırarak yarım kalan atılımları tamamlayarak Türk halkını gerçek mutluluğa, insanca bir düzene götürmek... "Resimlerinde bile melûl mahzun görülür" diyor Tarancı o şiirinde. Evet, bizler Atatürk'ün güvendiği kuşaklar, tamamlayamadık devrimini. Yarım kalan her yapıt gibi günden güne güçsüzleşti. Ama yaşıyor daha. Mustafa Kemal canlı da ondan... Yanıbaşımız da, ardımızda, önümüzde, içimizde... Melûl mahzun belki, beklediğini bulamamış belki, ama her şeye rağmen gençlik adını verdiği o ölümsüz güce, o sonsuz kaynağa güven dolu.

19 MAYISIN ANLAMI

Ulusal bayramlarımız içinde en çok 19 Mayıs'ı severim. Neden mi? diyeceksiniz. Çünkü anlamca en yüklü bayram budur da ondan. 19 Mayıs tarihin Gençlik Bayramı olarak seçilmesi de bundan. Türkiye Cumhuriyetini 19 Mayıs'a borçluyuz. Bugün ulaştığımız, elde ettiğimiz ne varsa hepsi 19 Mayıs'm ürünleridir. Bağımsız bir yurt, Batı uygarlığına bizi kavuşturan devrimler, yurtsever, kültürlü bir gençlik, sorumluluk nedir bilen aydınlar, ilkel düşüncelerin ağmdan kurtulmuş geniş halk yığınları... Türk tarihinde bir 19 Mayıs olmasaydı bunların hiçbiri bulunmayacaktı.

19 Mayıs'ın bir anlamı da en güç, en umutsuz durumlarda bile bir yurdu kurtarmanın mümkün olduğu gerçeğidir. Genç bir paşanın Samsun'a ayak basması Türk ulusunun yaz

gısmda bir dönüm noktası oldu. Mustafa Kemal Paşa, 19 Mayıs'ta Anadolu toprağına çıkarken bir dönüm noktasında bulunduğunu biliyordu. O her şeyi önceden gören, anlayan zekâsıyla Türk ulusunun nasıl kurtarılacağını, uygarlık ve insanlık yolunda nasıl yükselteceğini kararlaştırmıştı. 1919 yılını karanlık, umutsuz günlerini bir düşünelim: Herkes gelecekte bezginlik getirmiş. Yabancı devletlerden birinin anlayışlı sayılabilecek korumacılığını istemekten başka çare kalmadığı düşünölmeye başlanmış. İşte böyle bir anda kendini karamsarlığa, bezginliğe kaptırmayan genç bir paşa ortaya çıkıyor, kafasında kurduğı bir plânı gerçekleştirmek yolunda Anadolu'ya adımını atıyor. İnleyen yurdu kurtarmak için o sıralarda hayal sayılacak bir işe giriyor.

Mustafa Kemal Paşa İstanbul'dan ayrılmadan atıldığı sevrüenin güçlüğünü biliyordu. Fakat önceden her şeyi plânlanmış, küçük ayrıntılarına kadar her ihtimali hesaplamıştı. Muşatfa Kemal bu günlerini kendi kaleminden şöyle anlatır:

"Bir gün İsmet beyi davet ettim. Şişli'deki evimde beni yalnız bulan İsmet bey:

Gene ne var? dedi.

sual sorarken gözlerinin iç, yüksek zekâsı ve itimat veren derin neşesiyle gülüyordu.

Ne haber dedim.

Tahmin edeceğin gibi.

Şuradan bana bir Türkiye haritası bulup masaya açar mısın? Üzerinde konuşacağım.

İsmet bey haritayı bulup açtı.

Ne yapacaksın? diye sordu.

Bu münasebetle söylemeliyim ki, benim daima en iyi ân

lastiğim dostlarımdan biri İsmet olmuştur. Onun için bu mülakatın sebepsiz olmadığma hükmetmişti.

Meselâ dedim, hiçbir sıfat ve salâhiyet sahibi olmaksızın Anadolu'ya geçmek ve orada milleti uyandırarak kurtulma çarelerini aramak için en müsait mıntıka ve beni o mıntıkaya götürecek en kolay, yol hangisi olabilir?

Yüzüme baktı, tekrar neşeli ve ümitli güldü.

Karar verdin mi? dedi.

Şimdilik bundan bahsetmeyelim, bana memleketi, milleti ve orduyu anlayıp bilen, vaziyeti yakından gören, tehlike de şüphesi olmayan bir arkadaş gibi cevap ver!

İsmet bey masanın kenarındaki sandalyeye ilişti ve derin derin düşünmeye başladı. O sırada ben salonun içinde dolaşıyordum. Bana sesleninceye kadar gezindim. Birdenbire ayağa kalktı, gülerek:

Yollar çok mıntıkalar çok, dedi."

Görüldüğü gibi daha İstanbul'dan çıkmadan günlerce önce Mustafa Kemal ne yapacağını biliyordu. Amacına ulaşacağını yolları, çareleri tasarlamıştı. Kısacası, 19 Mayıs günü Samsun'a ayak basışı ragele bir şey değildi. Düşünülmüş, incelenmiş, plânlanmış bir davranışın birinci adımıydı.

Mustafa Kemal durumun çetinliğine, iç ve dış düşmanların çokluğuna, eldeki olanakların azlığına rağmen yurdun kurtarılmasının şart olduğuna inanmıştı. Ne olursa olsun, işe girişmek, bütün bilgisini, zekâsını kullanarak Türk ulusunu karanlıktan kurtarıp, aydınlık bir yola çıkarmak gerekliydi. 19 Mayıs'ta Samsun'a ayak basan genç paşa giriştiği için tehlikesini, zorluğunu biliyor, gene de her şey göze alarak yurdun kurtarılması savaşıma girişiyordu. İsmet beyin dediği gibi yur

du kurtarmanın yolları pek çoktu. Mustafa Kemal 19 Mayıs'ta Samsun'a çıkarak bu yolların en güzelini, en başanlısını, en mükemmelini seçti.

19 Mayıs'ın anlamı derin. Bunun için en güzel bayram, en değerli bayram belki de. Bunun için Atatürk bugünü gençlik bayramı olarak seçmiştir. Bunun için 19 Mayıs, Türk gençliğinin kendine, kendi gücüne, Türk ulusunun yitirilmez niteliklerine, aydınlık geleceğine inanç duyduğu bir gündür.

19 MAYIS'I YAŞAMAK

Sivas Kongresi günleridir. Amerikan mandacıları oldukça güçlü görünüyorlar. Mustafa Kemal'in yakınları bile başka bir kurtuluş yolu olmadığı inancındadır. Bir gece, 9 Eylül-10 Eylül'e bağlayan gece kongrenin yapıldığı yapının bir odasında Mustafa Kemal, kongreye katılanlarla toplantı yapmaktadır. Paşa üzgündür, yine de tattuğu yoldan dönmemeye kararlıdır. O yol da ulusal kurtuluş ve tam bağımsızlıktır...

Odada bulunanlara der ki:

"Mandayı kabul etmek bağımsızlığa aylandır. Bu ulusun bağımsızlığı için kanının son damlasına kadar akıtması şerefli bir davranış olur. Şerefsiz ve tutsak bir ulusun çocukları olarak yaşamaktansa, efendice, kahramanca ölmeyi seçmek gerekir."

Odadakilerin hepsi bu görüştedir. Bu arada bir genç adam, asker elbisesi giyinmiş bir delikanlı, atılır ortaya. Bu, İstanbul Tıp Fakültesi öğrencisi olarak Sivas Kongresi'ne katılan Hikmet beydir. Genç tıbbiyeli Paşa'ya şu yanıtı verir:

"Paşam! Temsilcisi bulunduğum tıbbiyeli gençler beni buraya bağımsızlık yolundaki amacımızı başaracak çalışma

lara katılmak üzere gnöderdiler. Mandayı kabul edecek olanlar varsa bunları, her kim olursa olsun karşısına çıkar, şiddetle reddeder ve suçlarız. Söz dışı, manda düşüncesini siz kabul ederseniz sizi de istemez ve Mustafa Kemal Paşa'yı vatan kurtarıcısı değil, vatan batıncısı olarak adlandırırız" der.

Yüksek tavanlı bir odadadırlar. Genç tıbbiyelinin sesi tam bir sessizlik içinde dinlenir, herkeste bir kuşku vardır. Mustafa Kemal Paşa da çevresindekilere uyararak manda rejimini kabule yanaşacak mı? Bu konuda kesin düşüncesi daha belirlenmemiştir, daha doğrusu halk bilmemektir bunu. Paşanın gözleri yaşanır, gülümseyerek, tatlı bir sesle şöyle der oradakilere:

"Arkadaşlar, gençliğe bakınız ve Türk ulusunun yapısındaki temiz kanın söylediklerine dikkat ediniz." Sonra Hikmet beye döner: "Evlâdım, gönlün rahat olsun, gençlikle övünüyor ve gençliğe güveniyorum. Parolamız tektir ve değişmez: ya ölüm, ya bağımsızlık." Ardından şunları ekler: "Gençler, vatanın bütün umudu ve geleceği size bağlı, genç kuşakların anlayış ve çalışmasına bağlıdır."

Bugün 19 Mayıs... Gençlik Bayramı... Mustafa Kemal Paşanın Samsun'a çıkışından bu yana tam elli yıl geçmiş... Siyas Kongresi'nin gençliği bugün yetmişinde. Hikmet bey kimdir, bilmiyorum, soma ne oldu o genç, öğrenimini bitirdi mi, doktor oldu mu? Mustafa Kemal Paşa'ya "Size gerekirse vatan batıncı" deriz diye seslenebilen o genç heyecan, o genç inanç, tutku, ulusal güç, ne oldu, nasıl bir insan, bir yurttaş, olarak katıldı devrim savaşıma? İnsan korkuyor daha somasını kurcalamaya, bakarsınız Mustafa Kemal'in inandığı *devrimlere tam ters bir kişi de oluvermiştir daha sonra! Nice* inançlı devrimcilerin yaşam oyunlarıyla tanınmaz hale geldi

ğini görmedik mi? Ama sanmıyorum, böyle bir olasılığı kabul etmek istemiyorum. Hikmet bey geleceği daha iyi yapmak inancıyla savaşmıştır bu yolda, belki de canım vermiştir.

En güzel bayramdır Gençlik Bayramı. Yarınlarımızı kuracak işlerin bayramıdır bu. Atatürk'ün Büyük Söylev'inde olsun, Bursa konuşmasında olsun her şeyi "genç"lerden beklemesi, bu Cumhuriyeti, bütün devrimleri onlara emanet etmesi boşuna değildir. Derler ki, gençlik bir sınıf değildir, bu yüzden bir güç sayılamaz. Gençlik insanın bir dönemidir, hangi toplum gençliğini önemle benimserse, ona sorumluluk tanırsa, güvenirse ondanda da en büyük, en yararlı karşılığı görür. Bakın tarihimize, en güzel, en yararlı, en olumlu davranışlar, eylemler gençlerin yapıtıdır. Önceleri yaşlıların kızgınlığını çekerse de bir süre soma gençlerin doğru düşündüğü, haklı olduğu anlaşılır. Atatürk devrimlerini bu ulusun genç insanları yarattılar. Cumhuriyeti genç ülkücüler kurdular. Kemalist devrimlerin ilk temellerini genç öncüler attılar. 28 Nisan, 27 Mayıs hep genç devrimcilerin ateşli atılımlarıyla, yürekli davranışlarıyla gerçekleşti. Bugünde, yarm da Türkiye'yi, gençliğini olanca gerçekliğiyle duyanlar, yaşatanlar en ileri, en uygar, en olumlu aşamalara götürecektir. Ama gerçekten genç olanlar, genç yaşlılar, yaşlı gençler değil!..

19 MAYIS'I KUTLAMAK

"Gözlerimizi kapayıp herkesten ayrı ve dünyadan uzak yaşadığımızı düşünemeyiz. Ülkemizi bir sınır içine alıp dünya ile ilgisiz yaşayamayız, ileri ve uygar bir ulus olarak çağdaş uygarlık alam ortasında yaşayacağız."

Bu kadar açık söylüyordu Mustafa Kemal Paşa... Bugünün MacCarthy'cileri duysunlar da sıkılsınlar! Türkiye'yi dünyadan koparmak çabalan sonuç vermez. Almanya'da bir gazetede yazılar çıkmış, bir dergide resimler basılmış, bir film gösterilmek istenmiş. Büyük bir çaba harcıyıp önleyin, yırtın sayfaları, sokmayın yurda o dergiyi, gazeteyi! Burası bir adacık mı okyanusların ortasında? Çağdaş uygarlık dışı mıyız biz? Türkiye'de demokrasiyi yaşatmak istediklerinden bahseden politikacılar nasıl bir demokrasi özlüyorlar? Yalnız kendilerine, kendi görüşlerindeki kimselere göre bir özgürlük anlayışına dayalı bir demokrasi.

Avrupa Konseyi'de Türkiye konusunda görüşmeler yapılıyor, ileri geri savlar ortaya atılan bir film var gönderilmek istenen. Bizim AP'li, CGP'li temsilciler ne yapıp edip susturmak istiyorlar böyle konuşanlar. Alışmış bizim şerbetçiler kendilerine karşı çıkanları "solcular, komünistler" diye susturmaya. .. Ama bu tutum her zaman yararlı olmuyor, hatta çıkmaza giriyo işte.

Bu çeşit suçlandırmalara karşı Hollanda Milletvekili Dankert ne demiş bakın: "İnsan hakları konusunda üye bir ülkenin asgarî ölçülere bağlı kalmasını istiyoruz. Türkiye'de Avrupa Konseyi içinde kalmalıdır. Bu ölçülerin sağlanmasına işte bu nedenle çalışıyoruz. Ama Türkiye'de bazı değişiklikler beklememiz normaldir. Oysa Türk parlamenterleri konuşmalarında saldırıların özellikle bana yönelttiler. Beni komünist olarak suçladılar. Ben komünistlerin girmesi yasak olan Hollanda Krallık Ulusal Güvenlik Kurulu'nun başkanımı. Gizli savunma dosyalarının bile görebilirim? Bu bakımda beni komünist diye suçlamak gülünç ve saçmadır."

Onu susturursun, bunu susturursun, ama Batının liberal aydınlarım susturamazsın! Böylesin, söylesin sen demekle sinmezler onlar. Adam kalkar yanıtı veriverir. Ne sanıyorlar yani? Dünyanın gözünden gizlenmek olanağı var mıdır? AP, CGP 'nin kraldan çok kralcı temsilileri Avrupa Konseyi'nin gerçek özgürlüklerin savunucusu kişilerini de aynı sindirme yöntemleriyle korkutacaklarını umuyorlarsa yanılırlar. Böyle sözler, böyle davranışlar, özellikle kendi kafalarında biçimlendirdikleri bir "demokrasi" adına muhaliflerim "komünist, aşın solcu, anarşistlerin yardımcısı" diye lekelemeye kalkmak, içinden çıkılmaz "gülünç ve saçma" bir duruma bırakır kendilerini...

"İleri ve uygar bir ulus olarak çağdaş uygarlık alam ortamında yaşayacağız" demiş Mustafa Kemal Atatürk. Hem de 1922 yılında!... CGP Genel Başkam'nm doğduğu yıl bu! Aradan bunca yıl geçmiş, Atatürk'ün bu sözleri söylediği günden bu yana kuşaklar yetişmiş, o yıl doğanlar Türkiye'nin yazgısında söz sahibi olmuş, profesör, milletvekili, bakan, başbakan olmuş. Ama 1922'de Mustafa Kemal Paşa'nın verdiği dersi anlayamamış çoğu, hem de profesör, doktor diye geçinenleri!..

Bugü 19 Mayıs, Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıktığı gün. Bir tarih dönemeci, Türk ulusunun yazgısında yeni bir yaprağın açılışı. Böyle bir günde Cumhuriyet kuşağının, benim kuşağımdan bazı politika liderlerinin Avrupa Konseyi'ndeki yabancı temsilciler önünde böyle bir duruma düştüklerini yazmak acıdır acı... 27 Ekim 1922'de zaferi kutlamak için Bursa'ya gelen İstanbullu öğretmenlere Mustafa Kemal'in verdiği öğütler bugün her zamankinden daha çok geçerlidir: "Bugünün çocuklarını yetiştiriniz. Onları ulusa yararlı insanlar yapınız. Bunu sizden bekliyorum... Asıl kurtuluş, sosyal

yapıdaki hastalığı bulmak ve iyileştirme yollarını aramakla elde edilir. Ve ancak bilimsel yol tutularsa sağlık gerçekleşebilir... Bir ulusu ulus yapan, ilerleten ve geliştiren güçler vardır: Düşünce güçleri, sosyal güçler. Düşünceler anlamsız, faydasız, akla sığmaz saçmalarla dolu olursa, o düşünceler hastalıklıdır. Bir de sosyal yaşayış, akıldan mantıktan, uzak, faydasız, zararlı birtakım görenek ve geleneklerle dopdolu olursa yaşama sayılamaz, ilerleyemez, gelişemez, inmeliler gibi yerde bocalar kalır."

Atatürk'ün yarım yüzyıl önceki sözleri bugün de rehberimizdir. Bir türlü gerçekleştiremedik onun verdiği öğütleri. Aşmak şöyle dursun yetişemedik bile onun çizgisine, onun uygarlık anlayışına... 1922'de doğmuş bir kişi, okumuş okumuş profesör olmuş, ortanın solunun baş savunuculuğunu yapmış yıllarca, Mendes France'm düşüncelerini bile savunmuş açıkça, üniversite gençliğinin zorbalığa, dikta heveslilerine baş kaldırmasında ilk öncülük görevini de yapmış bir zamanlar... Ama soma bakmış politikada çıkar yol bilimden yana görünüp, bilimi unutmak, ilericilik taslayıp gericiyi tutmak, nabza göre şerbet vermeyin diyerek ün yapıp en baş şerbetçi keşilmek, önüne gelene, karşısına her çıkana kızıl boya atmanın en sağlam tartışma yolu olduğuna inanmak, bunu hem içerde, hem dışarda alabildiğine kullanmak!.. Soma da bir Dankert karşısında "saçma ve gülünç" bir kişi durumuna düşmek!..

19 Mayıs bayramını kutladığımız bugün yapılacak en önemli iş, Atatürk'ün elli yıl önceki söylevlerini bulup bir kez daha okumaktır. Atatürkçü iseniz önce Atatürk'ün dediklerine uyunuz, kendi kafamza göre bir Atatürkçülük uydurmayınız. Elli yıl önceden size sesleniyor ey politikacılar, dünyanın

gözünden saklanmanın mümkün olduğunu sananlar, gerçekleri aydınlığa çıkartmaktan çekinenler:

"Gözlerimizi kapayıp herkesten ayın ve dünyadan uzak yaşadığımızı düşünemeyiz. Ülkemizi bir sınır içine alıp dünya ile ilgisiz yaşayamayız."

23 NİSAN GÜNLERİ

Lloyd George o günlerde şöyle konuşuyordu: "Türkler, yüzyıllarca Avrupa'da kalmışlar ve avrupa'mın başına dert açmışlardır. Hiçbir zaman Avrupalı olamamışlar, avrupa uygarlığını benimsememişlerdir", "Türkler bir insanlık kanseri, kötü yönettikleri toprakların etine işlemiş bir yaradır"; Lord Salisbury ise şu sözleri söylemektedir: "Osmanlı İmparatorluğu yaşayabilmek için çok çürüktür"; Asquith: "Yüzyılların gördüğü en aşağılık yönetimi yok ederek ileriye doğru bir adım attık. Büyük hasta ölüm döşeginde. Bu hastanın milletler ailesi ortasında bir şer kuvveti olarak son günlerini yaşadığını umut edelim. Mezarı üzerine yazılacak kitabenin ne olacağını bilmiyorum, fakat Osmanlı devleti bir daha dirilmeyecektir." Lord Curzon da 2 Ocak 1918 kesin bir yargıya varır: "Ayasofya ki, 900 yıl önce bir Hıristiyan kilisesi idi, elbet eski durumuna getirilecektir... Savaşı en az iki yıl uzatan, bize paraca milyonlara, can kaybı bakımından onbinlere mal olan bir düşmanı yenerek elde ettiğimiz bir fırsatı yitirmemiz uzak görüşlük gereğidir."

1981 'den soma Büyük Britanya'nın Başbakanı, Bakanları, ünlü politikacıları böyle konuşuyorlardı... Türk ulusu Asya'ya atılacaktı, Sevre antlaşması bunun en canlı belgesiydi. In

giltere, Yunan ordusunu İzmir'e çıkartarak Anadolu'da kesin bir egemenlik kurmak, yüzlerce yıllık bir Türk devletini ortadan kaldırmak istiyordu... İşte 1919'da buydu gerçek görünüş.

Osmanlı Mebusan Meclisi 28 Ocak 1920'de "Milli Mîsak"ı kabul etmişti. Ama 16 Martta İngilizler İstanbul'u işgal etmişler, Meclisi dağıtmışlar, milletvekillerinin bir bölümünü Malta'ya sürmüşlerdi. Bir bölük milletvekili de Anadolu'ya kaçabilmişti. Bunlar ve yeni seçilenler 23 Nisan 1920'de Ankara'da toplandılar. 120 kişiydiler. En yaşlı üye Şerifbey geçici başkandı. Osmanlı Meclisi değildi bunun adı Türkiye Büyük Millet Meclisi'ydi. Başkanlığa da Mustafa Kemal Paşa seçilmişti. Bugün kutladığımız, Türk halkının ilk meclisinin açılış bayramıdır. Bu bakımdan halicimizin bayramıdır. Gerçek bir demokrasi bayramıdır bu yüzden de...

Mustafa Kemal, Millet Meclisi Başkanı olarak şöyle seslenir: "Ve artık yüksek meclisinizin üstünde bir kuvvet mevcut değildir." Bu demektir ki, Türk ulusu kendi yazgısını kendi çizecektir, kendini seçtiği temsilcileriyle yönetecektir. Halife, padişah bir gölgedir, uzak bir kentte tatuklu gibi bir durumdadırlar; Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türk ulusunun tek dayanağı, tek umudu, tek gücüdür. Ulusal irade 1920'de bu Meclis aracılığıyla halkın eline geçmiştir artık. Hep halkın elinde kalmıştır, hiç değilse öyle görünmüştür. Zaman zaman halkın çıkarlarına ters düşen yöneticiler ağırlıklarını duyurmuşlarsa da onlar bile "Egemenlik ulusundur" temel ilkesini bozamamış, değiştirememişlerdir, böyle bir şeye kimse kal kışamamıştır. Ama egemenlik ne denli halkın olmuştur, orası ayrı konudur. Bir gün halk gerçek temsilcilerini, "kendi Meclisine" sokacaktır elbet. Uyandırkça, bilinçlendikçe Mustafa

Kemal'in koyduğu temel ilkeler birer birer canlanacak, gerçekleşecek, anlamlarına kavuşacaktır.

Bugün 23 Nisan. Egemenlik ve Çocuk Bayramı. En sevinçli bir bayram günü. Atatürk niye çocukları da bu bayrama ortak etmiş? Yarın onların olduğu için, yarını onlar için hazırladığımız, bu ülkenin geleceğine sahip çıkacakları için... Bugün ilkokullar donanacak, geçit törenleri yapılacak, temsiller verilecek, şiirler okunacak, şarkılar söylenecek. 1920'nin 23 Nisan günü yaşanacak, duyulacak, anılacak...

Ne yapmalı böyle günde bilir misiniz? Epey uzaklarda kalan o 23 Nisan 1920'yi, gereği gibi anlamak için çekilip bir köşeye kitap okumalı, o günleri, o yılları anlatan kitapları... Nereden geldik, nereye vardık, nasıl oldu bütün işler?.. Şimdi geçmişi eleştirmek kolay, öyle olmasaydı böyle yapılmasaydı diye yargılara varmak ucuz bir iş. Bir de o çağın gerçeklerini bilmeli, an, an, gün gün yaşayarak, bütün engelleri aşarak...

Bir süredir Doğan Avcıoğlu'nun "Milli Kurtuluş Tarihi"ni okuyorum. Bilen bilmeyen yazıyor konuşuyor bu konuları. Son yıllarda en kolay eleştirilen, hatta verilen bir konu, bir kişi oldu Mustafa Kemal ve birbiri ardına gerçekleştirdiği devrimler, yarattığı Türkiye Cumhuriyeti! Bu işi kötü niyetle yapanlar da var biliyorum, ama ezbere yargılarla, bilgisiz kişilerin etkisiyle böyle yazıp söyleyenler de pek çok. ille de çelişik düşünmek, konuşmak isterler kimileri de... Bu yüzden arada bir dalıp gitmek gerek tarih topraklarına. En doğru, en iyi, en yansız bir araştırmacının bize sunduğu kitaplardır bu konuda yolumuzu gösterecek... Avcıoğlu'nun üç ciltlik "Milli Kurtuluş Tarihi"ni dikkatle okursanız bütün aykırı savların ne denli boşlukta kaldığını görürsünüz. Mustafa Kemal bir kez daha büyür, ölümsüzleşir içinizde...

YARINLARIN BAYRAMI

Bugün o eski çocukluk şiirini gelin de hatırlamayın: "Neşe doluyor insan." Kafiye mantığına göre öyle, neşe dolması gerek. Ben ancak eski anılarımın içinde buluyorum o mutlu duyguyu. Bilmem bugünün ilkokul çocukları duyuyorlar mı o bayram sevincini?

Her bayram bir sevinç nedenidir. En anlamlı bayramlarımızdan biri 23 Nisan. Belki de en güzeli, en vazgeçilmezi. Ulusal bağımsızlık, halkın egemenliği, 23 Nisana bağlıdır önce. Türk ulusu 23 Nisan 1920'de uygar bir toplum olduğunu bağımsız yaşamak istediğini, kendini yönetecek, kendi yazgısına sahip çıkacak gücü taşıdığını dünyaya göstermiştir. Mustafa Kemal Paşa'nın çevresine toplanmış yurtsever milletvekilleri bağımsızlık savaşını başlatmışlar, zaferle sona erdirmişlerdir. TBMM ulusal birliğin, ulusal ülkünün en güçlü, en canlı temsilcisi olmuştur.

Hepiniz bilirsiniz 23 Nisanın önemini, niye anlatmalı uzun uzun? Bugüne gelelim... Bugün sizde, dün, önceki gün bu ulusal bayramları coşkuyla, umutla kutlayan sizde, bir sevinç, bir mutluluk duygusu var mı, kaldı mı? Bir ulusun geçmişinde onurlu günler ne denli çok olursa olsun önemli olan bugünüdür, bugün kazanacağı onurlar, basanlardır. Yalnız daha güzel, daha aydınlık, daha üstün olacağı inancıdır... İçinizde arayın böyle bir güveni, böyle bir huzuru. Bulamazsınız, nice özleyerek arasanız da bulamazsınız... Nüfus kırk milyona gelmiş, aydın kadrolar ardı ardına yetişmiş, en ileri uygar ülkelerde çalışan, basan kazanan nice nice hekimler, mühendisler, mimarlar, teknisyenler, hatta bilginler, sanatçılar, ya

zarlar yetişmiş. Gücünü, etkisini duyuran bir emekçi yığını var. Sorumluluk nedir bilen, gücünü duyan bir gençlik var. Çağdaş uygarlığın koşullarına uymaya çalışan, çağım anlamak için çırpman, okuyan, düşünen, duyan insanlarımız var... Böyleyken, böyleyken niye yarma bu denli umutsuz, bu denli yalnızlık, bırakılmışlık, yıkılmışlık açmazları içindeyiz?

Dinlediniz mi şu anda iktidarda bulunan, görüş ve düşü nüşü temsil eden kimselerin sözlerini? Yazılarına göz gezdirdiniz mi bu torumu, bu anlayışı savunan kimselerin? Halk halk diyerek halka sırt çevirmiş, halk çıkarlarına karşı partiler, politikacılar her şeye egemendir. Halk yararına yazan, çalışan, düşünen kişiler her zamankinden daha çok suçlanmaktadır. Ne olursa olsun iktidar benimdir diyen politikacı kafası Türkiye'ye kendi istediği anlamı, biçimi vermekte, istediği yöne doğru itmektedir toplumu. Türlü güçlere sırtını dayamış mutlunun da mutlusu bir azınlık her şeyden önce kendi çıkarını düşünerek kırk milyonluk bir ulusun yazgısını elinde tutmak istemekte, bunda başarı da kazanmaktadır. Seçimler olursa o yolla, olmazsa başka yolla "iktidar" koltuğundadır... 23 Nisanın halk egemenliği kavramı, Atatürk'ün bütün söylevlerinde yinelediği halkçı görüş eski günlerde, eski bayramlarda kalmış bir uzak anıdır.

Ben karamsarlığı seven bir kişi olmak istemem. Umudu en üstün değer bilirim. Hele böyle anlamlı bayramlarda ulusun gücünü bir kez daha duymak, duyurtmak görevdir. Ama boş düşler, umutlar yarardan çok zarar getiriyor bir topluma. Şu adam iyidir, şu akım yararlıdır, şu partiden ulusa dostluk gelir dedik dedik de hep aldanmadık mı? Sözlere bakmama lı artık, söylevleri dinlememeli, kendinden geçmemeli tatlı

cümlelerle, aldatıcı bakışlarla, okşayışlarla... Gerçekçi olmayız artık. Kaskatı bir gerçek var ortada. İki de bir kafamızı çarptığımız gerçek... Bilinçlenmeyen toplum bulamaz, anlayamaz kendi yazarını. Bu yüzden de geri kalmış ülkelerin bütün hırsları iktidar koltuğuna oturmak olan politikacılar bu bilinçlenmeyi ellerinden geldiğince ertelerler, geciktirirler. Birbirine bağlı şeyler bunlar. Bir toplum bilinçlenecek, kendi yazgısını kendi eliyle yazacak, dost kim düşman kim görebilecek... Bu da beş yıl, on yıl, otuz yıl geciktirilir, ama zamanın acımasız akışı önünde kimse tutunamaz. Karanlıklar, çıkmazlar, acılar, korkular, kuşku silinir, bir toplum kendi yolunu bulur eninde sonunda...

BİR BAŞLANGIÇTI 30 AĞUSTOS

Atatürk'ün çeşitli konulardaki sözlerini bir araya toplayan bir kitabı kaşıyorum. Bu 30 Ağustos gününü Atatürk'le başbaşa geçirmek istiyorum. Atatürk, o kadar yalanımızda ki. Hem de o kadar uzakta! Hem yakın, hem uzak olmak. Olmayacak bir şey gibi geliyor insana. Ama öyle, Atatürk hem içimizde, hem bizlerden yüzyıllarca ötede. Bir istesek, bir çaba göstersek, ona kavuşabileceğiz. Devrimci Türkiye'nin içinde bulabileceğiz kendimizi. Yapmıyoruz, bir şeyler tutuyor elimizi kolumuzu. Atatürk diye bağınıyoruz, nutuklar dinliyoruz, meydanlarda toplanıyoruz, dağılıyoruz, arada bir coşuyoruz, kurşunlara karşı dikiliyoruz, sonra vazgeçiyoruz. Bizi istedikleri yönlerde doğru sürüklüyorlar, gidiyoruz. Yaklaşan Atatürk birden uzaklaşıyor, uzaklaşıyor...

Kaç defa okudum bu kitabı! Atlarım kırmızılı mavili ka

lemlerle çizdiğim cümleler, bölümler! Ah Atatürk, bir sana ya-
naşamıyoruz! "Milli loHtürümüzü muasır medeniyet seviye-
sinin üstüne çıkaracağız." Ezbere söylenmiş bir söz mü? De-
ğil, inançla söylenmiş, gerçekleştirilmek yolunda bir sürü
adım atıldıktan soma söylenmiş. Devrim üstüne devrim yap-
mış Atatürk, soma ulusuna yürünecek tek çıkar yolu göster-
miş: "Fakat yaptıklarımızı asla kâfi göremeyiz. Çünkü daha
çok büyük işler yapmak mecburiyetinde ve azmindeyiz." Tür-
kiye, Batı ülkelerinden birkaç yüz yıl geride kalmış. Atatürk
bu yüzyılların beş on yılda geçilemeyeceğini biliyor. Yüzyıl-
ları yıllara sığdırmak yolunda bu ulus yedisinden yetmişine
kadar seferber olacaktır. Bu dünyaya yakışmak için başka ça-
re yoktur. "Bunun için bize zaman ölçüsü, geniş asırların gev-
şetici zihniyetine göre değil, asrımızın sürat ve hareket mef-
humuna göre düşünmelidir."

Ağlamaklı oluyor insan. 1933'te bizler ufacıktık. Çoğu-
nuz doğmamıştınız daha. Büyük bir adam 1933'te yürünecek
yönü gösteriyordu da, bu kadar soma biz hâlâ yön arıyoruz,
bulamıyoruz! Kısır çekişmeler, sözümona demokrasi tartışma-
ları içinde ileriye doğru yürüyebileceğimizi sanıyoruz. Bu sa-
nı, aldatıcı bir duygudur, gerçek demokrasiden uzaklaştıkça
uzaklaşıyoruz, gerçek halkçılıktan kaçtıkça kaçıyoruz. Ağ-
lar, eşraflar, çıkarıcılar, açık gözler, kapkaççılar cumhuriyeti-
ne doğru hızla gidiyoruz!

işte 30 Ağustos, Atatürk'ün bu yurdu düşmandan kurtar-
dığı gün. Büyük bir askerî başarının yıldönümü. 30 Ağustos
yalnızca bir savaşın, bir zaferin adı değil. 30 Ağustos uygar
bir Türkiye, yepyeni bir Türk ulusu, Batılı bir Türk toplumu
yaratma akımının ilk durağı. Atatürk düşmanı denize doğru

iterken, ilerde neler yapacağını biliyordu. Türk ordusu 30 Ağustos zaferini yaratmıştı. Büyük komutan bu orduyla daha başka zaferler kazanacağına inanıyordu. Bu ordu, ulusun bağrından çıkmıştı. Bu ulusun içinden uygarlık alanında zaferler kazanacak ordular kurmak da elbette mümkündü. 30 Ağustos, uygarlık alanında kazanılan savaşlar, zaferler izledi. Ardı ardına girilen devrimler, atılışlar, hızlanışlar... On yılda Batılı bir ülke, güçlü, inançlı, saygı uyandırır bir devlet haline girmiştik. Bir düş gibi geliyor o günler!

Bütün bunları düşünüyorum şimdi. Atatürk'ün konuşmalarını okuyor okuyorum. Gurur doluyor içime. Yarınlara bir güven geliyor Atatürk'ün sesini duydukça...

YILDIZLI BİR AN

30 Ağustos bir gündür. Geçmişte kalmış bir gün. Öyle günler vardır ki süreleri uzundur. Hep yeni baştan yaşanır, hep yeniden incelenir. Kuşaklar p günün anlamını duyar, o günü simgeleştirir.'Her ulusun geçmişinde geleceğe dayanak olan, geleceği kuran böyle günler vardır. Türk ulusu için de 30 Ağustos, tarihin yıldızlı bir anıdır.

Bugün yine 30 Ağustos, Türk ulusu Anadolu'nun bağrında boğmuş düşmanını, sürmüş denize, atmış topraklarından... Gücünü göstermiş dosta düşmana. Mustafa Kemal Paşa 30 Ağustos zaferine dayananyeni bir devlet kurmuş ardından. Bir devrim yaratmış toplumunda, Türk insanını bir bilince götürmüş, bir uygarlığa, bir değişik dünya görüşüne... Cumhuriyet yönetimi, halka dönük politika, çağdaş uygarlığa yetişmek için girişülen ilerici atılımlar... Hepsini, hepsini 30

Ağustosta borçluyuz. Bir 30 Ağustos Zaferi olmasaydı Anadolu bugün kimlerin elindeydi, Türk ulusu ne hakleydi? Belki de daha o gün "son" Türk devleti de kalkacaktı ortadan!

Geçenlerde TV'de bir program seyrettik. Tam da 26 Ağustos gecesi, yani 30 Ağustos taarruzunun başlangıç günü. Büyük yankılar yarattı o film. "Müthiş Türk". Bir anlamda Atatürk o müthiş Türk, bir anlamda tüm Türk ulusu, Mehmetçik! Günlerdir bekleniyordu bu film. Hiç gösterilmemiş sahneler varmış. Atatürk'ün daha önce bilinmeyen bir konuşması varmış! Heyecanla bekledik. Soma çıka çıka daha önce kaç kez gördüğümüz bir film çıktı! Hep bilinen sahneler, hep bilinen sözler. Ama bütün bu bilinen sahneler, sözler, görüntüler öylesine bir biçime sokulmuş ki anlamı değişmiş, başkalaşmış...

Atatürk çıkıyor Amerikan elçisiyle beraber ortaya. Amerika ile dostluk politikasının önemini belirtiyor. "Yurtta barış dünyada barış" ilkesini koyan kişi için Amerika ile de barışta yaşamak, Amerika'nın dünya barışına önemli katkıları olacağını belirtmek doğal bir şey. Atatürk Sovyetler'le de, İngiltere'yle de, Fransa ile de, yeni savaştığı Yunanistan'la da barış içinde yaşamak, dostluk ilişkileri kurmak istiyordu. Özellikle Sovyet Birliği ile ne denli yakınlık kurduğu, ne denli işbirliği yaptığı, Sovyet dostluğuna ne denli önem verdiği ortadadır. Böyleyken TRT yöneticileri 26 Ağustos gecesi Türk seyircisine Atatürk'ün yalnızca Amerikan dostluğunu öven konuşmasını sunmakta, dinletmekte anlaşılmasın bir yarar görmüşlerdir.

Atatürk, Amerikan dostluğunu ulusuna vasiyet etmiş!.. Böyle diyenler unutmasınlar, o bütün uluslarla dostluk, yakın ilişki kurmamızı istiyordu, böyle bir politika güdüyordu. Öy

leyse niye böyle bir ulusal günde koyu bir Amerikan propagandası yapmak, böyle tek yanlı bir etkilemeye alet olmak? Hele filmin başında Sovyet sınırındaki nöbetçi askeri göstermek, o yana doğru saldıran Türk atlılarını, Türk bayrağını se yiricye sunmak, ikide bir NATO sözleri etmek!.. Bir Amerikan TV şirketi kendi ulusuna böyle bir film göstermek isteyebilir. "Bakın Türkiye'nin kurucusu bile Amerikan dostluğunu övmüş, Türkiye bize körü körüne bağlıdır" diyebilir. Ama Türk TV'si tam Amerikan propagandası kokan "Müthiş Türk" filmini ekranlarına aktarmalı mıydı?

Sonra ne demek "Müthiş Türk?" Müthiş sözcüğünde övgü var mı, sevgi var mı? Üstelik çeviri de yanlış "İnanılmaz işler yapan Türk" anlamına geliyormuş sözcüğün İngilizcesi. Öyleyse kim uydurdu "müthiş" sözcüğünü? Hem bilmiyorlar mı "müthiş Türk" admm bir zamanlar Endonezya'da baş kaldıran bir Hollandalı subaya verildiğini? Müthiş Türk hem yanlış, hem yersiz, hem de kötü bir addır.

Bu filmi gösterenler kendilerince büyük basan kazandılar, bakın bazı gazetelere, daha şimdiden "Atatürk'ün Amerikan politikasına uymamızı daha o günden istediğini" yazıyorlar. Oysa yok böyle bir şey, Atatürk körü körüne bağlanma isteseydi, mütareke yıllannda ortaya atılan Amerikan mandasına girmek görüşünü benimser, boş yere yıllarca savaş mazdı, işi kestirmeden hallederdi. Hepimiz biliyoruz ki Atatürk, Türkiye'yi "tam bağımsız" bir ülke yapmak istemiştir, yapmıştır da... Amerika da, Sovyetler de, öteki büyük devletler de Kemalist Türkiye'yi kendileriyle eş ağırlıkta bir ülke saymışlardır o günlerde. Atatürk'ten bir vasiyet kalmışsa da, o da bütün devletlerle dost geçinmek, eşit koşullarla işbirliği

yapmak örgütüdür. Yoksa şu ya da bu büyük devletin çizgisinde yürümek, peyki olmak, bütün varlığını o büyük devletin politikasma bağlamak değil...

Bugün 30 Ağustos, Mustafa Kemal Paşa komutasındaki Türk ordusunun sömürgeci düşmanları topraklarımızdan söküp attığı gün. Büyük anlamlı bir tarih yaprağı... Türk ulusu için umutlu bir çağın başlangıç noktası... 30 Ağustos'un anlamı, Türk' gışmdaki etki gücü, "tam bağımsızlık" ilkesinin bu zaferle gerçekleştirildiği unutulmamalı... Atatürk'ün ulusuna verdiği öğütleri, çizdiği yolu, yabancı şirketlerin çevirdiği filmlerde değil, büyük kurtarıcının yaşamında, ülkesinde, yapıtında aramalı...

YARIN 29 EKİM

Yarın nedir? 29 Ekim. Sokağa çıkınca bayraklar göreceksiniz evlerde, yapılarda. Çocuklar yolunuzu kesip yakamza rozet takacak. Askeri geçit törenleri yapılacak. Gazetelerde Atatürk'ün resimleri, sözleri. Şiirler, yazılar: Kimi duyarak, kimi duymayarak, kimi kızarak, kimi sinsice gülerek!..

Cumhuriyetle aynı yaştayım. Her yıl sanırım kendi yaşı günümüdür kutlanan. Çocukken, ilk gençlik günlerinde sevinç verirdi bu bana. Bir çeşit mutluluk, gurur duyardım. Şimdi yok öyle şey. Hatta bir hüznün çöküyor içime. Cumhuriyet başladığı noktadan daha da gerilere düşmeli miydi? Atatürk'ün Cumhuriyetinden ne kaldı elde avuçta?

"Ne mutlu Türküm diyene", mutlu musunuz şimdi Türküm derken! Hele yabancı bir ülkede göğsünüzü gererek Türküm diyebilin de görelim! Almanya sokaklarında çöpçülük

bizde; yabancı ellerde en düşük, en ucuz, en zavallı işler bizde; pisliğin, yoksulluğun, kayıtsızlığın, uygar olmamanın hastalığı olan kolera bizde, en ulusal davalarımızı gerçekleştiremeyerek gerileme bizde; Bulgaristan'dan kredi sağlamanın utancı bizde; Suriye'nin bile yüzümüze sınırlarını kapattığı bir ülke olmanın acılan bizde; dış politikada yabancı çıkarların aracı olmanın ezikliği bizde; çeyrek yüzyıldır çok partili düzen diye tutturup Atatürkçü düzeni yıkmanın sorumluluğu bizde...

Gelin de mutluyum deyin, ben mutlu bir Türküm, Türk olmanın mutluluğu içindeyim, deyin. Deyin de göreyim sizi! Açık açık hilafat, saltanat, şeriat propagandalannın yapıldığı bir ülkedeyiz. Oy almak isteyen her politikacı önce Atatürk devrimlerini ayaklar altına alıyor. İktidandan muhalifine dek!... Atatürkçü düzeni de değiştirdik, yok ettik, ortadan kaldırdık. Şimdi nasıl bir düzen getirelim diye birbirimize giriyoruz! "Büyük beyinler" sizin benim yerime düşünüyor, yol çiziyor, hesap yapıyor! Yarın bir savaşta ölürssek bu bizim "kendi" savaşımız olacak mı, olmayacak mı bilmiyoruz. Erzurum'dan kalkıp Rus sınırını aşan Amerikan uçağmı savunmak, Kıbrıs'taki yurttaşlarımızın haklarını savunmaktan daha önemli. Yalnız Amerikan çıkartan için ateşe de atımız, ama Türklüğün davalan için kımıldayamayız bile. Niye? İzin vermezler, silah vermezler, benzin, cephane, uçak vermezler.

"Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar olacaktır" demişti Atatürk. Cumhuriyet ilelebet payidar olur, ama bu gidişle kişiliğinden çok şeyler yitirerek, yalnız adı kalarak! Koskoca parti başkanları, liderler Atatürk'ten yana görünmemek için nasıl da dikkat ediyorlar! Sanki bütün Türk ulusu gözlüyor, ağzlarından Atatürk'ü, devrimleri, kurduğu Cumhuriyet'i

öven bir sözcük çıkarsa mahvedecek onları!.. Nasıl şey bu, nasıl?..Nasıl yitirdik.kendimizi? Koptuk, koparıldık Atatürk devrimlerinden? Bomboş bir çölde miyim diye düşünüyorum hazzan. Kimse görmez mi, duymaz mı bunları? Kendi kendime konuşuyor gibiyim. O eski sevinçler, mutluluklar, taşkın duygular yok artık. Cumhuriyet Bayramı klişeleşmiş, içtenlikten uzak sözlerin yinelenmesi, eskimiş takların, sloganların eski yerlerine iki günlüğüne asılması, o kadar!.. Oysa Cumhuriyeti, Atatürk Cumhuriyetini kurtarmak gerekli. Yeni bir Kurtuluş Savaşına başlamak. Kişiliğimizi bulmak. Tam bağımsızlık dediğimiz ülkeye ulaşmak yeniden... "Üsleri, tersaneleri işgal edilmiş" bir ülkenin insanları gibi duymuyor musunuz kendinizi? Elimiz kolumuz bağlanmış görünmez ipliklerle... Uyutulmuşuz, kandırılmışız. Atatürk ilkeleri tepetaklak edilmiş, kökü kazınmış hepsinin.. Nasıl duymalı Cumhuriyet bayramının sevincini? Nasıl nasıl?..

BEN ONUNCU YILDAYIM

Her 29 Ekimde ben 1933 yılma giderim: Bir ilkokul sınıfı. Bir öğretmen, Turgut Bey. Onuncu Yıl Marşı: "On beş milyon genç yarattık her yaştan." Evimizi günlerce süsleyişimiz fenerlerle, bayraklarla renkli kâğıtlarla... Beyazıt alanındaki gösterişli geçit töreni. Bir gece taksiyle donanmış istanbul'u gezmeye çıkışımız. En başta da Atatürk'ün o unutulmaz söylevi...

Bir masal sanki o günler. Uzak anılar sisler içinde nasıl da güzel görünür! Cumhuriyetin onuncu yılı yalnız güzel bir anı olduğu için mi bu denli iz bırakmış bende? Çocukluk anı

lannda herşey güzeldir. Ama 29 Ekim 1933 bir anı olarak güzel değil yalnız. Bir anlam, unutulmaz bir tarih, Türkiye devletin en yüce, en erişilmez doruğu olarak önemli. Yalnız benim için de değil, benim kuşağım için de değil. Devrimci Türkiye için, Atatürkçü Türk ulusu için...

Ellinci yılını aştı Cumhuriyetimiz. Olgunluk çağıdır elli yaş. Kişi olacağını olmuştur bu yaşta. Belirli bir düzeye, bir çizgiye, bir başarıya ulaşılmıştır ya da ulaşılmamıştır. Yani ne olacağı, ne olmayacağı açıkça ortaya çıkmıştır. Toplumlar için de öyledir bu. Elli yılın bir muhasebesini yapmanın zamanı gelmemiş midir? Gurur duyuyor muyuz sonuçtan? Gerçekten olgun, yetişkin, bilinçli bir toplum olduk mı? Çıktık mı, ulaştık mı "çağdaş uygarlık düzeyi"ne?... "Yeni bir güneş gibi doğduk mu uygarlık ufkundan?" Bunlara evet demek olanak dışıdır. Kimse bu elli yılı Atatürk'ün özlediği basanlarla geçirdiğimiz söyleyemez. İleri adımlar atılmıştır, ama o adımlar soma geriye çevrilmiştir. Bir süre yerinde sayılmıştır. Soma bir atılım daha, sonra yeniden bir gerileme...

Elli yılın ilk onbeş yılı Atatürk çağıdır. Bu yıllar devrimci atılımların heyecanıyla geçmiştir. Ardı ardına yürekli girişimlerle. Uygar dünyaya yetişmek çabalan, kültürde, anlayışta, beğenide, yaşamada, toplum işlerinde yüzyıla yakışan bir düzeye ulaşmak istekleri; yeni bir Türk insanı yaratmak, en ileri bilim kafasına sahip aydınlar yetiştirmek.. Soma duraklama yılları geldi. Savaş vardı. Savaş bitti, çok partili düzene geçildi. Cumhuriyetin son yirmi beş yılı bir kısır döngüde yitip gitti, sonuçsuz çekişmelerle. Daha önceki devrimcilik yıllarında yapılanlar garip bir demokrasi anlayışıyla teker teker yıkmakla! ulusun büyük çoğunluğu bu denemeye hiçbir şey

kazanamadı demek aşın bir sav olmaz sanırım. Yüzeyde kalan bazı çıkarlar sağlandı köylere, kasabalara. Gerçek bilince kavuşması sakıncalı görünen yığmlann içgüdüsel özel çıkar isteklerine ufak paylar dağıtıldı. Devrimler harcandı. Batı uygarlığına dönük atılımlar ters yöne çevrildi. Yanna değil düne, önceki güne, halkı uyutmaya, halkın güncel isteklerine boyun eğmeyel... Karşıdevrim güçlerini desteklemek, onlara dayanarak oy almak, seçim kazanmak. Geriye doğru koşuşta en önde olmayı basan sayan bir sürü partinin katıldığı yanşa çok partili düzen, demokratik düzen adı verildi. İşte böyle geçti Cumhuriyetin son çeyrek yüzyılı.

"Elli yılda kırk milyon genç çıkardık her yaştan" diyebilecek miyiz şimdi? Hele şu son yıllarda... Umut kıracak, kişiyi bezginleştirecek durundan yaşadık. Yaşıyoruz. Cumhuriyet ilkelerini, Atatürk devrimlerim gereği gibi benimseyen, uygulayan bir demokrasi anlayışına ulaşmadık bir türlü. Sarsıntılar bundan. Bitip tükenmeyen anlaşmazlıklar bundan: Birbirimize düşman oluşumuz bundan, karşı devrimcilerin ağı basmasından, karşı devrimci güçlerin Atatürk devrimini yozlaştırmak, bozmak çabalarının zaman zaman başanlı olmasından...

Evet, ben hep Onuncu Yıldayım. Türkiye Cumhuriyeti Onuncu Yılın çizgisini aşamadı daha: Karada, düşüncede, yöntemde, inançta, devrimci, halkyaranna atılımlarda... Atatürkçü hızla yürüseydik çoktan varacaktık o uygarlık düzeyine, o uygarlık ufkuna... Bir hayıflama, avuntusuz bir acı var şimdi. Uçup gitmiş bunca güzel yılın ağırlığı. Sonuç: İnsanlann yandan çoğu okumasız yazmasız bir ülkedeyiz. Dünyanın geri kalmış toplumlarından birinin insanıyız.

Bunu görmemek, benimsememek; doğrulan yazanlara,

söyleyenlere kızmak, gelecekteki güzel yıllarımızı da bir dipsiz uçuruma atmak olacaktır. Siz de duymuyor musunuz bu hüznü? Ben duyuyorum. İçimde Onuncu Yılın sevinci, mutluluğu var daha. Türkiye'miz de Onuncu Yılın devrimci çizgisinde olabilse! Nerde! Atatürk devrimleri açısından gerideyiz, çok daha gerideyiz...

CUMHURİYET YOLUNDA

Bir yaş daha mı? Cumhuriyet bayramları bana yaşam kitabımda bir sayfanın daha döndüğünü bildirir. Yaşıt olduğumuz için! Bakarım yollara caddelere, Cumhuriyet bilmem kaç yaşında diye yazılar görürüm. Bir hüznün çöker içime. Demek o kadar oldu, demek yolun sonuna geliyoruz! diye. Yolun sonu neresi, bilen kim? Ama bir yolda yürüdükçe son da yaklaşıacaktır bize doğru...

Kardeş gibiyim Cumhuriyetle! Bu açıdan bütün yıldönümlerini çok iyi hatırlarım. Özellikle onuncu yılı... İlkokul üçüncü sınıf öğrencisi bir çocuk, marşlar öğretir çevresine, fenerler, bayraklar hazırlar. Engin bir sevinç vardır içinde. Onuncu yıl, onuncu yıl... Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun onuncu yılıdır bu. 1933... O üç günlük tatili an an hatırlarım biraz dalsam. Dünyanın en güçlü devletiydik. Atatürk gibi bir lider vardı başımızda. "Bu ne inançtır ki Gazi Paşa" der Külebi. O inanç Gazi Paşa'dan bizlere geçmişti, hepimizde kök salmıştı. Daha Atatürk değildi o, Gazi Paşa'ydı, Gazi Mustafa Kemal'di. Topu topu iki kez görebildiğim yüce insan. "Ne mutlu Türküm diyene"... Gerçekten de Türküm dediğimiz, diyebildiğimiz için mutluluk duyuyorduk. Yetiyordu o kadarı. Yarınların çok güzel şeyler getireceğine inanıyorduk.

Ne güzel tanımlamıştı cumhuriyeti bize... "Cumhuriyet özellikle kimsesizlerinkimsesidir", "Cumhuriyet, erdemdir", "Cumhuriyet sizden 'fikri hür, vicdanı hür' kuşaklar ister", "Cumhuriyetimizin temeli Türk toplumdur. Bu toplumun kişileri ne kadar Türk kültürüyle yetişmiş olursa, o topluma dayanan Cumhuriyet de o kadar güçlü olur!.. Kırmızı bezlere asılı sözleri, özdeyişleri gerçeğin ta kendisiydi. Ezberliyorduk onları, anlamaya çalışıyorduk.

Bugünkü cumhuriyet bayramları eski günlerdekine benzemiyor. Yıllar geçti elbet. Onuncu yılın heyecanına benzer mi olgun yaştın ağırbaşlılığı? Cumhuriyet sağlam temeller üstünde, bir daha geri dönülmez bir yolda ilerledikçe ilerliyor. Demokrasi dediğimiz düzen ileri bir aşamasıydı Cumhuriyet'in. Ama bitti mi her şey, her şey tamamlandı mı, gerçek cumhuriyet kuruldu, yerleşti mi? Hayır, gerçek halkçılık, devrimcilik açısından bugün 1933'ten daha ileri bir noktada olduğumuzu söyleyebilir miyiz?

Evet, Türkiye kırk milyonluk güçlü bir Ulustur. "On yılda on beş milyon genç" bugün elli yılda kırk milyona varmıştır. Ama bu insanların hepsi "genç" bir kafada mı, çağdaş bir anlayış ve görüşte mi? Orası belli değil. Elli yıl önce tarihin kirlili sayfalarına karışıp gittiği sandan gerici akımlar bugün birer siyasal güç olarak seçmenin önüne gitmek, halka daha yararlı olmak, uygarlık alanında aşamalara ulaşmak için bir yöntemdir, bir araçtır. Oysa demokrasiyi bu ulusu gerilere atmak, çağından koparmak için kullanılanlar gözümüzün önünde. İnsan şaşırmıyor mu nerden nereye gelmişiz, nasıl gelmişiz diye!...

Demokrasi, hasta düşünceleri ayakta tutmamalıdır. Sağlam toplumlar böyle hastalıklı görüşleri, kişileri bir an önce

tasfiye ederler. Ama biz gereği gibi uygar bir toplum yarata-
madığımız için bütün bu hasta kişileri, onların sağlıklı dü-
şüncelerim olanca canlılığıyla hâlâ yaşıtıyoruz. Onlara yasa-
ma olanağı tanıyoruz. Şeriatçılık akımının güçlendiğini, böy-
lece gerici düşüncelerini apaçık yazanları, söyleyenleri, hatta
halktan oy toplayanları gördükçe şaşıyoruz. Cumhuriyetle
yaşıt kişilerden de geliyor böyle sağlıklı görüşler, hatta cum-
huriyetten çok soma doğup yetişenlerden!...

Yarın Cumhuriyet Bayramı. Kim ne derse desin, ne dü-
şünürse düşünsün tarihsel gelişimi durdurmak olası değildir.
Cumhuriyet devrimi de hızla ilerleyerek, yarım kalmış işleri
tamamlayacaktır. Hem de halkın kendi oylarıyla... Zor olacak,
geç olacak, ama olacak... Gazi Paşa ne diyordu: "Bize ve ge-
lecek kuşaklara düşen ödev bu yol üzerinde durmaksızın iler-
lemektir." O yol, devrimcilik, halkçılık, kısacası gerçek de-
mokrasi yoludur.

ONUNCUDAN ELLİNCİYE

Kırk yıl somayı görmek kolay değildir. Hele ilkokulun
ikinci sınıfında bir çocuk için bu kadar uzun bir zaman parça-
sını düşlemek olanaksızdır. Zaman öyle uzun geçirdi ki o yaş-
larda! Bir gün, bir hafta, bir ay, hele bir yıl soması çocuk ka-
fasına sığmayan, gerçek dışı bir şeydi. Hem kim görür, kim
yaşardı kırk yıl somayı?..

Cumhuriyetin onuncu yılıydı. 1933'ün 29 Ekimi... Gün-
lerce önceden başladı heyecan. Marşlar öğrendik, kâğıttan
süsler yaptık, fenerler, zafer taklan, bayraklar. Bir coşku var-
dı her birimizde. Sevinç, mutluluk, yarma umut, kendine gü

ven... "Başta bütün dünyanın saydığı Başkumandan". Güven de, umut da, sevinç de, mutluluk da ondan geliyordu. Hepimiz biliyorduk bunu, inandığımız bir güç vardı, büyük bir insan vardı. O günlerde elli üç yaşmdaydı o komutan, o önder. Çok gençti, uzun yıllar sürecekti yaşamı. Hem onun ölebileceğim düşünmezdik ki! O ölümsüz Atatürk'tü. Bir gün o da ölecek herkes gibi diye bir düşünce kimsenin aklının kıyısından geçmezdi. Özellikle ilkokul çağındaki kuşak ölüm denen gerçekten öylesine, öylesine uzaktı ki!.

29 Ekim günü Beyazıt alanında yapılan geçit törenini seyre gitmiştim babamla. Gece de bir otomobil tutuldu, kent alanları gezildi, ışıklar, fener alayları görüldü. Taksim'de sular renk renk dökülüyordu, heykeldeki tarihi kişiler canlıymış gibi görölüyordu. Bir kalabalık, bir kalabalık! Herkes ayaktaydı o gece, ondan somaki gece... Dünyanın en güçlü devleti bizdik. Sonsuzdu kendimize güvenimiz. İnancımız öylesine sağlandı. Şimdiki gençler inanamaz buna. Masal gibi gelir. Nerden bu güç, nerden doğuyor, nasıl bütün bir ulusu kaplıyor? diye sormak geçer içlerinden... Nüfus onbeş milyon ancak, okuma yazma düzeyi çok aşağılardı, aydını, okumuşu, teknik kadroları az, üst üste savaşıardan çıkmış ordu kendini yeni yeni toparlamakta, iktisadî yaşam atılımların eşiğinde. Yani, Batının uygar ölkelerine oranla geri, çok geri bir ölkenin insanlarıyız. Gerçek bu... Ama yarma güven duymamızı, kendimizi büyük devletlerin insanlarıyla eş bulmamızı önlemiyor bu. Tam tersine, inanıyoruz ki biz on yılda güçlü bir devlet, yeni bir uygarlık kurduk. Önümüzdeki yıllarda kat kat hızlanan atılımlarla ilerleyeceğiz, "çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne" çıkacağız...

Atatürk'ün Onuncu Yıl Söylevi bu inancın belgesidir. Sürekli bir devrimdir Kemalizm. Donmuş, dondurulmuş bir "kesin" program değildir. Her geçen gün yeni bir adım atılacaktır. Parmağını uzatmıştır Atatürk Batı uygarlığına... Onuncu yıldayız daha, yirmi yıl, otuz yıl, kırk yıl, hele elli yıl sonra Türkiye Cumhuriyeti teknikte, kültürde, bilimde, kısacası uygarlık alanında dünyanın önde gelen ülkelerinden biri olacaktır!.. Bizler, 1933'ün çocukları böyle düşünürdük. Başka türlü bir gelecek olamazdı da ondan... Açık alınla on yılda her savaştan çıkan bir ulus, elli yılda yenilmedik düşman, ezilmedik, yok edilmedik çirkinlik, kötülük mü buakırdı?

Şimdi ellinci yıldayız. Bugün 29 Ekim 1973. Onuncu yılın mutlu coşkusunun üstünden de tam kırk yıl geçti. Benim kuşağım an an, gün gün yaşadı bu yılları. Benim kuşağım derken yaşı kırk altmış arasmdakileri anlatmak istiyorum. Yani bugün politikada, basında, sanatta, kültürde, bilimde, teknik alanlarda iş başında, yetki başında bulunanların çoğunluğu. Biz, cumhuriyetle beraber büyüdük. İşte Ecevit, işte Demirel, işte Erbakan, işte Feyzioğlu, işte Bozbeyli, işte Çetin Altan, işte İlhan Selçuk, işte doğan Avcıoğlu, işte ünlü sanayi adamları, işadamları, tüccarlar, fabrikatörler, işte edebiyatçılar: Yaşar Kemal, Necati Cumalı, Atillâ İlhan vb. Hepsi 1923 'ten ya bir iki yıl önce, ya bir iki yıl soma doğdular. Cumhuriyetle birlikte yaşadılar.

Ellinci yılda, Kemalist devrimin sürekli atılımlara dayandığı, hep ileriye, uygarlığa, çağdaş kültüre, en yararlı işlere doğru yürümek olduğunu benimseyen, yürekten kabullenen kaç kişiyiz? İşte fırsatçı siyaset adamları, işte Türkiye'yi çağdaşı eğilimlere itenler, işte Kemalizmi yalnızca bir görüntü sa

yanlar, işte umutlarımızı kıran tüm davranışlar, düşünce diye ortaya sürülen hezeyanlar!...

Umutsuz mu olmalı? Boşa geçmiş mi saymalı bu son kırk yılı? Hayır. Hiçbir şey boş değildir. Her yenilgi, hatta her bozgun, yeni bir direnmenin, bir kalkınmanın, bir güçlenmenin tepkisini yaratır. Elli yılda bunca aydın, bunca bilinçli insan, bunca yapıt, bunca kitap, bunca değerli kadrolar yetişti. Ne denli baltalansa, gerilere çekilse de Atatürk Cumhuriyeti'nin temeli sağlamdır. Yitirilmiş yıllar kolaylıkla karşılanır, yarım kalmış devrimler sürdürülür, soma yenileri de eklenerek...

27 MAYIS BİR DÖNÜM NOKTASIDIR

Bugün 27 Mayıs mı? Takvime bakıyorum, tamam. 27 Mayıs. Yıllar önce bir devrim yaşamışız. Hatırlamıyor musunuz yoksa? Unutuldu demek! Ne kadar çabuk! Yok yok gene de kalan birşeyler var belleklerde. "Ordu gençlik elele", "Olur mu böyle olur mu", polisi, askeri, halkı, gençliğiyle devrim kıtasının geçitleri, üniformaları yeşilden lâciverte dönen polisler... Türkiye 'de doğan büyük umutlar, yarına açılan mutluluk kapıları... Bir şey daha hatırlıyorum, Le Monde'da o günlerde çıkan bir başyazı, "Yeni Kemalizm", Atatürkçülük, bayraklaşmıştı. Bütün yurdu saracak, kaplayacaktı bu inanç, bu ülkü. On yıl süren gerilik çağı kapanacak, ileriye, aydınlığa, "Yeni Kemalizm"e giden bir yol, bir ufuk açılacaktı.

Yıllar 1960'tan bu yana. İşte bir 27 Mayıs daha... Gelin de tamyin 27 Mayıs 1960 devrimini! Arayın bulun izlerini! Herşey yerinde saymış. Herşey olduğu gibi kalmış, hattâ hattâ 1960'tan da geriye gitmişiz, birçok bakımdan. Gerilik, bir

ayıp olmaktan çıkmış, aranır, tutulur, beğenilir bir nitelik olmuş. Atatürk ölküsü alaya alınır bir hale düşmüş. Bir kâbus içinde miyiz yoksa? Gide gide hiçbir yere yaramayısın acısı korkunç! Zaman geçiyor, biz kalıyoruz ardında. Çağın dışına düşerek, çağdışı akımların, karanlıkların batağına batarak...

Hatırlamak istiyorum 27 Mayıs'tan somaki o umutlu, o ışıklı günleri, Usumuz, başımıza gelmişti 27 Mayıs 1960'ta. Çok geçmeden yitirdik, şaşırdık, yolumuzu karıştırdık. "Yeni Kemalizm" i yaratacak erdemli erlerin izinden gideceğimize 1960'tan önce görüp, duyup, öğrenip işe yaramaz olduğunu bildiğimiz yanlış yollara, çirkin yöntemlere, zararlı davranışlara yeniden bıraktık kendimizi...

"Büyük Kurtuluş" diye bir kitap var önümde. Bir kez basılmış, tükenmiş bir daha çıkmamış. 27 Mayıs devrimiyle ilgili belgeler, söylevler, yazılar... İşte GürsePin ilk konuşması:

"Bana inanınız ve güveniniz. Bütün milletlerin benimle beraber olduğuna inanıyorum. Bazı menfaatperestler, midelerini Ve vicdanını paraya bağlamış olanlar, bu hareketimize karşı teşebbüslerde bulunmaya yeltenebilirler. Fakat onlara karşı asla müsamaha edilmeyeceğim vatandaşlarıma temin ederim..."

O mideciler, vicdanını satanlar o günlerde yeltenmediler böyle bir şeye, ama çok geçmeden başka yüzlerle, başka görünüşler altında, şu ya da bu yoldan aynı şeyi yaptılar, hem de 27 Mayıs devrimini tanınmaz hale getirerek, yerle bir ederek, 27 Mayıs devrimcilerinin yıktığım yeniden kararak, eskiden beter bir gerilik uçurumuna ulusu, yurdu sürükleyerek...

İşte 1 Haziran 1960'taki yazım: "Her zaferin mayası sendir." Atatürk Türk ordusuna böyle demiş, her zaferin mayası sendir... Nasıl da umutlu, sevinçli bir yazı yazmıştım:

"Bugün hepimiz yeni bir insanız. Hepimiz yeniden doğduk. Hepimiz silkindik, doğrulduk..." Nasıl da az sürdü bu güven, bu mutluluk!... Çirkin politikacılık, particilik, demokrasi adı, maskesi altında nasıl da sardı bizi! Nasıl da yeni çıkmazlara iteledi bizi!... Gürsel'in deyimiyse; "Atatürk'ün kapanmış olan yolu açılacak"tı, açılmadı, bir iki yıl içinde daha da kapandı o yol, tıkanı, örtüldü, sıvandı dört yandan. Atatürkçülük adı var, kendi yok bir duruma getirildi.

"Büyük Kurtuluş"u okuyorum sayfa sayfa. Hasan Âli Yücel; "Üç kelime, hep o üç kelime ağızlarda: Hürriyet, Ordu, Atatürk. Bu kutsal teslis oldu Türk için: Hürriyet, Ordu, Atatürk. Öyle bir üç ki, üçü bir ve biri üç. Demek Ordusuz Türk, Türksüz Atatürk ve Atasız her ikisi olamıyor" diye yazmış. Devrimin Eğitim Bakanı Yavuz bakın neler demiş radyoda: "Atatürk ideallerinin, hür ve müspet düşünce ışığının yurdun en uzak köşelerine kadar süratle yayılması yolundaki büyük vazifeye hassasiyetle devam edilecektir. 27 Mayıs, inkılâbım yaratan anlayış ve iradenin devamı, açtığımız hürriyet devrinin idame ve muhafazası için şarttır..."

Evet bugün 27 Mayıs. Hem de bayram... Her yer tatil, okullar, daireler. Törenler de yapılıyor, geçitler, tebriklerin kabulü, bayraklar. Ama uçmuş gitmiş 27 Mayıs "Yeni Kemalizm" ülküsü, Atatürk'ün dönüşü, Hürriyet, Ordu, Atatürk birliği şimdilik bir düş olmuş... Bir daha okuyorum kendi yazımı, Atatürk'ün bir sözüyle bitirmiştim. En doğrusunu, en güzelini, en güçlüsünü Atatürk söylemiş. En umutsuz anımızda, en karanlık günümüzde birdenbire umut, güven, aydınlık veren bir söz bu: "Sizin için kumandanları, zabitleri, neferleri olan bir millet için köle olmak mümkün değildir..."

27 MAYIS BAYRAMI

Bugün 27 Mayıs. Bayram mı? Ne bayramı? Hürriyet ve Anayasa bayramı diye yazar takvimlerde. Okullar tatildir, daireler de... Bir iyiliği varsa bu bir buçuk gün tatil oluşu. Bayram her zaman bayramdır. Pek incelenmez nedeni, niçini. Biz çocukken öyleydik. Bakardık okul kapansın, birkaç gün eğlenelim, gezelim. Bayrammış, ne bayramı, niçin bayram düşünmezdik pek. Şimdiki gençler de 27 Mayıs bayramını böyle bir tatil günü olarak benimsiyorlar. Anlamından kopmuş bir gün oldu 27 Mayıs da ondan...

1960'ı öncesini hatırlıyorum şimdi. Ne büyük umutlarla doluydu Türk toplumu. "Le Monde" bir başyazısında, "Yeni Kemalizm"den söz açmıştı. Yabancılar bile Atatürk günlerinden bu yana yerinde saymış, bizlerin yeni bir atılım yapacağımızı sanmışlardı. Yassıda duruşmalarını izlemeye gelen "Figaro" muhabiriyle geçen konuşmayı unutamadım. Menderes zorbalığını yıkan bir ulusun, Atatürk'ün devrimci yoluna dönen bir toplumun üstün işler başaracağına inandığını söylemişti. Daha soma gazetesinde de yazmıştı bu görüşlerini. Hepimiz öyle düşünüyorduk. Bir kez, basmıştık tongaya, toplumca bir daha yanıltılmayacaktık, kandılmayacaktık, böyle bir durumun yaratılmasına olanak hazırlamayacaktık...

Şimdi gülmek gerek o günkü hayallerimize! Bir sürü de yazı yazdık 27 Mayısın getirdiklerini, getireceklerini öven! Tki de bir karşıma çıkacak o yazılar. Bir çekmece, bir dolapta, eski bir kitabın sayfaları arasında... Bazen bir okurum da hatırlatacak "Neydi o günlerdeki coşkunuz, sonsuz umutlarınız, düşleriniz" diye?.. Aynı şeyi 12 Marttan soma da yaptık. 27

Mayıstaki büyük aldanışın bir daha tekrarlanmayacağını sanarak... 12 Mart, 27 Mayısın yarım, eksik, boş bıraktıklarını tamamlayacaktı, bitirecekti. Derken bir yanlış daha...

Arayın bugün gazetelerde! Dinleyin radyolarda, TV'lerde! Bol bol Atatürk sözü edilecek, ama bir "Gençliğe Sesleniş"! duyurulmayacak, yazılmayacak! Gençlikle Atatürk bir bütündü. İlle de ayırmaya çalışanlar var bu iki ölümsüz gücü. Atatürk, gençliğe güvenmişti. Gençlik Atatürk'ten hız almıştı. Hayır, olmayacak, ayırdılar Ata'yla gençliği birbirinden. Bütün çabalan gençliğin Atatürk diye bir mitosa kupkuru anlamsız bir soğuk büst, bir heykele bağlanmalan... Fikirleri, görüşleri, vasiyeti, istekleri, özlemleri kalsın bu yerde, hatta unutturulsun, yok edilsin! Atatürk'ün yozlaştırılmış bir görüntüsü, yorumu sunulsun gençliğe!...

Evet, bugün gazetelerde Atatürk'ün "Gençliğe Sesleniş"ini arasanız da bulamayacaksınız. Radyoda, TV'de dinleyemeyeceksiniz o ileriye gören sözlerini. Belki "Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur" cümlesini yazanlar olur. Atatürk'le ırkçı anlayış arasında bir benzerlik, bir yakınlık kurmak isteyenlerin kurnazlığı yüzünden!.. Ama o sesleniş bütünüyle yazılmayacak, söylenmeyecek, hatırlanmayacak. Niye? Niyesini o seslenişi okursanız anlarsınız. Hem de nasıl anlarsınız!..

Yurdun bazı bölgeleri, özellikle yüksekokulların bulunduğu kentler ilericiliğin, Kemalist devrimciliğin kaleleri olacağına, gericiliğin ağ kurduğu köşeler haline geliyor, getiriliyor. Bir takım örümcekli kafalar gençliği kendi bataklanna sürüklemeye çalışıyorlar. Az çok başanyorlar da! Kimse karşı koyamaz, ses çıkaramaz oluyor. Devrim düşmanlarının gözünde en kor

kunç kişi, Atatürk'tür. Onu kendi saflarında almaya çok çalışıyorlar, ırkçıdır, tarancıdır, muhafazakârdır, aşın ulusçudur, diyerek. Ama hiçbirini tatmuyor. Öylesine sağlam ki Atatürk düşüncesi, hem o zamanında her şeyi öyle açık söylemiş ki, bu cüce kafalar gittikçe eziliyorlar onun yanında. Ellerinden geldiğince önlemek, yıkmak, yok etmek isteyecekler. Atatürk'ün öğütlerini, sözlerini, düşüncesini, en sonunda da kendisini...

Genel görüş hiç de iyi değildir. 27 Mayıs bir anlamsız bayram günüdür. Anayasa Bayramı diyoraz, ama bayram yapılacak bir olay sayılan o Anayasa artık ortada yoktur. 1961'in Anayasası nerde, şimdiki nerde? Atatürk'ün çizdiği yol mu şimdi üstünde yürüdüğümüz? Kim kimi aldatıyor? Daha ne kadar sürecek bu aldanış? Bakın bir genel seçime gidiyoruz, ortaya çıkacak partiler, adaylar bir sınavdan geçirilse ya da bir makine olsa da gerçek düşüncelerini, niyetlerini ölçebilse. İçlerinden kaçısı gerçek bir Atatürk'çüdür, bırakın Atatürkçü olmayı, Atatürk devrimlerinin yararına ne denli inanmaktadır, hatta gereği gibi bilmektedir! Anlaşılır o zaman niye bu çıkmazda çakılı kaldığımız, hatta geriye gide gide bir batağa doğru koştuğumuz...

Bir bayram. Her yer tatil. İlyazın en güzel bir günü. Ne bayramı olursa olsun gezin, tozun, eğlenin. Vaktiniz olursa "Atatürk Diyor ki" kitabından da bir iki sayfa okuyun, tüm kitapçılarda toplatılmadan, ortadan kaldırılmadan.

28 NİSANIN ANLAMI

28 Nisan'm anlamını bana Parisli bir otelci duyurdu. 29 Nisan 1960 sabahı gazeteler büyük başlıklarla İstanbul'daki

olayı vermişlerdi. Bütün gazeteleri toplamıştım. Holdeki masaya yaymıştım hepsini. Otelciler, garsonlar, müşteriler çevreme birikmişlerdi. Onlar için basit bir olaydı bu. Her gün gazetelerde böyle haberler çıkardı. Dünyanın bilmem neresinde gençlikle polis çarpışmış, ölenler olmuş. O kadar önemli değildi. Parisli için hele! Avrupa tarihinde fikir uğruna, düşünce uğruna girilen savaşlar, çarpışmalar o kadar çoktu ki!

Ama benim için bu büyük bir yenilik, akıl almaz bir değişiklikti. İstanbul'da yüksek öğrenim gençliği kendiliğinden zorbalık yönetimine karşı şahlanmıştı. İlk defa oluyordu böyle bir şey. İlk defa, ilk defa!.. İçimden hep böyle diyordum. Daha önceki gençlik başkaldırıslarını hatırlıyordum. Şu gazeteye, bu kuruma, bilmem hangi dâvaya çatmak için zaman zaman mitingler yapılmıştı. Ama bunlarda daima başka parmaklar vardı. Ya hükümet parmağı, ya parti parmağı, ya da daha başkaları. İlk defa aydın gençlik kendiliğinden ayaklanmıştı. İlk defa Atatürkçü gençlik bilinçli bir davranışla tehlikeye, ölüme karşı dikilmişti. Bu, Türkiye'nin uygarlık yolunda ileri bir atım attığının belirtisiydi. O sabahki heyecanım bu yüzdendi. Sevincim, korkum, değişik duygular içinde yüzüşüm bu yüzdendi.

Otel memurlarından biri gazetelere baktı, soma şöyle dedi birden: "Demek sizde de aydın bir gençlik varmış!". Sözlerinde eski bir küçümsemenin, birdenbire hayranlığa varan anlamını duyuverdim. "Demek, sizde de..." O güne dek Türkiye'de bir fikir kavgası, bir inanç savaşı, bir uygarlık tartışması olabileceğini, yapılabileceğini aklına bile getirmemişti. "Demek, sizde de...". Gözlerinde garip bir anlam buldum. Türk gençliği de, gerekirse bir inanç için, bir fikir için, özgür

Kik ve devrimcilik için kendini ateşe atabiliyordu. Kendiliğinden, kendi bilinciyle, kendi isteğiyle...

Bir gurur dolmuştu içime. İlk defa ben de uygar bir ulusun bireyi olduğumu unutmuştum. "Evet, bizde de aydın bir gençlik var" dedim. Hep bu anı yaşadım somadan. Bazı anlar, bir anlığına gelip geçmiyor. Sürekli oluyor. BİR an, yıllarca sürüyor bazan, Paris'teki o konuşmayı da üç yıldır hep yaşadım, unutmadım. En sevinçli, en bezgin, en umutsuz anlarımda bana güç verdi. Bir avunma, bir aydınlanma buldum o konuşmada...

Evet, 28 Nisan 1960'm bir anlamı var. Büyük bir anlam bu. Her zaman yakalanmaz bir anlam. Atatürk'ün güven duyduğu bir gençlik, aydın bir gençlik 28 Nisan 1960'ta kendi yurt yönetiminden, yurdun geleceğinden sorumlu duyuyor. Küçük çıkarlar, küçük korkular, küçük engeller karşısında bocalayan politikacılara, çıkmazlara sapan hainlere, kötü niyetlilere, yurdumuzu uygarlık yolundan çevirenlere karşı dikiliyor. Korkmadan, yılmadan. Ata'mın Bursa nutkunu hatırlıyorum şimdi: "İşte benim anladığım Türk genci ve Türk gençliği" diyordu Atatürk. Türk genci rejimin bekçisidir, sahibidir. Bu rejime inanmıştır, benimsemiştir. Bunları zayıf düşürecek en küçük bir kıpırtı duydu mu, bu ülkenin polisi vardır, adliyesi vardır, ordusu vardır demeyecek, işe karışacaktır. Gerçek suçlular yerine onu yakâlasalar da asla yalvarmayacaktır. Rejimi kurtarmanın kendisine düşen bir görev olduğunu bilecektir. İşe karışmada ve davranışında haklıym diyecektir...

Atatürk'ün istediği aydın bir gençlik 28 Nisan'da ortaya çıktı ilk defa. Yenilmez bir uygarlık ordusu halinde. 28 Nisan'ın anlamı bu bakımdan derin. Dünyaya uygarlık yolunda ilerlemek kararında olduğumuzu, kimsenin bizi bu amaçtan

döndüremeyeceğini gösterdik. Atatürk kuşaklarının bilince kavuştuğu, sorumlunu bildiği dostça düşmanca anlaşılmıştır. Karanlık, er geç aydınlığa yenilecektir. Tarihin kaçınılmaz gelişmesi budur.

Atatürk'ün gençlik konusunda yaptığı konuşmalar bugünkü dile aktarılarak bir kitap halinde derlenmiş. Yer yer okuyorum. İşte 1923'te Konya'da bakın ne demiş: "Ülkümüzü açıklıkla belirtmeliyiz. Onu inançla duymalı ve direnerek izlemeliyiz. Kişisel çıkarlarımızdan, küçük düşürücü isteklerimizden sıyrılmayı böyle canlı ve ateşli bir ülküyle başaracağız. Fakat bütün bu iyi niyetlere, gösterilen bütün direnmeye, kararlılığa ve sağlamlığa, gösterilen bütün birlik ve dayanışmaya rağmen yine en güzel, en yararlı, en doğru anlayışları, ülküleri bozmaya çalışacak kişilerle karşılaşılacaktır. Öylelerine bütün ulus şiddette karşı koymalıdır. Hepimiz için öylelerine karşı ezici bir bütünlük içinde bir araya gelmemiz en gerekli bir vicdan borcudur. Bu konuda bozgunculuk yapanlara hoşgörü göstermek, acımak, terbiye belirtisi değil, belki ulusun esenliğine, şerefine, namusuna göz dikmiş olanları kayırmaktır ki, hiçbir zaman hiçbir kimse buna izin veremez. Kimse buna izin vermek hakkını taşımamaktadır. Siz de taşımamalısınız. Ulusal varlığımıza düşman olanlarla dost olmayalım."

Bu yurdun şerefine, esenliğine, namusuna göz dikmiş olanlara kimse hoşgörü göstermek hakkına sahip değildir, diyor Atatürk. Hem de ta 1923 yılında. Daha o yıldan seslenmiş bugüne. Daha o günden 28 Nisan'ı hazırlamış. 28 Nisan'ın anlamı burada işte. Atatürk'ün konuşması anlatıyor bu anlamı. "Aydın, kararlı, inançlı" gençlik 1923'ten otuz, kırk yıl sonra yetişebilmiş. Ata'nın sözleri 1923'te henüz doğmamış bir

kuşağın elinde gerçek anlamını duyurabilmiş. 28 Nisan 1960 direnmesi, gücünü Atatürk'ten aldığı için etkili oldu. Devrimci bir aydın ordusu gericilere hoşgörü göstermediği, göstermeyeceği için Türkiye'nin yarını ışıklı.

28 Nisan bir bilinçli şahlanışı. Bilinç şahlanışı denen şeyin ne olduğunu o gün duyduk. Bu şahlanışı, Türk gençliğinin Atasını yorulmadan izleyişine borçluyuz. Bakın Atatürk 1937'de ne demiş: "Siz genç arkadaşlar, yorulmadan beni izlemeye and içmişsiniz. İşte ben özellikle bu sözden çok duyulandım. Yorulmadan beni izleyeceğinizi söylüyorsunuz. Fakat yorulmadan ne demek arkadaşlar? Yorulmamak olur mu? Elbette yorulacaksınız. Benim sizden istediğim şey yorulmak değil, yorulduğunuz zaman dahi durmadan yürümek, yorulduğunuz dakikada da dinlenmeden beni izlemektir. Yorgunluk her insan için, her yaratık için tabî bir durumdur. Fakat insanda yorgunluğu yenecek içten gelme bir güç vardır ki, işte bu, yorulanları dinlendirmeden yürütür. Sizler, yani yeni Türkiye'nin genç çocukları yorulsanız da beni izleyeceksiniz. Dinlenmemek üzere yürümeye karar verenler hiçbir zaman yorulmazlar. Türk gençliği amaca, bizim yüksek ülkümüze doğru durmadan, yorulmadan yürüyecektir."

Bu yurdun, bu uygarlık ülküsünün, bu aydın gençliğin bugününü ve yarınını kuran işte bu çeşit ilkelerdir. Atatürk ilkeleri diyoruz ya işte biri önümüzde: Uygarlık ülküsüne doğru yorulmadan yürümek... Ö gün bu gündür kimse böyle bir inançla konuşmadı, konuşmuyor! Ama Atatürk'ün ülküsü genç kuşaklarda yaşıyor artık. Kimse konuşmasa da, Atatürk, milyonlarca gencin, yaşlının bilincinde konuşuyor. 28 Nisan Atatürk'ün yapıtı. Atatürk ilkelerinin sonucu, 27 Mayıs da

öyle... Atatürk kuşakları, Atatürk ülküsünün bilincine ermiş yığınlar günden güne yoğunlaşıyor. Yeni 28 Nisanlar yaratacak güçte olduğumuzu dost, düşman biliyor. Atatürk'ün izinde yürümek, yorgunluk vermiyor artık. Yorgunluk, bezginlik denen şeyler yitip gidiyor bu yolda yürürken. İşte 28 Nisan'ın anlamı bu. Yalın, ama ölmez bir anlam...

TÜM KALELER DÜŞMEDEN

Seydişehir'den bir işçi yazıyor:

"Seydişehir Halk Eğitim salonunda MSP'liler Mayıs ayında bir toplantı yaptılar, tarihçi ve yazar olarak tanıtılan bir kişi yakın tarihimizden uzun uzun söz etti. Hayranları tarafından banda alman bu konuşmadan birkaç örnek vereyim: Sokullu Mehmet Paşa haindi, İkinci Mahmut gavur padişahı, Mithat Paşa haindi, İsmet Paşa cepheden kaçmış bir korkak! Oysa Abdülhamit ulu hakandır ve Vahdettin vatanperver!.. Karaoğlan, Keloğlan alayları ile bu kişi tam üç saat konuştu ve kalabalık tarafından çılgınca alkışlandı. "Elli senedir yazılan Türk tarihi yalandır ve yeni bir tarih yazılacaktır. Söylemek istediğim ve henüz sakıncalı bulduğum şeyler var. Fakat sizler ne demek istediğimi tahmin edersiniz". Bu, sık sık tekrarladığı bir cümleydi.

Gerçek Atatürkçüler, Kemalist Devrimciler, Sol Kemalistler, Sosyalistler, orta solcular, gardropçular, biçimsel cumhuriyetçiler... Vakit geçmekte, tehlike zilleri çalmaktadır. Bırakın kendi aranızdaki kısır çekişmeleri, karşınızda "Cephe" kurmuş şeriatçılar, ırkçılar, Turancılar, çıkarıcılar, renksizler, fırsatçılar, yobazlar, Atatürk düşmanları ortaklığını görün artık! Sizler

öğreti tartışmalarıyla zaman öldürürken, karşı devrimci güçler eyleme geçmiş, köşe başlarını, tepeleri, dorukları, geçitleri tutmuşlardır. Hem de bunu ulusun desteğine dayanarak yapmış da değiller. Seçim kazanarak, ya da seçimde çoğunluk sağlayarak da değil. Buna rağmen arkalarını kapital güçlerine dayamışlar, partizan birlikleriyle dehşet saçıyorlar, Atatürk Cumhuriyetinin temellerini çökertmek savaşını veriyorlar...

Seydişehirli işçi okurum şöyle sürdürüyor mektubunu: "Bütün bu saldırılar Atatürk'e ve devrimlerinedir. Topluluklar önünde Atatürk'e cepheden çatmaktan henüz kaçmıyorlar. Halktan zerre kadar korkulan kalmamıştır, ama ordunun çatısını teşkil eden subaylardan çekiniyorlar. İşin hazin yanı, nüfusu otuzbine ulaşmış bir şehrin göbeğinde el ilanları ve afişlerle halk davet ediliyor ve yukandaki konuşma yapılıyor. Bir tarih inkâr ediliyor ve bir itiraz sesi çıkmıyor. Gerçek şudur: Orduyu, subayları bir yana bırakırsak halk arasında Atatürkçülük daha çok platonik bir resim ve heykel sevgisidir gençlik için. Benim gibi öğrenim görme fırsatı bulamamış elli altı yaşında yoksul bir işçiye kaldı Atatürk'ü savunmak ve onun için üzülmek!.."

Rize'den bir okurum, R.Ali de "Burada dağıtılan bir yazıyı size gönderiyorum" diyor. Bu yazıda Şeyh Ahmet adlı birinin Peygamberle yaptığı görüşme anlatılmaktadır. Peygamberimiz demiş ki, "Sana son bir haber veriyorum ki geçen cumadan bu cumaya kadar onaltı bin kişi öldü, içlerinden bir Müslüman çıkmadı. Haber eyle ki kıyamet alâmetleri zuhur ediyor. Çok yakında üç gün üç gece güneş tutulacak., vb. vb.." Okur soruyor: "Bu iki cuma arasında Erbakan hocanın müritlerinden bir tek kişi ölmedi mi?" İşte Anadolu kentleri, ka

sabaları... Bir Başbakan Yardımcısı, her köye bir cami, bir imam; varsa yoksa öteki dünya diye tatturürsa, ona uyan bir takım gençler de; fetih de fetih, önce Ayasofya diye tempo tutarlarsa diyecek söz kalır mı?"

Bu da Elazığ'dan... Bir okurum MSP Genel Başkanının doğu gezisi sırasında Elazığ ve Malatya'da cuma namazından sonra dağıtılan bir yazıyı yollamış. "İlim Yayma Derneğinin bu yazısında Elazığ Milli Eğitim Müdürü Muhsin Çetin'e ağır biçimde saldınlmaktadır. Ne yapmış Çetin? 23 Nisan törenlerine katılan baş örtülü bir bayan öğretmene çıkmış. "Milli gelenek ve göreneklerimize ters düşen bir davranış"mış, Müdürün yaptığı! Demek Mustafa Kemal Atatürk'ün tüm devrimleri, eylemleri, sözleri; kurduğu Cumhuriyet, yasaları, Anayasası, elli yıllık geçmişi ile "Milli gelenek ve göreneklerimize aykırı"... "Muhsin Çetin bu hareketleriyle milleti tahrik etmektedir. İnancıyla alay edilen halkın sabrı taşarsa, hiçbir kuvvet karşısında duramaz... Ecdadının kan döktüğü davaya fiilen sahip çıkan Müslüman hanımları bu mukaddes davada tebrik ediyor, bütün varlığımızla desteklediğimizi ilân ediyoruz" diyor. İlim Yayma Derneği... İlim mi yayıyor, yoksa Atatürk devriminin yıllar önce ezdiği, yok ettiği gericilik hortlağını mı canlandırıyor.

İşte yurdun üç ayrı köşesinden, Seydişehir'den, Rize'den, Elazığ'dan "İrtica yılanını başkaldırmakta olduğunu apaçık belirten üç anlamlı haber. Atatürk 1925'te, "Arkadaşlar, efendiler ve ey millet, iyi biliniz ki Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, meczuplar memleketi olamaz. En doğru, en hakiki tarikat, medeniyet tarikatıdır. Medeniyetin emir ve talep ettiğini yapmak insan olmak için kâfidir" demiş. Elli yıl

geçmiş aradan, o günlerde doğmuş politikacılar şimdi bu düşünceleri ortadan kaldırmak, yıkmak, yok etmek için gözlerimizin önünde didinip duruyorlar. Türkiye'yi çağdışı bir toplum haline getirmek isteyenlere karşı Atatürkçüleri bir bayrak altında toplanmaya kim çağıracak? Ne zaman? Tüm kaleler, bayraklar elimizden gittikten sonra mı?

BÖLÜM III
ULUS OLMAK ÖZGÜR OLMAKTIR

ATATÜRKÇÜ OLMAK

Demek siz Atatürkçüsünüz? Bakıyorum dilinizden düşmüyor, ne yapsanız, ne deseniz Atatürk sözcüğünü kullanıyorsunuz bol bol. "Atatürkçü ve milliyetçi" diyorsunuz. Atatürkçü dedikten sonra niye bir de milliyetçi sözcüğü ekliyorsunuz peki? Atatürkçülükte milliyetçilik kavramı yok mu? Aynı şeyler mi Atatürkçülük ve milliyetçilik? Değil. Ama siz bunu kabul edemezsiniz. Çünkü siz Atatürkçü değilsiniz. Dilinizden, kaleminizden Atatürk, Atatürk sözleri günde on kez dökülse de siz Atatürkçü olamazsınız. Olsaydınız, "Ben Atatürkçüyüm ve milliyetçiyim" demezdiniz. Atatürkçüyüz, Kemalistiz demeniz yeterdi.

Siz Atatürkçü değilsiniz, siz Kemalist değilsiniz, siz Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş amacına, ilkesine, felsefesine bağlı değilsiniz. Siz Atatürkçülüğü bir paravan sayıyorsunuz. Siz gerçek Atatürkçüleri sindirmek, susturmak, korkutmak için Atatürkçülük silahını kullanıyorsunuz. Düne kadar neredeydiniz. Şöyle beş on yıl öncesine gitsek Haydi biraz daha ötelere, öğrencilik yıllarınıza... Atatürkçülüğe aykırı düşen hangi örgüt varsa oradaydınız, hangi dergi, gazete, yazar Atatürk'ün devrimlerine karşıysa, düşmansa onun

yamndaydınız. Siz ırkçıydınız, Turancıydınız, şeriatçıydınız. Siz Atatürk'ü, Türk milliyetçiliği admı verdiğiniz bir gerici-lik akımı olan ırkçılık, Turancılık ülküsünün düşmanı sayı-yordunuz. Fırsat bulursanız Atatürk'ü de, yaptıklarını da, on-dan yana olanları da ortadan kaldırırdınız. Ama baktınız bu olacak iş değil, en iyisi Atatürk sözcüğünü ele geçirmek, Atatürkçü aydınları, gençleri, Atatürkçü halkı çirkin suçlan-dırmalarla korkutmak, sindirmek, iktidan tam ya da yarım elinize geçirdiğiniz günlerde başladınız buna, bu yozlaştır-ma, bu korkutma çabasına.

Siz Atatürkçü değilsiniz. "Atatürk ilkeleri"deyimi düş-mez dilinizden. Atatürk ilkelerinden yanaymışsınız sözde! Hangi ilkesini yürekten kabul edersiniz, uygularsınız Ata-türk'ün? Hangi sözüne, buyruğuna uyarsınız? Atatürk ulusal bağımsızlık derdi, siz der misiniz? Hayır demezsiniz, inanmaz-sınız buna. Ne demek ulusal bağımsızlık? Bu Amerika'ya sırt çevirmektir, bu Ruslara kendimizi peşkeş çekmektir, dersiniz. Anlayamazsınız Rus'a da, Amerika'ya, Çin'e de, İngiliz'e de, Fransız'a da eşit dostluk göstermenin önemini... İç ve dışta tam bağımsız bir politika yürütmenin gerekliliğini...

Sonra laiklik? Siz laik misiniz? Laiklikten yana mısınız? Bilmiyorum özel hayatınızda dine yer vermezsiniz. Müslü-manlık bir ciladır sizin için, ancak seçim alanlarında bir gös-teri, bir aldatma silahı... Ama bütün amacınız laiklik ilkesinin ortadan kalkması değil midir? "Nedir İsviçre kanunları, ne-dir bize yabancı gelen, geleneklerimize göreneklerimize uy-mayan şeyler" diye bağırın siz değil misiniz? Halkın nabzı-na şerbet vermek için en başta harcadığınız ilkedir, laiklik.

Sürekli devrimcilik Atatürk'ün en önde gelen niteliğidir.

Atatürk'e göre bir devrim donmaz, bir yerde kalıp duraklamaz. O zaman devrim olmaktan çıkar. Uygarlığa yetişmek, çağdaşlaşmak için Türk ulusunun durmadan ilerlemesi, çağma uyması gereklidir. Siz ise tam tersi yoldasınız. Anayasa değişikliklerinde hep savunduğunuz budur: Anayasa ileri düşüncelere kapalı olmalı,, "Türkmilliyetçiliği" adı verdiğiniz ırkçı, Turancı, bağnaz bir hava taşınmalı. Nerde devrim, reform adlı "düzeltmeler"i bile baltalamaktan geri kalmazsınız. Bu mu Atatürkçülüğünüz?

Atatürk devletçiydi, halkçiydi, cumhuriyetçiydi. Siz devlet fabrikalarını özel sektöre peşkeş çekmek amacındasınız. Siz halkı, halkçılık adına sömürmek hayalindesiniz. Siz Ulu Hakan'ı, "Büyük vatan dostu Vahdettin"! yücelten yazarları, gazeteleri korursunuz, desteklersiniz, savunursunuz.

Siz Atatürkçü değilsiniz. Olamazsınız. Olmak da istemezsiniz. "Atatürkçüyüm" derken bile içinizden gülersiniz, kapalı kapılar ardında dostlarınıza "Ne yapalım bir süre böyle konuşmak zorundayız" dersiniz. Kimse de bunu anlamaz sanırsınız. Tarih görür sizi. Kuşaklar sizi görür. Bugün en ağır sözlerle suçlandırdığınız kişiler görür. Gözden kaçmaz bir davranışınız, eyleminiz... •

Siz tanırırsınız kendinizi, içiniz ürperecek şu satırları okurken, işte yüzümüzdeki maskeyi çekip koparmaya çalışan biri diyeceksiniz. "Bizi bizden iyi tanıyor, yutmuyor." Sizi devrimci, Atatürkçü kuşaklar iyi tanır, ne yapsanız, nereye gitseniz, hangi biçime gitseniz... Siz Atatürk'ün dev çabayla yıktığı, yok ettiği bir geriliğin gizli gizli boy atmış tohumlarısınız. Zehirli bir bitki gibi boyatmaktasınız. Ama sizleri görüyoruz, tanıyoruz. Atatürkçülük oyununuzu da acı acı güle

rek seyrediyoruz. Atatürk devrimlerine yürekten bağlı insanların güveniyle... Kuru gürültünüze aldırmadan, korkmadan...

ATATÜRK'ÜN SESİ

"Hepiniz Anayasayı okuyunuz. Öğrenci, asker, genç, yaşlı ulusun her kişisi Anayasayı iyice bellesin."

Atatürk böyle sesleniyor bize...

"Benim için bir yandan olmak vardır, bir yandayım ben hep. O da Cumhuriyetin yanında, Cumhuriyetten yana olmak, toplumsal devrimden yana olmak."

Atatürk böyle sesleniyor bize.

"Henüz kurtulmuş değiliz, atılan adımlar, bundan sonra atılması gereken adımların başlangıçlarıdır."

Atatürk böyle sesleniyor bize.

"Eski yönetim yabancı sermayenin jandarmalığını yapmıştır. Hayır. Biz bunu yapmayacağız."

Atatürk böyle sesleniyor bize.

"Yabancı böyle sesleniyor bize.

"Yabancı devletler ekonomik tutsaklıkla bizi bağlamışlardır. Güzel vatanımızı yoksulluğa, memleketi yıkıntıya sürükleyen nedenlerin içindeen güçlü, en önemlisi ekonomimizde bağımsız olamamamızdır"

Atatürk böyle sesleniyor bize..

"Memleketimizi bir sömürge haline getirmeye uğraşıyorlar. Elbirliğiyle çalışmalıyız. Halka şunları anlatmalıyız! Kaçırılan fırsatlar, memleketin uğradığı acı olaylar birtek nedenden doğmuştur. Yurdun ve ulusun bir avuç kişinin elinde yemlik olmasından ve ulusal egemenliğin işlememesinden...

Ulusal egemenliğe karşı gelecek en küçük bir saldırıyı yürek-
lilikle karşılamak, önlemeliyiz, ulusal egemenliği en büyük
varlığımız olarak korumalıyız. Bu yolda halkı oturmada, el-
birliğiyle uyandırıp bilinçlendirmeliyiz. Halk ulusal egemen-
liği benimsemeli ve memlekette tek egemen gücün kendisi ol-
duğunu unutmamalıdır."

Atatürk böyle sesleniyor bize...

"Yurttaşlar, kurduğumuz yönetimde tek kişi konuşmaz,
konuşma karşılıklı olur, halk yönetimi sözleşmeye dayanır,
açık konuşmaya dayanır."

Atatürk böyle sesleniyor bize..

"Yaptığımız ve yapmakta olduğumuz değişimlerin, dö-
nüşümlerin amacı, Türkiye Cumhuriyeti halkını tam anlamıyla
çağdaş ve tam anlamıyla, tam biçimiyle uygar bir toplum
haline ulaştırmaktır. Devrimlerin temel ilkesi budur. Bu ger-
çeği kabul edemeyen anlayışları yerle bir etmek zorundayız.
Şimdiye değin bu ulusun dimağını paslandıran, uyuşturan bu
anlayışta bulunanlar olmuştur."

Atatürk böyle sesleniyor bize..

"Tarihimizi okuyunuz, dinleyiniz, görürsünüz ki ulusu
yok eden, tutsaklaştıran, yıkıp yoksul bırakan kötülükler hep
din kılığı altındaki küfür ve kötülükten gelmiştir."

Atatürk böyle sesleniyor bize..

"Toplum bilim bakımından bizim hükümetimizi deyim
lemek gerekirse "halk hükümeti" der. Toplumsal öğreti bakı-
mından düşündüğümüz zaman biz hayatını, bağımsızlığım
kurtarmak için çalışan emek erleriyiz, zavallı bir halkız. Ne
olduğumuzu bilelim. Kurtulmak, yaşamak için çalışan, çalış-
mak zorunda bir halkız. Öyleyse, her birimizin hakkı vardır,

yetkisi vardır. Ama çalışmayla kazanırız bu hakkı. Yoksa arkaüstü yatmak ve hayatını çalışmaktan, çalışmadan uzak geçirmek isteyen insanların bizim toplumumuz içinde yeri yoktur, hakkı yoktur, O halde söyleyiniz efendiler, halkçılık, toplumsal düzenini emeğine, haklarına dayandırmak isteyen bir toplumcu yoldur."

Atatürk böyle sesleniyor bize..

"ilerleme yolunda duracak değiliz. Dünya ürkütücü, coşkun bir akımla ilerliyor. Biz bu ahengin dışında kalabilir miyiz?"

Atatürk böyle sesleniyor bize..

Atatürk ilkeleri işte böyle düşüncelere dayanır... Kemalist Cumhuriyetin kurucusunun sözlerini yemden okumakta yarar var. Yönümüzü bulmak, gerçekleri görmek, nerden gelip nereye doğru gittiğimizi anlamak için... "Tam anlamıyla çağdaş ve tam anlamıyla uygar bir toplum" olmamızı engelleyen anlayışları yerle bir etmek için...

HALK EGEMENLİĞİ

"Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bütün programlarının umdesi şu iki esastır: istiklâli tam ve kayıtsız şartsız hâkimiyeti milliye."

Mustafa Kemal Paşa, Ocak 1921'de söylüyor böylece: Tam bağımsızlık ve her türlü kayıttan uzak bir halk egemenliği. Balan çevrenize bakın politika dünyamıza, partilerimize de arayın bulun o iki ana ilkeyi! Tam bağımsızlık ilkesi olmazsa halk egemenliği diye bir şeyden söz edilemez elbet! Ama bugün Mustafa Kemal'in istediği anlamda tam bağımsız bir

ülke sayabilir miyiz kendimizi? Dış borçlar, ikili anlaşmalar, yanlış bir politikanın izlenmesi sonucu Türkiye'yi bağlayan bağlar... Sözde ulusal çıkarımızı düşünerek katıldığımız, oysa bizi başka çıkarların aracı yaparak, savaş tehlikesinin tam ortasına atan NATO'lar, CENTO'lar, bilmem neler...

Tam bağımsızlık ilkesinin anlamını değiştirmişiz, yitirmişiz sonunda... 27 Mayıslar, 12 Martlar hep bu yitirdiğimiz şeyleri aramak, bulmak çabasının ürünüdür. Toplumun bilinçli kesiti vazgeçilmez bir değeri yitirdiğini anlıyor, duyuyor, acısını yaşıyor, bıçak kemiğe dayanır hale gelince şahlanıyor, acemi, çıkarıcı yöneticileri deviriyor sırtüstü, ama gene öncekiler gibi kimseler geliyor iş başına! Bir kısır döngü, nasıl önlenilebileceği, kınlabileceği bilinmeyen bu çıkmazdan kurtulmanın çaresi ne? Tereddütler, çekimserlikler, arada bir yürekli davranışlar içinde hep arıyoruz onu. Bulacağız sonunda elbet. Kafamızı taşlara vura vura çıkar yolun nerede olduğunu anlayacağız.

Mustafa Kemal'in iki ana ilkesindenn biri halk egemenliği diyeceksiniz. Bazıları bıyık altından gülecek, bazıları dış gıcırdatacak... Halk egemenliği sözünü en çok politikacılar sever. Halk, bir anlam çıkaramaz da ondan. Halk dediğin kim, köylüsü, esnafı, işçisi, öğrencisi, emeklisi, kadını, erkeği, aydını, okumuşu, okumamışu, siz ben o... Bizim kendimizi egemen duyduğumuz hiç oldu mu? siz duydunuz mu bunu? Halk olarak nerede bulduk o egemenliği? 14 Mayıslar, DP'liler, AP'liler, Menderesler, Bayarlar, Demireller halk egemenliği diye halkın yararına ne kadar devrim varsa hepsini köstekledi. Halkı uyutmak için ne kadar çare, yol varsa hepsi kullanıldı. "Bu dünya" bir yana bırakılıp "öteki dünya" afyonları yı

ğınlara bol bol sunuldu. Halk egemenliği ilkesi, halkın sırtından geçinmenin yolu sayıldı.

"Milletin kayıtsız şartsız egemenliği, demokratik yollar" demiyorlar mı gözümün önüne geçmişin esir tüccarları geliyor. Bir elinde kamçı, insanları esir pazarlarına sürükleyen, bulabildiği fiyata satan adam! Milletın egemenliği, bu yurdu bu ulusu kendisinin yönetmesiymiş! Demokratik yollarda üç dört yılda bir eline totoşturulan, üstünde ne yazılı olduğunu bilmediği, ya da zorlukla söktüğü bir kâğıdı bir tahta sandığa atmasıymış! Türkiye'de üç beş bin parti esnafı kendi aralarında milyonlar harcayarak çekeşecekler, sonunda bir pazarlığa varacaklar, listeler düzenleyerek halkın önüne getirecekler. "Bunu, şu sandığa at bakalım" diyecekler. Liste başında kimler varsa kendini önceden seçilmiş bilecek. İki senden üç benden!

Herkes görüyor bu oyunu. Halkın bir etkisi yok, bir gücü yok! Yalnızca bir oy verme aracı! Yüzde altmış okumasız yazmasız. Alfabeıi sökenler de kısa zamanda unutup zaten. Ağalar, eşraf, çıkarıcı çevreler, yobaz takımı halkı uyutmakla, kandırmakla görevli. Politikacılar bu düzenden yana. Üç beş akı başında insanın sözü de kaynayıp gidiyor arada... Neymiş de mokrasicilik oyunu başarıyla oynansrnmış! Kimse bu güldürünün gerçek yanını ortaya koymasınmış! Yoksa demokrasi düşmanı saydırmış! Halk egemenliğine karşı çıkmış olurmuş!

"Yeni Türkiye ile eski Türkiye'nin hiçbir alâkası yoktur. Şimdi yeni bir Türkiye doğmuştur. Bizim hükümet şeklimiz tam bir demokrat hükümettir. Ve lisanımızda bu hükümet "halk hükümeti" diye yâdedilir" diyordu Mustafa Kemal 1922'de. Sandıktan çıkmamıştı Mustafa Kemal iktidarı, ama halkın egemenliği için çalışıyordu, dış düşmanla, iç düşman

la halka, egemen olmasının yollarını öğretiyordu, koşullan, olanakları sağlıyordu kandırmadan, "öteki dünya" ile uyutmadan, gerçekleri anlatarak, çağdaş uygarlığa yetişmenin erdemlerini açıklayarak...

Şimdi Mustafa Kemal'dan soma büsbütün unutulmuş o "yeni Türkiye"yi yaratmak, kurmak savaşını veriyoruz. Halkı gerçekten egemen kılmak, bilinçli kılmak savaşı bu. Halk adına halka en büyük kötülüğü yapanlarla, halk düşmanlarıyla yapılan bir savaş bu..

TANIDINIZ MI BU SESİ?

"O ve arkadaşları zaten daha evvel Türk milletini ve ordusunu gayri tabî bir vaziyete sokmuşlardı: Bu gayri tabî vaziyet ordunun ecnebi bir heyeti askeriye eline terk ve tevdi edilmesidir. Bu noktai nazardan Almanlar ve Alman heyeti askeriyesini tenkid etmek istemem. Asıl tenkide lâıyk olanlar bitabi bizim Devlet Reisimiz ve bilhassa devlet adamlarıdır. Türk ordusunun aciz ve kabiliyetsiz olduğu kanaatiyle, o heyeti ayaklarına kadar giderek ve rica ederek memleketimize davet eden onlardır. Ben ordunun bilâkaydüşart, bütün esran ile Almanya Heyeti Askeriyesine tevdi ve teslim edilmesinden çok müteessirdim. Daha karar verilmezden evvel tesadüfen bu vakaya muttali olduğum vakit, sesimin erişebileceğı makamata kadar itirazda bulunmayı vazife addetmiştim."

Bu sesi tanımaz mısınız. Atatürk konuşuyor... "Alman" sözcüklerini kaldırıp yerine "Amerikan" sözcüklerini koyun, durum bugüne tıpa tıpa uyar.

Bir masal gibi okuyoruz. Mustafa Kemal'in anlattıkları

tu: Gider, Genelkurmayda yüksek görevi bulunan bir arkadaşını bulur, durumu anlatır, tehlikeli yöne dikkati çekmek ister. Bakın ne der o Almancı arkadaşı:

"Arkadaş, bizim tecrübemiz senden çoktur, vakıa seni hissiyat ve hayalata sevkeden şey, memleket ve millete aslandı, ama düşünmüyorsun ki, bu memleket ve halk senin harareтли aşkına zannettiğin kadar lâıyk mıdır? Bizim başımızda pek büyük adamlar adamlar var, sen henüz onlarla konuşmamış, onların tecrübedide nazarlarına, nazarlarını tevcih etmemiş ve memleketin her tarafındaki muvaffakiyetlerinin esrarını anlayamamışsın. Kemal, Kemal bizi rahat bırak, soma vicdanen mesul ulursun, biz öyle şeyler yapacağız ki, sen de memnun olacaksın, dünyada hayrette kalacak."

Mustafa Kemal, şöyle yanıtlıyor arkadaşını: "Evet, çok şeyler yapacaksınız, fakat yapacağınız şeyler korkarım ki, memleketi çıkılma bir girdaba sokmaktan başka bir şeye yaramayacaktır."

Bir devletin yöneticileri kabiliyetsiz olursa, yabancılar o ülkenin her işine karışırlarsa, "bütün esrarı" ile her şey Alman, ya da Amerikalı uzmanlara bırakılırsa er geç bir çıkmaza girilir. Atatürk, gayri tabiî buluyor yabancıların eline, iradesine kendimizi bırakmayı, 1914'de böyle düşünülmesini doğru bulanlar, 1970'lerde aynı düşüncede yadırganacak bir yön buluyorlar! Almanların yerini Amerikalılar aldı diye nedir değişen? Hiç... Aynı biçimde "gayri tabiî bir durum bu! Ama Atatürk'ün güçlü sesi yok, aradaki ayırım o kadar...

Dün ölüm günüydü Atatürk'ün. Admı anısını andık söylevlerle, yazılarla. Toplantılar tertipledik. Bir yas günü daha geçirdik. Sinemasız, içkisiz, eğlencesiz... Oldu mu oldu! Ata

türk'ün anısına karşı görevimizi yaptık mı, yaptık! Artık bütün bir yıl kurtulduk Atatürk'ten! Ne demişse tam tersini yapmaya; ne düşünmüşse, ne yaratmışsa, neyi güzel, iyi, yararlı bulmuşsa hepsini yıkmaya, yok etmeye, ortadan kaldırmaya çalışabiliriz! Bir ölüyü anmaktı yaptığımız. Yaptık, bitti!

"Gayri tabii" bir durumdayız gene... Tek bir bakımdan değil, her balamdan. Mustafa Kemal'in uzun yıllar öncesinden gelen sesi bugün de geçerlidir. Alman'ı kaldır Amerikan'ı koy yerine, "O ve arkadaşları"nın yerini başka "O ve arkadaşları" alsın, tamam. Değişiklik o kadar! Gene o sözler: Biz biliriz, bizim başımızda büyük adamlar var, öyle şeyler yapacağız ki dünya şaşacak... Buna benzer aldatmacalar, kandırmacalar!..

ATATÜRKÇÜ MÜSÜNÜZ?

Atatürkçü müsünüz? Peki Atatürkçüsünüz. Akademiler kurmak, Atatürkçülüğün yorumunu yapmak istiyorsunuz. Herkes sizin anladığınız biçimde bir "Atatürkçülük" kabul etsin. "Milliyetçi ve Atatürkçü"yüz diyecek kadar Atatürk'ten uzaksınız oysa! Atatürkçü demek yetmiyor mu, buna bir de milliyetçiliği ekliyorsunuz. Oysa siz Atatürk'ün gerçek görüşlerinden korkuyorsunuz, Kemalist devrim ilkelerini duyurmak, kabul ettirmek işinize gelmiyor. Bütün politikanız Atatürk'ün düşüncelerine karşı. O ne istiyorsa siz tam tersini özlüyorsunuz. O neler yapmışsa siz onları yıkıyorsunuz. Atatürk'ün ilkelerini ille de kendi açınızdan yorumlamak hevesindesiniz. Niye yorum? Mustafa Kemal Atatürk her şeyi açık açık söylemiş. Yorumunu kendi yapmış. Yönünü en belirgin biçimde çizmiş. Siz ne diye giriyorsunuz Mustafa Kemal'le

halkın arasına? Bırakın kendimiz okuyalım onun düşüncelerini güvenilir yapıtlarda. Ne demiş, ne istemiş, ne özlemiş, ne gibi öğütler vermiş gençliğe... Çekilin aradan, gölge etmeyin. Atatürk'le ulusu arasında tahta perde olmaym!

Ama siz Atatürk'ün Gençliğe Seslenişini de yıllardır unutturdunuz. Bırakın ünlü Bursa Söylevini... Onu ne yapıp ettiniz sahte bir belge gibi göstermeye kalkıştınız. Oysa en güvenilir tanıklar, belgeler var Bursa Söylevinin Ulucami 'deki gericilik olayından soma herkesin içinde söylendiğine... Mustafa Kemal'in yaveri bile bu söylevin gerçekliğini açıkladı. Türk Tarih Kurumu da, Ata'mn en yakınları da... Ama siz kabul etmezseniz o söylevi. İşinize gelmez, Ata'mn gençliğe bu denli güven duyması, her şeyi gençlikten beklemesi... Haydi Bursa Söylevini sakıncalı buldunuz, yazdırtmıyorsunuz, tekrarlatmıyorsunuz. Ya Büyük Nutuk'un bitimindeki Türk Gençliğine seslenişi? O da mı yalan, o da mı sahte, o da mı uydurma? Bazıları sıkılmasa onu da yadsıyacak, yazılmasını okunmasını neredeyse yasaklayacak. Yıllardır gazetelerde de yayımlanmaz oldu bu söylev! Ya da bir iki parçası yazılıp söyleniyor. Bu sesleniş bir bütün halinde de hiçbir yerde çıkmıyor artık. O da mı sakıncalı? Cumhuriyet Bayramında olsun, 30 Ağustosta olsun, 27 Mayısta olsun bu söylevi tam olarak görmedik gazetelerde, duymadık meydan söylevlerinde. Yazılanlar, söylenenler tümüyle Atatürk'e karşı, Atatürkçülüğe karşı şeyler... Atatürk'ün gerçek sözleri bir yana bırakılıyor, onun yerine birtakım bilgin kişiler yalan yanlış Atatürkçülük yorumları uyduruyorlar. Kimse kanmıyor ama!.. Neyse ki, Atatürk'ün söylevleri daha ortada. Kitaplar var, yenden basılmasa bile eski baskıları var kitaplıklarda... Oku

yoruz onları, nedir Atatürkçülük, kimdir Atatürk tanıyoruz, anlıyoruz, güç kazanıyoruz.

Atatürk devrimcilik demiş, halkçılık demiş, laiklik demiş, devletçilik demiş. Nerde, hani bunun izleri? Devlet eliyle özel girişimcileri daha daha zengin etmek, beslemeler yaratmak mı, Atatürkçü devletçilik? İlkokuldan yüksek öğrenime kadar okuma olanağını paralılara tanımak mı halkçılık? Öğretim birliği ilkesini bozan din okulları açmak, gerici kurslar kurmak mı laiklik? Atatürk bunları yapın dedi mi? Var mı böyle bir emri, bir sözü, bir öğüdü? Ne denli yanlış yorumlasanız da, sahte belgeler uydurmadan, Atatürk'te, Atatürk devriminde böyle geriye dönüşler bulamazsınız, bunları kimseye kabul ettiremezsiniz...

Açtım Söylevler'i... İşte bir parça size. Eylül 1924'te Samsun'da öğretmenlerin karşısında bakın eğitim konusunda neler demiş:

"Eğitim sözüne herkes kendine göre, kendi amacına uygun bir anlam verebilir. Söz derinleşince eğitimin erekları, amaçları değişir: Dinsel eğitim, ulusal eğitim, uluslararası eğitim vardır. Bütün bu eğitimlerin erekları, amaçları da başka başkadır. Ben burada yalnız yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin kuşaklara vereceği eğitimin, ulusal eğitim olduğunu bütün kesinliğiyle belirttikten sonra ötekilerin üzerinde durmayacağım bile. Yalnız ulusal eğitimle ne demek istediğimi bir örnekle açıklamış olacağım. Yeryüzünde üçyüz milyondan çok İslâm vardır. Bunlar, ana, baba, öğretmen eğitimi ile yetişmekte, ahlâklı olmanın yolunu öğrenmektedir. Ama açınılacak gerçek şudur ki, bütün bu milyonlarca insan yığılan şunun ya da bunun tutsaklık zincirleri altındadır. Aldıkları eğitim, edinmekte oldukları ahlâk,

onlara bu tutsaklık zincirlerini kırabilecek insanlık meziyetini verememiştir, veremiyor. Çünkü bu yığınlar ayrıca bir ulusal eğitimden geçmemiştir. Ulusal eğitimin ne olduğunu kavramakta hiçbir karanlık yön kalmamalıdır. Bir kere ulusal eğitim leke olarak alındıktan sonra onun dilini, yönetimim, araçlarını da ulusal eğitimle geliştirilen, olgunlaştırılan bu kafaları bir yandan da paslandıncı, uyuşturucu, gereksiz, saçma sapan inanışlar ve düşünüşlerle doldurmaktan da özenle sakınmak gerekir."

İşte Mustafa Kemal Atatürk'ün bize sunduğu eğitim yöntemi... Bugün durum böyle midir? Türk eğitimi "ulusal bir eğitim" ardında mıdır, yoksa kafaları uyuşturan, paslandıran bir anlayış çizgisinde midir? bunca, yabancı ülkelerin paralarıyla beslenen okullar, üniversiteler ortadayken, bunca din eğitimi yapan okullar ortadayken yanıt çok açıktır... Atatürk'ten çok kopmuşuz, onun bize sunduğu amaçlardan, ereklerden çoktan ayrılmışız... Ulsu uyandırmak, bilinçlendirmektir Atatürkçü eğitim yöntemi, şimdi öyle mi?

ULUS OLMAK, ÖZGÜROLMAKTIR

"Şimdi kendi kendinize sorunuz" diye yazmış Mustafa Kemal. Nedir kendimize sokacağımız? Şu sorular: "Çinliler millet midir? Hayır, niçin? Afganlılar millet midir? Hayır. Niçin? Hintliler, Trablusgarplılar, Tunuslular, Fashılar, Suriyeliler, başlarında kralları olan Mısırlılar, Iraklılar, Arnavutlar hür müdürler, millet midirler? Hür değildirler, millet değildirler, ümmettirler, esirdirler. Niçin?" En sonunda şu soruyu sorup, şu yanıtı veriyor Mustafa Kemal: "Türkler hür müdürler, millet inidirler? Evet, niçin?"

1932'de çıkan "Vatandaş İçin Medeni Bilgiler" kitabından aldım bu satırları. Yakın yıllarda Türk Tarih Kurumu'nda basılan "Atatürk'ün El Yazılan" adlı kitapta da yer almış bu yapıtın el yazılan... Atatürk'ü tanımak, anlamak, gerçek düşüncelerini tanımak için eşsiz bir belge... Bir zamanlar liselerde okumlmuş, nedense somadan kaldınlmış! Şimdilerde "Ahlâk" dersi okutuluyor liselerde! Alsınlar "Vatandaş İçin Medeni Bilgiler" kitabını okutsunlar bu derslerde, gerçek ulusçu, gerçek ahlâkçı, gerçek insan yetiştirsinler...

Atatürk'e göre Çinliler, Afganlılar, Hintliler, Tunuslular, Faslılar, hatta başlannda krallar olan Mısırlılar, Iraklılar, Arnavutlar birer "ulus" değildiler. Özgür değildiler de ondan. Bir ulus, yani bir millet önce özgür olacak ki "millet" sayılabilsin...

Balan, bu konuda ne diyor Atatürk: "Her fert ve millet kendi hakkında hüsnüniyet, topraklarına bizzat kayıtsız tesahup talep etmek hakkına ve bu hakkın istimalini men veya tahdit eden mânileri bertaraf etmek hak ve hürriyetine maliktir. Bu düstur, bize hangilerinin, hürriyetlerinden şu veya bu şekilde mahrum olduklarını, yani millet namını taşımaya lâyük olmadıklarını suhuletye gösterir."

Topraklarına kayıtsız şartsız sahip olacak, kimse engel olamayacak ona... Bu topraklarda haşhaş mı ekeceğiz, kimse "hayır sen haşhaş ekemezsin" diyemeyecek. Gelip topraklarımızda atom üsleri kuramayacak. İşlerimize burnunu sokamayacak... Atatürk bu ders kitabında "millet"i de şu biçimde tanımlamaktadır: "Zengin bir hatıra mirasına sahip bulunan, beraber yaşamak hususunda müşterek arzu ve muvafakatte sa

mimi olan ve sahip olunan mirasın muhafazasına beraber devam hususunda iradeleri müsterek olan insanların birleşmesinden vücutte gelen cemiyete 'millet' adı verilir."

"Ne mutlu Türküm diyene" ilkesini ortaya koyan da oydu. Bu ulusun yalnızca kan bağıyla değil, kafasıyla, iradesiyle bağlılık kurması gerektiğini söylüyordu o kitabında. Türk olmak dileği, isteği, çalışması, iradesi yeterdi Türk olmaya... Ama Türkler kendi topraklarında gerçek anlamıyla egemen olacaklardı ki, ulus olabilsinler, ulus kalabilsinler. İstedığınız kadar Türküz, en büyük ulusuz diye bağırın, topraklarınızda yabancıların sözü geçiyorsa, sizin yaşamınızı onlar düzenliyorsa, silahınızı onlar veriyorsa, politikanızı onlar ayarlıyorsa, her işinize onlar karışıyorsa "ulus olmak" savı boş bir hayaldir...

1930'larda Çinliler, Tunuslular, Cezayirliler, Faslılar, hatta Mısırlılar, Iraklılar, Arnavutlar gerçek anlamıyla bir ulus değillerdi. Bağımsız olmadıkları için... Oysa Türkler bağımsızdı, bu yüzden dünya önünde bir Türk ulusu vardı, bu ulusa dayanan Türkiye devleti ağırlığını duyuruyordu. Atatürk'ten soma çok sular aktı köprülerin altından. Bağımsız sözcüğü anlamından çok şey yitirdi. Her işimiz için dış güçlere danışır olduk, silahlan onlar verdi, politikamızı onlar yönetti. Gittik onlann çıkan için kan döktük, soma Kıbn's'ta kendi ulusal haklanmızı savunamadık. Yabancı güçler buna izin vermedikleri için... ilk kez gerçekten bağımsız bir ulus olmadığımızı o zaman anladık, inönü'nün "Yeni bir dünya kurulur, Türkiye de o dünyada yerini alır" sözü bu gerçekle karşılaşmanın acı çığığdır. Ne yazık ki, bu gerçeğin ulusça kabullenilmesi Kıbn's Banş Harekâtı'na kadar gecikti. Kıbn's yengimizi izleyen ABD'nin düşmanca politikası, haşhaş ekimini engellemek

için girişilen çirkin gözdağlan da ulusumuzdaki uyanışı tamamladı. Evet, 1930'larda Atatürk gerçekleri söylemişti.

Bugün Çin bağımsız bir ulustur, büyük bir güç olmuştur bu yüzden... Tunus, Fas, Cezayir, Arnavutluk diye birer ulus, birer devlet vardır, Mısır, Irak da yabancı egemenliklerden kurtuldukları için bir ulus, bir devlet olabilmişlerdir. Atatürk geri kalmış toplumların "ulus olmak" yolunda, ilk bilinçlenme ateşini yakmış büyük kişidir. "Atatürk'ün El Yazılan" kitabını okurken bu yadsınmaz duyuruyor bütün ağırlığıyla...

ATATÜRKÇÜLÜK GÖREVİ

Herkes Atatürkçü, herkes Kemalist!.. Ne iyi diyeceksiniz, sen de bunu istemiyor muydun? Evet, ama "ben Atatürkçüyüm" diyenlerin geçmişlerine bir baksanız, çok uzak değil birkaç ay önceki yazılanna bir göz atsanız, kitaplarını kaşıtırsanız, eski söylevlerim okusanız, yaptıkları işleri hatırlasamız gerçeği görürsünüz hemen! Bunlar, zoraki Atatürkçülerdir. Sıkışınca Atatürk'e cankurtaran simidi gibi yapışanlardır. Yıllar yılı gerçek Atatürkçülüğü yıkmak, yok etmek için olanca güçleriyle çalışmışlar, Ata'nın bütün yapıtlarını yıkmak baş amaçları olmuş, bütün devrimleri baltalamışlar, Atatürk'ü yermek kötülemek için demedikleri kalmamış, şimdi kalkıp "biz Atatürkçüyüz" diyorlar sıkılmadan! İnsanoğlunun belleği unutkan dır böylelerine göre. Bellekler unutsa da belgeler ortada. Eylemler ortada. Yazılar, sözler de kâğıtlarda, kitaplarda...

Şimdi Atatürk'ü dinleyelim:

"Yaptığımız ve yapmakta olduğumuz devrimlerin amacı, Türkiye Cumhuriyeti halkını tamamen çağdaş ve bütün an

lam ve biçimleriyle uygar bir toplum haline getirmektir. Devrimlerimizin başlıca ilkesi budur. Bu gerçeği kabul edemeyen zihniyetleri tarumar etmek zaruridir. Şimdiye kadar milletin dimağını paslandırان, uyuşturan bu zihniyette bulunanlar olmuştur. Herhalde zihniyetlerde mevcut hurafeler bütünyle tardolunacaktır. Onlar çıkarılmadıkça dimağa gerçek nurları sokabilmek imkânsızdır."

Atatürkçü olabilmek için önce şu satırları yürekten onaylamak, benimsemek ve gerçekleştirmek için çaba harcamak gerekir. Türk halkını çağdaş uygarlığa yakışır bir toplum haline getirmek istemeyenler, ulusun dimağını hurafelerle paslandırmak hevesinde olanlar kimlerdir? Daha düne kadar Atatürk devrimlerinin karşısına geçip Donkişotlar gibi söylev çekenler, yazılar yazanlar değil mi?

"Gözlerimizi kapayıp soyut yaşadığımızı farzedemeyiz. Memleketimizi bir çember içine alıp dünya ile ilgisiz yaşayamayız. Tam tersine ilerlemiş, uygarlaşmış bir ulus olarak uygarlık alanının üzerinde yaşayacağız. Bu hayat ancak bilim ve fen ile olur. Bilim ve fen nerede ise oradan alacağız ve ulusun her ferdinin kafasına koyacağız. Bilim ve fen için kayıt ve şart yoktur. Hiçbir mantıki delile dayanmayan birtakım geleneklerin, inan bağlarının muhafazasında ısrar eden ulusların ilerlemesi çok güç olur, belki de hiç olmaz, ilerlemede kayıtları ve şartları aşamayan uluslar hayatı mantıklı ve pratik bir gözle göremez. Hayat felsefesi engin görünen ulusların egemenliği altına ve tutsaklığa girmeye mahkûmdur."

Sahte Atatürkçüler "biz de bunları istiyoruz" derler, yazarlar da belki, ama Atatürk'ün dedikleri uygulama alanına girmesin diye de yapmadıklarını koymazlar! Ulusun önüne en

çürük gelenekleri, kayıtları, şartları dikerler durmadan. Çağımızın bilim ve fen denen değerlerini benimseyelim diyenleri türlü suçlamalarla lekelerler. İlle de birtakım geleneklerle, iman bağlarıyla toplumu kısıvrak bağlamak isterler. Geniş bir hayat felsefesinin ulusça benimsenmesinden korkarlar, Atatürk onlar için, bu toplumu ileri bir aşamaya götürmek isteyen sürekli devrimlerin yaratıcısı, özleyicisi, uygulayıcısı bir büyük adam değildir. Atatürk yalnızca dillerinden düşürmedikleri bir addır, bir kalıptır, yanlış yorumlarla yozlaştırdıklarını sandıkları bir insandır.

Biz de şunları okuyalım: "Henüz kurtulmuş değiliz, atılan adımlar bunlardan soma atılması gereken adımların başlangıcıdır. İnsan daha başlangıçta iken sonuca vardığını iddia ederse dünyanın en derin gafleti içinde dalıp gitmiş sayılır. Biz daha çok adımlar atmak zorundayız. Bu adımlar hem çok hızlı, hem de çok uzun olmalıdır. Bu yüzden de bu adımları doğru ve belirli bir yöne doğru atabilmek için kendi mukadderatımıza kendimiz sahip olmak zorundayız."

Atatürk hızlı, sürekli, uzun adımlarla ileriye, uygarlığa, çağdaş kültüre, bilime, anlayışa ulaşmak istiyordu. Bütün konuşmaları, bütün sözleri, bütün söylevleri ulusuna bu ülküyü benimsetmek isteğiyle doludur. "Memleket behemehal çağdaş, uygar ve müreffeh olacaktır. Bizim için bu hayat davasıdır", "Biz daima doğudan batıya yürüdük", "Bugüne kadar elde ettiğimiz basanlar, bize ancak ilerdik ve uygarlığa doğru bir yol açmıştır. Yoksa ilerdik ve uygarlığa henüz ulaşmış değiliz. Biz ve torunlarımıza düşen bu yol üzerinde tereddütsüz ilerlemektir." "Memleketler çeşitlidir, fakat uygarlık birdir. Bir milletin ilerlemesi için bu biricik uygarlığa katılması gereklidir",

"Biz her bakımdan insan olmalıyız. Acılar gördük, bunun sebebi dünyanın durumunu anlamadığımız içindir. Fikrimiz, zihniyetimiz uygar olacaktır. Şunun bunun sözüne önem veremeyeceğiz. Uygar olacağız. Artık duramayız. Muhakkak ki ileri gideceğiz. Geriye ise hiç gidemeyiz. Çünkü ileri gitmeye mecburuz. Ulus açıkça bilmelidir. Uygarlık öyle kuvvetli bir ateştir ki ona kayıtsız kalanlar yakar ve mahveder."

İşte çağdaş uygarlıktan yana Atatürk. İşte sürekli devrimden yana Atatürk. İşte ulusuna gideceği yönü gösteren Atatürk. İşte gerçek Atatürkçülerin benimsedikleri ilkeler. Zoraki Atatürkçülerin, dün aleyhinde demediklerini bırakmadıkları büyük Ata'ya bugün sıkışınca sarılmak zorunda kalanların, Atatürk'ün buyruğunu gerçekleştirmek için her türlü savaşı verenlere hakaretler savuranların, şu ya da bu suçlamalarla lekelemek isteyenlerin korktukları Atatürk budur işte... Atatürk'ün sözleri, buyrukları bir balyoz gibi inecektir sahte Atatürkçülerin başına.

Gelin Ata'nın Kasım 1937'de söylediği şu sözlerdeki derin anlamı duymaya çalışalım:

"İşaret ettiğim ilkeleri Türk gençliğinin dimağında ve Türk ulusunun bilincinde daima canlı bir halde tutmak üniversitelerimize ve yüksek okullarımıza düşen başlıca görevdir."

B O L U M I V
D E V R İ M L E R İ Ç İ N
O Y L A M A Y A P I L A M A Z

DEVİRİMLER İÇİN OYLAMA

Yığınlar hiçbir devrimi desteklemez. Bütün ileri atılışlar, yenilikler hep bir avuç insanın gücüyle, atılışıyla, itişiyile olmuştur. Yığınlar sonra, çok sonra benimser o devrimleri. Kendi çıkarma, yararına olduğunu anlamaz, karşı koyar, direnir. Hep böyledir, hep böyle olacaktır. Zordur yeni bir durumu, bir anlayışı benimsemek. Kişinin o günkü alışkanlıkları, ilerdeki yararından üstün gelir.

Hele belirli bir eğitim düzeyinden geçmemiş, ya da yarım yamalak geçmiş toplumlarda "devrim"ci davranışlar yığınlar hemen karşısında bulur. Böyle ülkelerde kurnaz politikacılar devrim sözünü bile etmez, yığınları okşaya okşaya, uyuta uyuta işlerini yürütür. İktidarda kalmanın çaresini bulurlar. Hele sandıksal demokrasi "halkçılık", "demokrataklık"la eş saydımışsa, saydırılmışsa, büsbütün kolaydır iş. Tutuculukta, olduğu yerde saymakta direnen yığınların rahatını, huzurunu, keyfini, uyuşukluğunu değiştirmeyecek, yerinden oynatmayacak kişiler "halktan yana" görünmeyi başarıyla bileceklerdir.

Kolaydır yığma uymak. Yığının karşısına çıkmak, sarsmak, kızdırmayı göze alarak yeniliklere, devrimlere, daha üs

t n yaşam koşullarına, olanaklara hazırlamak ise g  . Hele seçim yoluyla bunu yapmayı düşlemek, o devrimlerin hiçbir zaman yapılmayacağını önceden bilmek demektir. Seçimleri kazanacağım da, iktidara geleceğim de, senin huzurunu, rahatını, yüzyıllardır sürüp gide uyuşukluğunu bozan şu, şu, şu devrimleri yapacağım diyen politikacı, çevresindekileri aldatan, gerçekte hiçbir şeyi değiştirmek istemeyen, en azından kendini aldatan bir acınacak kişidir.

Son yıllarda Manc ı ge inenlerimiz arasında Atatürk'ün devrimci görüşüne karşı çıkanlar çoğaldıkça çoğaldı. Bütün yanlışlıklar Cumhuriyetle başlamış. Atatürk' n Türk ulusunun yazgısına egemen olmasıyla bu toplumun yönü değişmiş, iyiye değil, kötüye gitmiş! Bu ülkeyi uygar bir toplum yapmak, bu ulusu  ağdaş kültürün, tekniğin, insanlığın düzeyine ulaştırmak, yüzyılların k rletici bağlarından koparmak, en büyük suç! Osmanlı padişahları iktidarda kalacaktı, şeriat yürürlükte olacaktı, Türk ulusuna  ağdaş uygarlığın bilimi, sanatı, kültürü yasaklanacaktı. Kısacası Mustafa Kemal gibi büyük bir devrimci çıkıp da, yığınların uyuşukluğunu, tutuculuğunu, karanlığını dağıtan devrimlerini zorla kabul ettirmeyecekti. Yaşayıp gidecektik eskiden olduğu gibi! Bugün açık açık özlenen, söylenen, yazılan bu. Yalnız şeriatçı, ulu hakan cı, tutucu özellikleriyle bilinen kişilerden değil, Manc lığı kimseye kaptırmayan "solcu sağcılardan da duyuyoruz bunu. şaşıyorum bazen, 1970 yılında bu çeşit "hurafeler" nasıl "ilericilik" adı altında sürülüyor, yutturulmak isteniyor, diye!..

Devrimler, yığınlardan oy alma "halk lığı"na feda edilebilir mi? Sorun budur. Atatürk, her şeyi önceden, çok önce-de göre kişidir. Bugün de gene önderi o, devrimden, uygarlık

tan, gerçek bağımsızlıktan yana olanların... Bakın ne demiş: "Uysal ve Asyai itikatlara bağlı, sinsi ve sindirici hurafeler, köstekleyici yanlış itiyadlarla inhisarcı kuvvetlerin tesirine sürüklenebilecek yığınlarla inkılâplar için plebisit yapılamaz."

Asyai itikatlara bağlı, sinci ve sindirici hurafeler bugün geçer akçe yeni değerler, öğretiler olarak öne sürülüyor. İlericilik sayıyorlar o sinsi hurafelerin yeni biçimdekilerini! Hele köstekleyici yanlış itiyadlarla inhisarcı kuvvetler, yığınları uyandırmamak, gözünün açılmasını önlemek için her zamankinden daha etkili, daha güçlü! Bu durumda sandıksal demokrasi yalnızca bir oyun olur elbet! Devrimleri yıkan, Atatürk cumhuriyetinin kökünü kurutmak isteyen bir çeşit plebisit sayılır bu. Atatürk, "Devrimler için plebisit yapılamaz" ilkesini koymuş bunun için. Oysa plebisit çoktan yapıldı, karara varıldı; Türk toplumu yerinde saydırılıyor, karanlık koyulaştırılarak, kafalar bulandırılarak. Osmanlılık çağının en zararlı, en çirkin, en gereksiz yanları allanıp pullanıp tek kurtuluş çaresi diye yutturulmak istenerek...

"Devrimler için plebisit yapılamaz." Yaptıklarını sananlar yanırlar. En etkili, en güçlü oldukları, kendilerini böyle sandıkları anda, düşlerinin, umutlarının saman alevi gibi yanıp kül olduğunu görecekler.. .

SUÇ İLİMLİ OLMAK

Nadir Nadi "Atatürk devrimciydi, İnönü ise evrimcidir" diye yazıyor. İnönü'nün evrimi düşünenlerin Atatürk devrimlerini yanm bıraktığı, giderek tehlikeli durumlara da soktuğu apaçık bir gerçektir. 1923'ten 1938'e kadar devrimci yöntem

ler uygulanmış, ama 1939'dan 1950'ye dek evrimci yönteme dönmüş, hele 1950 60 arasında küçük hesaplardan başka "yöntem" diye bir şey kalmamıştır.

Evrimci görüş "doğada ve toplumda niceliksel değişim"ye inanır. Bilimsel tanıma göre "Evrim, eskinin gelişmesi yönünde de olabilir. Anca bu geriye dönüşler bile evrimseldir ve sonunda yerini muhakkak yeniye bırakmak zorundadır. Doğanın ve toplumun, tek sözle yaşamın anayasası budur." İnönü, Türk toplumunun bu doğal değişmesini, gelişmesini devrimler yoluyla hızla ilerlemesine üstün tuttu. Anlayış sorununu! "Ben Atatürk değilim" demişti bir kez. Zordur de\Tımcılık, işi oluruna bırakmak, "ben evrimciyim" diye sorumdan kaçmak ise kolay!..

Bu konuya nerden geldim. Ataç'm kitaplarını karıştırırken "İlmli Devrim" adlı bir yazısına rastgeldim de... Nadir Nadi'nin başyazısıyla aynı günde okudum Ataç'm bu yazısını yeniden. Ataç ılımlı denen şeyi kötülüyor. Devrimciliğimizin bir yerde durmasının, hatta gerilemeye başlamasının suçunu hep bu ılımlı devrimcilerde buluyor. "İlmli olmak... Bence en büyüğü budur bugünkü dertlerimizin. Ne demektir ılımlı olmak? Düşüncenizin sonuna kadar gitmekten kaçınmak değil midir?" İnönü ılımlı devrimciliğin en canlı bir örneğidir. Hem olur mu devrimcinin ılımlısı? Bir devrimcilik ılımlı olmaya kalkışırsa devrim olmaktan çıkar, yitip gider. Bunun adı da bilim diliyle evrimcilik olur! Yani hiçbir şey yapmamak, gündelik çözümlerle, işi "idare etmek"le yetinmek.

Okuyalım Ataç'ı: "Bu ülkede, Batı uygarlığının üstünlüğünü anlamış, bunun için de o uygarlığın gereklerini yaymaya çalışan kimseler var, en aşağı yüz yüze yıldan beri. Ne

yapabildiler? Getirebildiler mi Batı uygarlığım? Hayır, onlar da ılımlı olmaya kalktılar, yahut önlerine ılımlılar çıktı. "Yoo", dediler ılımlılar, "biz büsbütün de Batılı olamayız, bizim de geleneklerimiz var, ayrılamayız o geleneklerden. Batı uygarlığım mı alacağız, peki. Ancak ona biraz da Doğu uygarlığını kanştırmalıyız" dediler. Neye vardı bu? Batı uygarlığı gücünü yitirdi, Doğu uygarlığı içinde eridi, ancak bir gölge olarak kaldı. Batının birtakım düşüncelerini, görüşlerini aldık, kendimize uydurduk onları."

Bu sözler, "Batı uygarlığı Türk insanının yapısına aykırıdır, biz kendi geleneklerimiz içinde kalmalıyız, işte Batı uygarlığına girdik de ne oldu, onu benimseyebildik mi?" diye söylenenlere en güzel karşılıktır. Batılılaşma çabası boyuna baltalandı, boyuna ılımlı hale getirildi, boyuna hızı kesildi, anlamı biçimi değiştirildi. Hele Atatürk'ten soma, evrimci İnönü'nün eliyle Batılılaşma, çağdaş uygarlığı benimseme çabaları büsbütün bir yana atıldı. Devrim gitti, onun yerini evrim aldı. Bu da tutuculuğa, gericiliğe, bilgisiz yağınların, çıkarıcı politikacıların hoşuna gitme eğilimine yol açtı. İlmilik, devrimleri kuşa benzetti. Atatürk devrimcilerinden kalan izler de silip süpürülmeye başlandı. Sağcılar bir yandan, sağcı solcular bir yandan, ılımlıların başladığı yıkma eylemini tamamladı. Sonunda da Türk toplumu çağdaş uygarlık devrimlerine "yabancı"dır inancı yaygınlaştınlı.

Ataç'mı sözleriyle bitireyim, çünkü gerekenleri ustaca söyleyivermiş: "Bütün başansızlıklâr ılımlıların yüzündendir. Suç ılımlıdardadır. Devrimin ılımlısı mı olurmuş?"

Atatürk devrimlerinin tamamlanamayışından, baltalamasında, bugün birtakım "allâme"lerce yanlış, başansız atılım

lar sayılmasından hep bu ılımlılar, bu evrimciler sorumludur. Geleceğin devrimcileri ders alsınlar bundan. Devrim, aşın atılımlarla olur, sürekli atılımlarla ayakta tutulur. ılımlı devrim olmaz, ılımlılıkta gerçek bi devrim yapılamaz...

DEVİRİMCİ ÇİZGİYE

"Atatürk'e hakaret" diye bir suç vardır. "Devrimciler aleyhinde propaganda" diye bir suç vardır. "Anayasaya aykırı eğitim" diye bir suç vardır. "Şeriat devleti kurma yönünden propaganda" diye bir suç vardır. "Yasaklanmış Saidi Nursi kitaplarını bulundurma ve yayma" diye bir suç vardır...

Biliyor muydunuz bunları? Biliyorduk diyeceksiniz belki. Bütün bunlar yasalarımıza göre suçtur elbet. Ama bir suç işlenince yasanın gelip o suçu işleyenin yakasına yapışması gerekmez mi? Nedense yasalar her zaman uygulanmak için yapılmaz? Bizde böyledir, başka yerde değil! Bir yasa uyur ya da uyutulur bir süre sonra birden bakarsınız uygulanıvermiş. Nedeni niçini yok, yasa var ya, niye uygulanmasın?

İsparta'da bir Nurculuk Okulu basılmış "Tevhidi Tedrisat Kanunu"na aykırı olarak açılan ve anayasaya aykırı eğitim yapan okul, jandarma tarafından kapatılmış, eğitim gören yaşılan 8 ile 20 arasındaki gençler yakalanmış. Soruşturma genişletilecekmiş. Gazetelerde okuyoruz, radyolarda dinliyoruz bunları. Biraz şaşkınlıkla doğrusu! Demek unutulmuş, uygulanmaz olmuş yasaları bir hıtarlayan, hatırlatan oldu diye. Umutlanalım mı, yoksa bu da geçici bir rüzgâr mı diye işin sonunu mu bekleyelim?

"Öğretim Birliği" yasası bugüne dek niye uygulanmadı?

Niye o gizli okullarda, hatta resmi okullarda Nurculuk propagandası açık açık yapılırken, Atatürk'e sürekli olarak söven, devrimlerle göz göre göre eğlenen öğrenciler, öğretmenler varken, şeriatçı meydanda at oynatırken, hele hele Saidi Nursi bir vatan kahramanı bir büyük düşünür diye göklere yüceltilirken kimse ses çıkartmadı bu yasaları uygulamayı düşünmedi?

Türkiye'de en az sekiz on gündelik gazete var, bir sürü dergi var Nurculuğun, şeriatçılığın, Atatürk düşmanlığının, devrim aleyhtarlığının bayraktarlığını yapan... Bu gazetelerde yazı yazanlar arasında öğretmenler de var. Hem de yüksek okullarda yarının öğretmenlerini yetiştirenler bile... sürekli yazılar yazarak, gençliği Atatürk devrimlerine düşmanlık duyulan aşilayarak yetiştiriyorlar, kimbilir sımflannda bu konularda daha daha ne marifetler beceriyorlardır? bu tür yazarlar her gün sütunlarında Atatürk devrimcilerine leke sürer, iftiralar atarlar, cumhuriyet eğitiminin hizmetinde olduklanm unutarak!.. Sanki bir şeriat devleti vardır, bir halife padişah iktidar başındadır, sanki Atatürk devrimlerini yermek, kötülemek, yasaların suç saymadığı işlerdir!..

Bu yüzden birden şaşırdım. Devrimler aleyhine propaganda, demek hâlâ bir suç? Öğretim Birliği'ne karşı öğretim yapmak da öyle! Saidi Nursi'yi övmek, kitaplanrı okumak, yaymak da!.. Görelim bakalım, bu yasalan, sürekli olarak uygulasinlar, peşini bırakmasınlar da işin içinde bir "içtenlik" olduğu anlaşılsın. Kırk yılda bir üç beş zavallının canını yakmakla yetinilmesin. İşin özüne, köküne inilsin. Yürürlükte olan devrimci yasalan kim hiçe sayıyor, saydınıyor, o yasalara n değıştirip yerine gerici yasalar koymak için gizli açık çalışanlar kimlerdir, meydana çıkanlsın?

Bir önerim var. Bir gazetede de yapabilir bunu. Önce parti liderlerine, sonra senato ve meclis üyelerine sormalı: Atatürk'ün devrimci cumhuriyetinden yana mısınız? Atatürk'ün ilerici ilkelerini benimsiyor musunuz? Saltanat ve şeriatçı akımlara yüzde yüz karşı mısınız? Laikliği ne dereceye kadar tutuyorsunuz? Buna benzer birtakım sorulara ne cevap verir sayın politikacılarımız? Ulus ve yurt karşısında verecekleri bu yanıtları duyulmalı. Politikamızın liderleri hem böyle, hem öyle olmaktan kurtulsun. Şu Erbakan'ın "yiğitliği" ortada. Ya sa masa dinlemeden söylüyor söyleyeceğini! Ötekiler de aynı "yiğitlik"te olduklarını ispat etsinler. Yasalar, o bir yerde bekleyen yasalar yakamıza yapışırsa diye korkmadan!.. Nasıl olsa yasaları yapanlar da, değiştirenler de kendileri!..

İşin özüne inmeli. Bilmem hangi köydeki Nur okulunu basmakla bitmez sorun. Türkiye'nin dört bir yanında yığınla Nur okulu var şu anda. Adı öyle değil, ama özü öyle. Atatürk'ü başlıca düşman sayan Atatürkçüleri ezilecek, yok edilecek kişiler olarak belleyen genç yaşlıların sayısı günden güne artıyor. Bazı gazetelerde çıkan yazılan okumak yeter gerçeği görmeye... Atatürk'e sövmek, yermek, Saidi Nursi'yi övmek, kahramanlaştırmak. Şeriat devletini başyazılarıyla çağırarak, fıkralarla devrimci ilkelere sürekli olarak saldırmak... Görmüyorlar mı, okumuyorlar mı ilgililer? Elleriindeki yasaları bu yazılara uygulamak akıllıktan hiç geçmez mi?

0, 8 ile 20 yaş arasındaki Ispartalı gençlere acımamak elde değil. Nasıl kurtaracağız binlerle, on binlerle, belki de yüzbinlerle genç insanlarımızı? Bu yalnız yasalarla olmaz, önce iktidar başındakiler bu konularda açık davranacak. Oy avcılığı için Atatürk devrimlerinden taviz vermeyecek. Anaya

sa çizgisinden dışarı adım atmayacak. Atınca da Anayasa güçleri onu hemen çizgi içine çekecek. Balık baştan kokar derler ya öyle...

İsparta'nın 8 yaşındaki "gericisini tutuklamak kolayın kolay! Asıl sorun, o ellilik, yetmişlik seksenlik, ilerici mi gerici mi olduğu bilinmeyen, çıkarıcı, fırsatçı, oy avcısı politikacıları devrim çizgisinde tatmak, sınırını aşanının haddini bildirmek... Bu olmayınca, ne yapsan boş!..

FATİH GELECEKMİŞ

"Fatih geliyor" diye bağırmışlar. Önde mehter, arkasında "Fatih yürüyüşü"ne katılan gençler, yaşlılar, çocuklar! Atatürk'e karşı Fatih'i çıkarmak istiyorlar şimdi. Devrimciler "Atatürk geliyor" diye bağırıyorlar ya, onlarda "fatih geliyor" diye ürküntü salacaklar. Ama Fatih gelse önce böylelerinin üstüne yürür. Çağının ilerisinde bir kişiydi II. Mehmet. Çağını bilimine, sanatına, uygarlığına açık bir aydıındı. Yalnızca savaşçı değildi, durmaksızın okuyan, aydınlığa ulaşmak isteyen, Batı uygarlığımm önemine inanan bir önderdi. Şöyle de demek mümkün, Fatih Mehmet 1453'ün bir Atatürk'üdür. Kısacası, Fatih'i Atatürk'ün karşısına çıkaramaz kimse. Olsa olsa yanına koyar. İki büyük önder. Türk ulusunun yetiştirdiği iki büyük çığır açıcı, çağlarının uygarlığını anlamış, o düzeye erişmenin gerekliliğine inanmış iki büyük adam diye...

Bizim sağ yumruklan havada dolaşan sağcılanmız hiçbir şey bilmedikleri için Fatih'i de kendileri gibi bağnaz kafalı biri sayıyorlar. Şu sağ yumruğunu Batıda komünist partisi üyelerinin gösteri işareti olduğunu bilmedikleri gibi! (Gerçi

solcularımız da sol yumruğu havaya kaldırmanın "solculuk" gösterisi olduğunu sanıyorlar ya, o da ayrı konu!) Bir kavram kargaşalığı içindeyiz, bilgisizlik karanlığında el yordamıyla dolaşıp karşımıza kim çıkarsa kafasına el yordamıyla dolaşıp karşımıza kim çıkarsa kafasına yumruğu indiriyoruz! Ne anlamak, öğrenmek, bilmek isteği; ne de olayları, bugünü, dünü, yarını aklın süzgecinden geçirerek görmek dileği...

Fetih yürüyüşünü izlemiştim. Fatih'ten Beyazıt'a dek. Önde bilmem nereden getirilmiş mehter. Ardında eski Türk devletlerinin bayrakları! Şu bayrakları da kim, nerden bulup çıkardı, bilinmez doğrusu! Eski Türk bayraklarının böyle olduğu hangi belgelere, tarih kaynaklarına, güvenilir tanıklıklara dayanıyor? Bunu ne bilen var, ne de açıklayan? Her şey gibi bu da gözü kapalı benimseniyor...

Evet Fetih töreninde o bayrakların gölgesinde yürünüyordu. Türk şehitlerini temsil eden gençler, öğrenciler sağa sola dönüp bir adım atıp bir durarak yürüyorlardı, mehter de canlı mı canlı bir hava tatturmuş!.. Hiç yabancı gelmedi bu hava. Filmlerden, radyolardan duymuşuz daha önce. Bir Amerikan halk şarkısıydı çalınan: Yellow Roses of Texas! Fetih yürüyüşüne katılan şehitler, bayraklar, Fetihçüer, Ayasoya'yı mahzunluktan kurtaracak olanlar Texas'ın ünlü halk şarkısının temposunda yürüdüler böyle!

Bunun bir anlamı var elbet. Bilinçsizlik almış yürümüş. Kimse RTE yaptığını, ne ettiğini bilmiyor! Amerikan şarkısıyla Ayasofya'yı "fethe" gitmek, Atatürk'e karşı yaşadığı çağın en ileri kişilerinden Fatih Mehmed'i çıkarmak, komünistler gibi sağ yumruğu havaya kaldırarak sağcı olduklarını göstermek, çoluğu çocuğu, sakallı yaşlıları toplayıp üç beş bin ki

silik gösterilerle devrimci Türk ulusunu sindirmeyi ummak!.. Kendilerini kopkoyu bir karanlığın tutsağı haline getirenler acınacak İcimselerdir. Kızmak değil, üzölmek gerek. Niye insanlarımızın bir bölümü bilgisizliğin, bağınazlığın eline düşüyor, çağından kopuyor, karanlık güçlerin oyuncağı oluyor diye... Fatih geleekmiş! Gelse önce Amerikan şarkısıyla fetih yürüyüşüne çıkanların üstüne yürür hadlerini bildirir!

BURSA SÖYLEVİ

Bursa söylevinin Atatürk'e ait olup olmadığı Milli Eğitim Bakanlığı'nca araştırılmış. Bir olay olmuş bir süre önce Bursa Lisesi'nde. Bursa söylevi bazı kişilerce duvardan indirilmiş. Şimdi bakanlığın yetkilileri "Bu söylev gerçekten Bursa'da söylendi mi, yoksa somadan mı uyduruldu" diye inceleme yapacaklar. Bay Özbek'in emriyle girişilmiş bu işe. Devrim Tarihi Enstitüsü'nden, Türk Tarih Kurumu'ndan yanıt bekliyorlarmış. Giderek, bu duruma düştük, Atatürk'ün bir takım kimseleri rahatsız eden, huzurunu kaçırın konuşmaları <jk.^Y^^^k^Y^{sa} Madarjıldhujg&o sadst çakımızı aşmış, bizleri çok gerilerde bırakmış, bu yüzden de işimizi bozuyor, öyleyse o sözleri ortadan kaldırmalı!

Atatürk'ü bir ortadan kaldırabilseler!.. Ama o kadarına daha yetmiyor güçleri. Tam tersini yapmak istiyorlar bu kez: Atatürk'ü kendi saflarına almak... Bugüne dek durmaksızın kötüledikleri, yerdikleri Atatürk düşüncesini, devrimini bir yana iterek, görmezliğe gelerek, gözlerden saklayarak Atatürk'ü, Vahdettin'in emri üzerine Anadolu'ya giden, yurdun kurtanlmasmda emeğı geçen bir Osmanlı paşası sayıyor, onu

böyle bir yargıyla benimsiyor. Onlara göre, Atatürk ırkçıdır, şeriatçıdır. Osmanlıcıdır, tutucudur, ama ne yazık ki, çevresini alan birkaç kişi onu yanlış yollara sokmuştur. Şimdi Atatürk yeniden gözden geçirilmeli, bizim sağcılarının işlerine gelen yönleri alınmalı, topluma yozlaştırılmış, anlamından koparılmış bir Atatürk kabul ettirilmelidir!

Bugün Bursa söylevi, yarın gençliğe söylevi, öbür gün Onuncu Yıl söylevi... Çirkin politikacıların hangi ilkeler, hangi kurallar, hangi ülküler hoşlarına girmiyorsa onlar ortadan kaldırılmalıdır. Çünkü böyleler! bilirler ki Atatürk ilkelerin en kısa zamanda yok edemezlerse o ilkeler günün birinde onları ezip silecektir. Küçük kurnazlıklarla işe girişirler böyle böyle... Önce kuşku yaratarlar, soma inandırırılar. "Hayır bu söz onun değildir, yok bu sözü başkası uydurmuştur" diye söylentiler çıkarıp, bir süre sonra bu yalanlan gerçek saydınrlar. Oysa kendileri Ata'nın dilinden, kaleminden, uydurma sözleri yaratmaktan, piyasaya böyle yalan yanlış şeyler sürmekten; geri kalmazlar!

Bursa söylevi Atatürk'ündün Bir yemek sırasında söylenmiştir. Bursa'daki bir gericilik olayından soma gençliğe seslenmek istemiştir Ata. Bu hem ilk seslenişi değildir gençliğine. Çevresindeki birtakım kimselerin ne denli içtenliksiz olduğunu anlayınca tek. umut kaynağı olarak gençliği görmüştür.: Alın dikkatle okuyun Gençliğe Seslenişini. Birde Bursa söylevini okuyun sonra. Bir ayrım var mı arada? İki de aynı amaca yönelmiştir, aym korkuyu, kuşkuyu belirtir. Bir gün iktidara Atatürk Cumhuriyetinin temel ilkelerine ters düşen birtakım insanlrg elebilir, onlarla savaşmak gençliğin göre

vidir, der. Gençliktir her umudun kaynağı. Her şeyi o düzelterektir. Atatürk devrimlerine yakışır bir biçimde koyacaktır her şeyi.

Tarih Kurumu "Bu söylev Atatürk'ündür" demişti yıllar önce. Atatürk'ün yaveri Cevdet Tolgay, Prof. Afet İnan sözlerin tanığı olduğunu söylemişlerdi açıkça. Daha başka kanıtlar, belgeler, tanıklar... Hepsi de geçersiz mi bunların? Zaman akıp gitmiş diye Atatürk'ün en güçlü seslenişleri ortadan kaldıracak mı teker teker? Buna kimin gücü yetecek? Böyle boş umutlara kapılanlar varsa, akıllarını başlarına alsınlar. Kimse Atatürk'ü yozlaştıracak güçte değildir, olmayacaktır. Ata'nın Gençliğe Seslenişi, Bursa Söylevi, Onuncu Yıl Söylevi, tarih yapraklarına geçerek belgeşmiş öğütleri, istekleri, özlemleri bugünden yarına, sonsuzluğa dek uzanan kuşaklar zincirine yol gösterecek; inanç, güven, güç verecektir.

FATİH BİR GELSE...

Fatih Gelse Rumlara bir şey yapmazmış, tutar bütün devrimcileri ortadan kaldırmış! Böyle yazıyor MSP'li bir gazete... Fatih niye devrimcileri yok etsin? Sanırım tam tersini yaptı. Devrimcileri kendine yakın bulur, tutucuları, gericileri, çağdışında kalanları işbaşından uzaklaştırdı: Çünkü Fatih Mehmet, tutucu değil, gerici hiç değildi. Çağının en ileri insanlarından biriydi. Teknikte, düşüncede, hoşgörüde, kültürde... 1453 yılını 1975'te yaşatmak isteyenler, bizleri yüzyıllar gerisine döndürmek isteyenler, bizleri ileri düşünceden, uygarlıktan ayırmak isteyenler Fatih'in izinden yürüyenler değildir. Fatih'in izinden yürüyenler kimler mi? Başta Atatürk, sonra

tüm çağdaş uygarlıktan yana olanlar, toplumu yeni aşamalara götürmek isteyenler, ilerici devrimlere gönül bağlayanlar...

29 Mayıs önemli bir gündür. İstanbul'un alındığı tarih. Elbette anacağız, kutlayacağız. Ama bu sağcı bayların yaptığı gibi değil... Gördünüz mü bilmem, 29 Mayıs günü birtakım sağcı gazeteler baştan başa Fatih övgüyle dolu olarak çıktı. Şiirler, yazılar, resimler. Bir de bu gazetelerin 27 Mayıs, 19 Mayıs, 29 Ekim, 10 Kasım sayılarına bakın! Yanm yamalak üç beş satırla geçiştirildiğini görürsünüz. Elleri varmaz, dilleri varmaz... Korkarlar Atatürk sözünü etmekten, Cumhuriyet'i devrimleri övmekten... Açıktan açığa yeremezler de, "Atatürk'e uzanacak ellerin kırılacağım" söyleyen devrimci güçler ayakta... Zaman zaman yürekleniyorlar, sanıyorlar ki Atatürk devrimciliğini savunacak kimse yok, ileri geri konuşuyorlar, demeçler veriyorlar, soma tepeden inme bir tokat geldi mi, siniyorlar. Bu kez fısıll fısıll başlıyorlar karanlık işler döndürmeye! Vicdan Özgürlüğü, inanç özgürlüğü, düşünce özgürlüğü edebiyatı yapmaya... Vicdan, düşünce, inanç yalnız kendi kafalannda olanlara sağlanmalıdır. Karşı düşüncede olanlar komünisttir, anarşisttir, haindir, şudur budur!..

Fatih gelse, gelebilse!.. Hiç değilse yeni bir "Fatih" çık-sa!.. Neyi, nereyi "Feth" etmek isterdi dersiniz? Bizim sağcılara kalsa bir Ayasofya'yı "Feth" etmek yeter her işi düzeltmeye. Müze olmaktan çıkarırsın, cami haline getirirsin, fetih nesil gider namaz kılar, iş olur biter! Bütün dava buysa öneririm: Ayasofya'yı üç beş aylığına verelim MSP'lilere, onlar gibi düşünenlere... Ne olalcak bakalım? Yurdun, ulusun hangi işleri olumlu yola girecek, kaç kişinin karnı doycak, mutluluk payımız ne denli artacak?..

Fetih neslini Ayasofya'dan başka yerler bekliyor. Prof. Şinasi Tekin'in de yazdığı gibi kitaplıklar en başta... Bilim, sanat, kültür, uygarlık alam var fethetmemiz gereken. Niye geri kalmışız, geri bırakılmışız? Niye şeriat yasalarına bağlı kalmış ülkeler dünyanın en geri, en bağımlı ülkeleri? Türk ulusu laik düzeni seçtiğinden beri dünyada adı anılan, saygı uyandıran bir duruma gelmiştir. Kısacası, çağımızda din devleti kalmamıştır. Politikada din etkisini yitirmiştir. Sabah akşam dua ederek, din propagandası yaparak uluslar bir adım ileri atamazlar. Din bir vicdan işidir. Herkes kendi vicdanı önünde hesabını verir, başkasına karışmaz. Atatürk'ün kurduğu laik cumhuriyeti bir din devleti haline getirmek isteyenler yurdumuzun, ulusumuzun, dinimizin gerçek, en amansız düşmanlarıdır.

MSP lideri bir mühendistir, bu partinin önde gelen kişileri mühendistir, böyleyken bilim kurallarına en çok sırt çevirenler de bunlar, 'Araplar Müslüman biz de Müslümanız, öyleyse onlar Yunanlıları değil bizi tutarlar' diyor Erbakan. Ama ne görüyoruz, tüm Arap liderleri Makarios'la Karamanlis'le içli dışlı. Kıbrıs sorununda bizi değil onları destekliyor, açık açık savunuyorlar. Türkler de Müslüman öyleyse, biz onların yanındayız, diyen yok! Geçti duygusal davranışların zamanı. .. Şimdi her şey hesaba dayanıyor, karşılıklı çıkar hesaplarına... Bunu mühendis MSP'liler çok iyi bilirler, çünkü onlar da bu tür çağdışı sözleri boşuna söylemiyorlar, birtakım hesaplara dayanıyorlar. Ama bunlar bilgisiz seçmen yığınlarını din afyonuyla aldatmak, uyutmak hesabı...

MSP'li bir bakan geçen gün "Ödün kelimesini duyar duymaz övüreceğim geliyor" demiş. Galiba asıl övürtü veren bu çeşit içtensiz davranışlar, konuşmalar, Türk ulusunun gerçek çıkarlarına yüzde yüz ters düşen çirkin politikacı oyunları...

HER ŞEVİ O MU YAPACAKTI?

Bir Atatürk var, Mustafa Kemal Atatürk... Bir, tek... Düşünceleri, görüşleri var. Kitaplar dolusu. Alır okursunuz, anlarsınız. Neyi özlemiş, ne istemiş, hangilerini başarmış, hangilerini yarım bırakmış. Hepsi orada, o kitaplarda, yaşamında.

Atatürkçülük anlayışları ise birçok! Uydurmuşlar, yakıştırmışlar çoğunu. Yanlış yorumlayarak. Hem de bile bile yanlışlığını. Bir çıkmaza sokmak için genç kuşakları... Soma da başka yorum yaptırmamışlar. Kemalizmi dondurmak istemişler. Atam Atam diye bağışmalan, san saça, mavi göze övgüler düzmeyi yeter sanarak...

Kemalizmi gerçek anlamıyla duymak, duyurmak, yaymak, benimsetmek zorundayız. Yeni yorumlar yapmak gerekli değil, Mustafa Kemal'in çizgisinde yürümek yeter. Diyeceksiniz, o kadar kanştırdılar, altım üstüne getirdiler ki, o çizgi nerede başlar nerede biter anlaşılmaz oldu. O kadar değil, Kemalizmin çizgisi, ulusal bağımsızlık ilkesiyle başlar, halkçılığa, gerçek ulusçuluğa bağlanır, çağdaş uygarlığın bütün verilerine açıktır, laikliği baş koşul sayar, mutlu azınlıktan uzaktır, bilim kafasını her şeyin öncesi kabul eder. Az şey mi bunlar? Yönümüzü göstermekte az önemli etkenler mi?

Uzun yıllar oldu Atatürk'ü yitirefi. Hiçbir ölü onun kadar canlı değildir. Dünyanın yetiştirdiği en büyük devlet adamları, komutanlar ölümlerinden 30 40 yıl soma böylesine canlı bir varlık olamadılar. Anılan kalır, o kadar. Ama Atatürk'ün "kendi"si yaşıyor hâlâ... Neredeyse her çıkmaza girişinde ulusunun gelip kurtarması bekleniyor! Böylesine "yaşayan" bir insan. Zaman zaman ilkelerinden kopuyoruz, ters düşüyoruz, a

ma bir çıkmaza girer girmez başlıyoruz Atatürk yoluna dönmeli, Atatürk devrimlerine dört elle sarılmalı demeye, Kemalist devrimden güç almaya...

Kendilerine "ilerici" diyen birtakım kişiler var, Mustafa Kemal'i kendilerine en büyük "engel" sayıyorlar. Bunlara göre Atatürk bu ülkede "sosyalist" bir düzen kurmamakla "yanlış" bir iş yapmıştır, başka bir deyişle doğru bir iş yapmamıştır. Avcıoğlu'nun hazırladığı "Atatürk ve Solcular" yazı dizisini okuyoruz. Türkiye'nin o en karanlık günlerinde birçok kişi kurtuluşu hep "dışardan" aramış. Amerikan mandasını önerenler, bir süre sonra Bolşevik ordularının gelip Anadolu'yu kurtarmasını önermişler, özlemişler. İlle de dışardan gelecek Türkleri kurtaracak, yönetecek güç i Mustafa Kemal Paşa, yirminci yüzyılın en tehlikeli silahım ortaya çıkarmış, onu başarıyla kullanmış ulusal bağımsızlık görüşü, ülküsü... Ne kapitalist dünya, ne komünist dünya Türk toplumunun kurtarıcısı olabilir. Türk halkı kendi gücüyle, kendi inancıyla kurtaracaktır kendini. Kendine özgü bir yol, bir yöntem bularak...

Türkiye'de sosyalizmi, yani toplumculuğu kurabildiler mi bu yolun öncüleri? Aradan bunca yıl geçti, bunca aydın yetti, emekçi yığınları bilinçlendi, toplumcu görüşler yaygınlaştı, zaman zaman bu.düşünceyi savunan örgütler, partiler de kuruldu, hatta seçimlere de girdi. Ne oldu? Ne kadar toplumcu varsa o kadar toplumcu görüş ortaya çıktı! İçten dıştan etkenlerle toplumcular bölündükçe bölündü. Türkiye'yi sosyalist yapmak şöyle dursun, Türk toplumunda sosyalist düşünceyi gereği gibi güçlendirmek bile mümkün olamadı.

Yaran yüzyıl önce Mustafa Kemal niye bir buyrukla Türkiye'yi sosyalist yapmamış? Yapmamış, yapamamış, yap

mazmış, yapmak istememiş, doğru görmemiş, ne dersiniz deyin, nasıl yorumlarsanız yorumlayın. Peki, niye güçlü bir sosyalist örgüt yok ayakta?

Her şeyi Mustafa Kemal mi yapacaktı, bir buyrukta, hepimiz hazıra konacaktık, ne iyi olurdu değil mi? Birazını da bizler yapalım, sizler yapın. Toplumculuk gerekliyse bu topluma, bu görüşü benimseyenler, savunanlar halkın önünde konuşurlar, yazarlar, her türlü çileyi çekerler, bir gün kazanırlar davayı... Bakın ortanın solu denen bir görüşü nasıl kabul ettirdi Ecevit bir avuç aydın arkadaşıyla... Sizler de toplumculuğu öyle bir çalışmayla benimsetin, onaylatın, iktidara getirin...

BUNUN ADI DEVRİMDİR

"Atatürk İlkelerinden hoşlanmıyorlar. Ne etseler, ne yapsalar, bunu saklayamıyorlar işte! Yüreklarine batıyor, bu ilkeler birer ok gibi! Nedir bu ilkeler: Halkçılık, istemezler halk yararına, sahiden halk yararına bir iş yapmayı, varsa yoksa halkı uyutmak! Devrimcilik, Atatürk'ün en önemli ilkesi, sözcüğüne bile katlanamazlar, ya reformculuk anlamında kullandıkları inkılap diyecekler, ya da hiçbir şey demeyecekler! Laiklik konusu büsbütün içler acısı! Devletçilik, aman özel sektör duymasın! Bir milliyetçilik ilkesini severler, onha da kendi kafalarındaki anlamı verdiklerinden, tam bağımsızlık, bütün dış baskılardan, sömürülerden kurtuluş inancı olarak görmezler milliyetçiliği, koyu bir bağnazlık, tutuculuk yolu sayarlar...

Bütün Atatürk ilkeleri onlara karşı, onların niyetlerine karşı, onların niyetlerine karşı, sevdikleri, tuttukları her şeye karşı. Öyleyse niye sevsinler, istesinler, övsünler bu ilkeleri?

İşte bir kalemde kaldırırlar böyi< İlkeyi de, devrimi de. Ne vardır? "Atatürk inkılapları" vardır! Kendi anlayışlarına göre yorumladıkları, ille de kendi yorumlarını kabul ettirmek istedikleri birtakım reformlar!.. Ata'nın söylemediği sözleri ona söyleterek, düşünmediğini, aklından bile geçirmediğini o düşünmüş, istemiş gibi ortaya atarak...

Devrim değil de inkılap!.. Üstelik her zaman yanlış yazılan bir sözcük bu. Eski unutulmuş bir sözcük. Kim bilecek "İnkılap" yazarsan bunun köpekleşme anlamına geleceğini, birtakım kimselerin "devrinii, "inkılap" haline getirmekten korkunç bir zevk duyduklarını, kenarda köşede sinsi sinsi gü-lüşüklerini? Oysa Atatürk bir "devrim" yapmıştır, Aybar'm çok doğru olarak yazdığı gibi "Atatürk bir reformcu değildir, bir devrimcidir." Tek devrimcisidir Atatürk Türk ulusunun, gerçek bir devrimcisi, ihtilalcisi. Atatürk devrimi bir ihtilal-dir, bir "ıslahat" değildir. Köklü değişiklikler yapmıştır, yüz-lerce yıllık bir Osmanlı saltanatını yıkmıştır. Osmanlı kafasını yıkmıştır. Osmanlı beğenisini yıkmıştır, Doğulu kafayı yık-mıştır. Türk ulusunu, Türk insanını yeni bir anlama, yeni bir uygarlığa dönüştürmüştür. Evet doğrudur, bir ihtilaldir onla-rın anladığı sözcükle Atatürk devrimi. Bu devrimi sürdürmek isteyenler de birer ihtilalcidir. İyinin, güzelin, doğrunun, ya-rarlıının üstün gelmesi, yaygınlaşması, bu ülkede köklü bir bi-çimde yerleşmesi savaşını güden bir ihtilalci...

Ama birtakım gerici ve tutucu politikacılar devrim ve ih-tilal sözcüklerinden hoşlanmazlar. "İlke" sözcüğü bile batar onlara. Elllerine fırsat geçse, alanı boş tutsalar iç yüzlerini da-ha da çok açığa vururlardı. "Atatürk" adını bile silerlerdi ta-rihten. Bakın bütün çabalarına, Atatürk devrimini kuşa benzet

mek değil mi amaçlan? Bir CHP karşı koyuyor Atatürkçülüğü "dondurma" girişimlerine. Çünkü ne de olsa Atatürk'ün partisi... CHP'li devrimciler biliyorlar Kemalist devriminin durmuş, donmuş, olmuş, bitmiş tükenmiş, hesabı görülmüş, kısacası buzdolabında bekletilmiş bir "devrim" olmadığını; o nun sürekli atılımlarla ileri götürülecek, çağın gereklerine uydurulacak, geliştirilecek bir yön, bir amaç, bir erek olduğunu...

Evet, Atatürk devrimidir söz konusu olan. Bütün o eylemler, o düşünceler, o atılımlar bir bütündür. Tek bir amacı, tek bir anlamı vardır. Bu yüzden Atatürk devrimi adını veriyoruz ona. Bütün o ilkeler, o eylemler, o düşünceler, görüşler, inanışlar Atatürk devrimini oluşturur. Ama bu devrim bitmiş, tükenmiş değildir, ileriye açık, daha güzele, doğruya, yeniye yönelmiş sürekli bir çaba, sürekli bir düşünüşdür. Kim ne yaparsa yapsın, ne denli güçlü olursa olsun bu gerçeği alt üst edemez, değiştiremez. "Atatürk Devrimi" her zaman karşı devrimcileri yenilgiye uğratacak güçtedir..."

DURMAK DÜŞMEKTİR

Neler gördük? Çok düşündüm "neler gördük" dedikten soma soru işaretimi koymalı, yoksa ünlem işareti mi? İkisi de oluyor. Ama şaşkınlık belirtisi ünlem işaretini koymak daha doğru gelir bana. evet, neler gördük, neler neler gördük! Nerden kalkıp nerelere geldik! Yaşı elliyi geçmiş bir kuşaktansa mız şaşkınlık verici nice niceolaylara tanık olduğunuzu hatırlarsınız. Örnek mi istediniz: Atatürkçülükten, Kemalist Devrimcilikten ne anladığımız sözgelışı... Bir Atatürk'ün yaşadığı günlerde bu devrime verilen anlama bakın, birde bugüne.

Atatürk milliyetçiliği Türkiye'yi tam bağımsız bir ülke saymaktı, saydırmaktı. Dışarıya tek kuruş bile borcu olmayan, birtakım anlaşmalarla bağımlı bulunmayan, dostu dost, düşmanı düşman bilen bir ülkeydik o günlerde. Kendimizi Batılı bir toplum sayıyorduk, hiç değilse. Batılı toplumların uygarlık düzeylerine ulaşmayı amaç belleyen bir toplum... Okullarda bu ilkeleri benimseyerek yetiştirdik. Atatürk'ün ölümünde de gördük dünyanın Atatürkçü Türkiye'ye getirdiği büyük saygıyı, verdiği büyük önemi...

Nereye vardık sonunda. "Hürriyetçi Demokrasi" adı verilen, ama en ilkel özgürlüklerin bile kolaylıkla kullanılmadığı bir düzeye... Nedeni şu ya da bu, önemli olan bu düzeye, bu gerçeğe varmakta. Niye Kemalist Devrimci bir kuşak yetiştiremedik. Gençlerimize bu devrimin ilkelerini niye kabul ettirmedik? Onlara aşın sağda solda birtakım inanlar, düşünceler özlettirdik? Sorunların ancak o yollardan çözümlenebileceği kanısına vardırız gençleri? Bir yanda komandolar, ülkü birlikleri, bir yanda solcu gençlik örgütleri, sözüm ona bir garip demokrasi anlayışı içinde sağcılar gizlice destekleyerek, besleyerek öteki gençlerin üstüne üstüne gönderen birtakım yetkililer. Çarpışmalara seyirci kalan yöneticiler... Gide gide bir çıkmaza vardık sonunda. Kendilerini aşırı solcu sayanlar başlanm kayalara çarparak ezildiler. Aşırı sağcılar ise bu gü-rültü patırtı arasında izlerini kaybettirdiler ya da kaybettirdiklerini sandılar...

Bu bir örnek... Başka bir örnek, 27 Mayıs devriminin ilkelerinin tepetaklak edildiğidir. O günlerde suçlananlar, vatan haini sayılanlar birkaç yıl içinde neredeyse vatan kurtarıcı oldular! Haklarını geri aldılar, yakında parlamentoya da gi

recekler, idam hükmü giymiş eski bir Cumhurbaşkanı belki de Senatoda yerini alacak. Hem kimleri yanında. Kendisini iktidardan tabanca zoruyla indiren, yıllar yılı hapiste tutan, idama mahkûm ettiren 27 Mayısçıların yanında. İnönü ile yan yana! Demek 27 Mayıs yanlış bir devrimmiş, haksız bir eylemiş? İki görüş birden doğru olamaz. Ama bizde olur, sen de haklısın, sen de. İkisi de haklı olamaz diyeceksiniz, siz de haklı olursunuz. Burası Nasrettin Hoca'nın ülkesi...

Sağ eğilimli yığın yığın gazete, yığın yığın politikacı, bir sürü parti... Ama sol eğilimli, o da en ılımlı biçimde bir iki gazete, iki üç dergi, sol değil de ortanın solunda bir parti... Hani demokrasi bir denge düzeniydi? Hani demokraside her çeşit görüşe, düşünüşe yer vardı? Hani "Hürriyetçi Demokrasi" kapital kadar emeğe de yer verirdi? Hani, hani, hani?.. Üstelik de bütün bu sağcı görüşler ortanın solunda yer alan Atatürk Türkiye'sinde Devrim Atatürk Türkiye'sinde olup bitiyor. Varsa yoksa sağcılık tatuculuk, milliyetçilik, mukaddesatçılık adı altında Atatürk'ün yıktığı, yok ettiği bütün eksiklikleri diriltmek, kabul ettirmek, benimsetmek, yeni bir değer kazandırmak!..

"Durmayalım düşeriz." Cumhuriyetin 10 yılında Atatürk'ün bu sözünü her yere asmışlardı. Durmayalım düşeriz. Boşuna dememiş bunu Atatürk. Çevresindekilere söylemiş, önce en yakınlarına, başta iki Başbakanına, İnönü ve Bayar'a... İki Cumhurbaşkanı, biri on iki yıl, biri on yıl Türkiye'nin, Türk ulusunun yazgısına egemen olan iki devlet adamı. Üstelik ikisi de Ata'nın en yakın arkadaşı. Kemalist Devrimin en güçlü iki sürdürücüsü, hiç değilse o devrimin en güvenilir iki koruyucusu olmamalı ıydı. Atatürk Türkiye'sini durmaksızın sağa, geriye, yanlışa, bâtıla, çirkine, kötüye doğru yönelten bu

iki politikacı değil midir? Bugün Türkiye bir yanlış çıkmazda ise en büyük sorumlular bu iki kişiden başkası mıdır?

Evet, nerden geldik, nereye vardık, ister ünlem, ister soru işareti koyun, boştur. Yazılan, bozulmaz. Yaşanan da yadsınmaz. Bir yanlış yoldan geldik, bir yanlış yola saptık. Şimdi yüreklilik. Atatürk devriminin, o yitirdiğimiz yolunu yordamım yönetimini bulmak. Çağımıza yakıştırmak, bugünün gerçekleriyle bağdaştırmak, böylece yarım kalan Kemalist Devrimi sürdürmek... Bunu düşünen kim, isteyen kim, özleyen kim? Evet bir avuç kaldık, bir avuç Kemalist devrimciyiz konuşan, yazan, bu görüşleri sürekli savunan. Ama Türk ulusu susuyor, sesini çıkarmıyor, seyrediyor diye Kemalist Devrimi totmuyor, savunmuyor, özlemiyor sanılmasın. Bir eziklik, bir yılgınlıktır bu suskuyu yaratan, bir yakın Kemalist Devrim ışığını, o zaman görün Türk ulusunun coşkusunu, heyecanım...

ATATÜRKÇÜ EYLEM VE DÜŞÜNCE

"Türkiye'mizin Atatürkçü düşünce ve eylem açısından bugünkü durumu nedir?" Sorunun ilk bölümü bu. Atatürkçü düşünceyi tamamlayacaksınız önce. Soma da o düşüncenin eylem haline dönüşmesini. Bugün öyle bir düşünce var mı, yaşıyor mu, hele hele eylem olabiliyor mu? Sorunun ikinci bölümü de "Ne olması gerekir?"i yanıtlamak...

Varlık Yıllığı 1973'ün soruşturmasını okuyorum. Ben yamtlayamadım. Bu konularda öyle çok yazdım ki bir kez daha aynı şeyleri yazmaktan bıktım, usandım. Yok yok yok! Atatürkçü düşünce, yani Kemalist Devrim ülkülerinin bir teki bi

le gereği gibi uygulanmıyor bugün. Hepsi var, dillerde var, yazılarda var, ama gerçekte izi bile yok. Olmayan bir şeyi varmış gibi gösteriyoruz. İlerici aydınların genel kanısıdır bu. Atatürk düşmanlarının birdenbire "Atatürkçü" kesilmelerine bakmayın, aldanmayın "Milliyetçi ve Atatürkçü" olduklarını söyleyerek söylev çekenlere! Atatürkçülüğü, Kemalizmi anlaşılmaz, içinden çıkılmaz garip bir nesne, bir çeşit faşizm haline getirmek isteyenlerdir onlar.

1973 Yılığ'ndaki soruştarmayı yanıtlayanlardan alacağım cümleler yeter bilinçli aydınların bu konuda neler düşündüğünü göstermeye... Atatürkçü düşünce ve eylem neymiş, görün açıkça:

"...Laiklik ilkesinden ayrılmaması, politikada milliyetçi, iktisatta devletçi olması... Sosyalizmden umacı gibi korkmak, sosyalizmle komünizmi bir tutmak, "sosyal sözcüğünün anayasada yer almasına tahammül edememek..." (İhsan Akay)... "Neredeyse Atatürk neye karşıysa o Atatürkçülük olarak adlandırmaktadır. Hele şeriatçı, yobaz, gerici kafaların, Atatürk'ü kendilerinden saymaları ölçüsünde büyük bir saygısızlık yoktur. Onların geriye dönük, sapık düşünceleriyle durulmuş anlayışlarıyla, çağdaşlığı, ilerlemenin temel ilkesi sayan Atatürkçülük bağdaşır mı hiç?" (Adnan Binyazar)... "Örneğin devletçilik, devrimcilik, laiklik ilkelerine karşı çıkıp, hem bu ilkeleri yıkarak hem de Atatürkçü kalmak olanak dışıdır... Atatürk tarafsız değildir. Parti adamıdır, taraf adamıdır. Yönü vardır. Bugün çoğalan partilerin bir yandan ilkelerine karşı çıkarak bir yandan da Atatürkçüyüz demeleri anlaşılır bir totom değildir... (Necati Cumalı)... "... Atatürkçüyüz diyorlar, laikliği, öğretimde birliği çiğnemekten, ulusun çıkarları yerine

başka çıkarlar gözetmekten geri kalmıyorlar... Oyle sözde Atatürkçüler var ki Atatürk'ü rüyalarında görseler kâbus görmüş gibi yataklarından fırlarlar" (Prof. Vehbi Eralp)... "... Atatürk İlkelerini Saptama Komisyonu çalışmaları, aradan iki yıl geçtiği halde unutuldu gitti. Bunun o zamanki öncülerinden bazdan şimdi cumhuriyetin ellinci yıldönümü öncesinde yayımlamakla yetindikleri Kıyas ı Enbiya'nın 4. cildinden somaki ciltlerini de çıkarma ve Amerika'ya Mevlevi Ekibi gönderme çabası içindeler..." (Cahit Külebi)... "Bu bozbulanıklık içinde sahte Atatürkçüler diledikleri gibi at oynatıyorlar. Bir yandan Atatürk adını dillerinden düşürmezken bir yandan da Atatürkçülükle gelen uluslaşma ve Batılaşma değerlerini hiçliyorlar, yadsıyorlar. İnsan onuruna, düşünce özgürlüğüne saygı duymuyorlar" (Emin Özdemir)...

"... Atatürkçü eylemde tâviz yoktur ve olamaz... Yapılması zorunlu iş parlamentodan başlayarak Atatürkçü kadrolan her kademede iktidara getirmek, hizmete mal etmektir." (Şinasi Özdenoğlu)... "Bugün ümmetçi Osmanlıcı güçler Atatürk'ü, Türkiye'ye hiç gelmemiş gibi göstermekle basandan başanya yürüyorlar, fırsatçı sağ küme, Atatürk'ü yalınkat, bağınaz bir komünizm düşmanı "Milliyetçi" derecesine indirme politikası içindedir. Onun olmayan sözlerle Ankara alanlanm doldurduklanna göre onlar da başanya erişmişlerdir... Atatürkçülük geriye doğru yorumlanamaz, ancak ileriye doğru açıklanabilir, geliştirilebilir." (Sami Özerdim)...

İşte Atatürkçü düşünce ve eylemin günümüzdeki durumu. Gerçek Kemalist devrimciler bu kanıda, bu inançtadır: Atatürk devrimi dondurulmuş, önlenmiştir, giderek büsbütün ortadan kaldınlmak istenmektedir. Karşıdevrim, yani Atatürk

devrimini ta başından beri tutmayan, benimsemeyen, eline fırsat geçtikçe yıkmak, ezmek heveslerim açığa vuran gerici, tutucu, şeriatçı, ırkçı, Turancı, Osmanlıcı, padişahçı "Tayfa"sı gemi azıya almış durumdadır. Kemalist aydınlar, yazarlar, bilinçli halk yığınları bu görüşte, bu inançtadır. "Varlık Yılığındaki soruşturmaya verilen yanıtların hemen hepsi bunda birleşiyor. Atatürk devrimine düşman olanlar basandan başarıya koşuyorlar, bizlerse üzgün, şaşkın, öfkeli, ama eli kolu bağlı, dilsiz, sessiz seyirci kalıyoruz buna!..

YENİ TOPLUM, YENİ DEVLET

Atatürk yeni bir devlet mi kurdu, yoksa eski bir devlete yeni bir biçim mi verdi? Erzurum, Atatürk Üniversitesi'nde bir doçentle öğrencileri arasında bir tartışma konusu... Doçent "Bugünkü Türkiye Osmanlı devletinin bir devamıdır, Atatürk yeni bir devlet kurmamıştır. O sadece yeni bir idarenin, rejimin, yani cumhuriyetin kurucusudur" diyormuş. Öğrenciler de tersini düşünüyorlarmış. Biz mi haklıyız yoksa hocamız mı diye soruyorlar.

Nedense şu Erzurum Üniversitesi kuruluşundan bu yana Atatürk admı gereği gibi benimsemiş, hak etmiş değildir. Kemalist devrim ilkelerine karşı çıkan kişiler hep burda toplanır ya da nedense bu üniversiteye gelen havasına suyuna uyarak kısa zamanda onlara benzer. Bilimadamı mısın, Atatürk devrimcisi misin, çağdaş uygarlığın verilerine uyan bir yol mu tutmuşsun, hemen itiverirler bir yana, derken bir uçuruma... Erzurum Üniversitesi'nde görevli gerçek aydınların başına gelenleri unutmak zordur. Hep ters sesler gelir buradan. Öylesi

ne ki üniversitenin bağımsızlığını bile istemez bu üniversitenin başındakiler! İşte böylesine bir üniversitedir burası. Kapılarını sağcı düşüncelere alabildiğine açmış, sola sımsıkı kapatmış! Bu arada gerçek Atatürkçülüğü de, Kemalist ilkeleri de dışarda bırakmış!..

Atatürk Türkiye'si bir yeni devlettir. Hiçbir yamyla Osmanlı İmparatorluğuna benzemiyordu. O devleti de yıkan Atatürk'tür. Yeni bir devlet yaratmak için o köhne, çürümüş yapıyı temellerine kadar yok etmek gerekiyordu. Bu yüzden devrimci diyoruz Atatürk'e, reformcu demiyoruz. Yaptığı iş bir düzelti değildi de ondan. Bir devleti ortadan kaldırıp yeni bir devlet yaratmaktı. Üstelik Osmanlı devleti can çekişirken Türkiye devleti doğmuşta zaten. İstanbul'da Osmanlı hükümeti, Ankara'da Türkiye hükümeti vardı. Bir ara iki ayrı devlet yan yana yaşadı. Soma biri doğal yaşamasını tamamladı, yıkılıp tarih sahnesinden çekildi. Padişahı, halifesi, sadrazamı, anlayışı, felsefesi, düşüncesi, görenek ve gelenekleri, kısacası tüm varlığıyla, varlık nedenleriyle ortadan kalktı. Yerine yepyeni, dinamik, canlı, devrimci, ileriye koşan, çağının uygarlığını benimseyen bir devlet kuruldu. Nasıl Osmanlı devleti, Selçuklu devletinden ayrılırsa, Türkiye devleti de Osmanlı devletinden ayrıldı, hiçbir ilgisi yoktur.

Atatürk yalnız yeni bir devlet kurmadı, yeni bir Türk ulusu da yeni bir ulusçuluk anlayışı da kurdu, kurmak istedi de demek mümkündür. Bunda ne denli başarılı oldu? bu tartışma götürür belki. Osmanlı ulusu görüyoruz ki tüm ortadan kalkmış değil! Atatürkçüler istedikleri kadar yeni bir ulus, yeni bir devlet yarattıklarına inansınlar, Osmanlılar, Osmanlıcılar hortlaklar gibi orda burda kendilerini gösterip bizi gerile

re çekmeye çalışıyorlar. Kimi zaman da başarıyorlar bunu. Cumhuriyetten bu yana yarım yüzyıl geçmiştir, ama Osmanlı artıkları o günleri çok görkemli, çok onurlu, çok erdemli bir çağmış sanısı vererek diriltmek çabasıındadırlar.

Ama boştur. Yıkılan yıkılmıştır. Çökmüş, tarih sahnesinden silinmiş bir devlet bir daha ortaya çıkamaz. Osmanlı devletin özlemcileri Atatürk'ü ve onun kurduğu yeni devleti yıkamazlar, gücünü sarsamazlar, Atatürk cumhuriyeti yeni bir devlettir. Cumhuriyetin yetiştirdiği kuşaklar çağdaş uygarlığın ilkelerini benimsemiş, yeni bir Türk ulusu yaratmak yolundaki çabaların ilk sonuçlandır. Atatürk'ün büyük düşü: "Yeni toplum, yeni devlet", tüm gerçekleştirilememişse de o olumlu yönde ileri adımları atılmıştır. Çağdaş dünyaya uymak, yakışmak, çağ dışı olmamak, budur amaç...

Evet, Erzurum Atatürk Üniversitesi'ndeki gençler doğru düşünüyorlar. Türkiye Cumhuriyeti yeni bir devlettir, Osmanlı İmparatorluğunun devamı değildir. Gerçek budur. Atatürk bir devlet kurucusudur. Osmanlı devletini yeni bir ad altında yaşatmak istememiştir. İsteseydi padişah olur, Osmanlı hanedanının yerine Kemal hanedanını getirirdi. Yapmadı bunu. Bu ülkeyi, bu ulusu tepeden tırnağa değiştiren bir devrim yaptı. Geçmiş, geçmişte bıraktı. İşte bütün söylevleri ortada. Biz Atatürk'e mi inanacağız, yoksa devrim düşman Osmanlı özlemcilerine mi?

ATATÜRK'Ü YARGILAMAK

"Türk genci inkılapların ve rejimin sahibi ve bekçisidir. Bunların lüzumuna, doğruluğuna herkesten çok inanmıştır. Rejimi ve inkılapları benimsemiştir. Bunları zayıf düşürecek

en küçük bir hareket duydu mu, bu memleketin polisi vardır, jandarması vardır, ordusu vardır, adliyesi vardır, demeyecektir. Hemen müdahale edecektir. Elle, taşla, sopa ve silahla... Nesi varsa onunla kendi eserini koruyacaktır."

Bu sözler Atatürk'ün değil de Stalin'inmiş!.. Kim söylüyor bunu? Bulgaristan'dan göç ederek Türkiye'ye gelip yerleşmiş bir asistan!.. 1950 yılında Şumnu'da Türk öğretmenlerinin katıldığı bir seminerde Atatürk'ün Bursa konuşması Stalin ya da Lenin'in sözleri diye okunmuş, soma bazı yerlerde yayımlanmış. Sağcılarımızın dilinde Bursa söylevi Stalin'in dir. Atatürk böyle bir söylev vermemiştir sözleri, bu asistanın ortaya attığı sava dayanıyor. Ne tanığı var, ne kanıtı, ne belgesi!.. Diyelim ki Şumnu'da böyle bir seminerde Atatürk'ün sözleri Bulgarcaya çevrilerek, bazı sözcükler değiştirilerek okundu, bu Bursa konuşmasının Atatürk'ün olduğu gerçeğini değiştirir mi?

' Alp Kuran'm İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesinde yaptığı savunma kitap halinde yayımlandı. "Burada Atatürk Yargılanıyor." Bu çok ilginç, belgesel yapıtı okumanızı öğütlerim. Çok yararlanacaksınız, Atatürk'ün sözlerinin bile birtakım bilgisizler ya da kötü niyetliler tarafından nasıl değiştirilmek ya da ortadan kaldırılmak istendiğini görerek şaşacaksınız. Bir göçmen delikanlı kalkıyor bir sav ileri sürüyor, ne tanığı var ne belgesi, hem de bu savını sağcı organlarda, Atatürkçülüğe karşı dergilerde, gazetelerde duyuruyor kamuoyuna! Atatürk'ün Bursa söylevinin Stalin'in ya da Lenin'in sayılması tek bir sanığın sözlerine dayanıyor. Bu yüzden de Bursa söylevi Atatürk'ündür demek, yazmak, neredeyse suç sayılıyor bazı kimselerin gözünde!..

Bulgarlar bu söylevi Bulgarcaya çevirtip, yayınlamış olabilirler. Belki bunu bilerek yapmışlardır. Başka bir ihtimal de böyle bir şeyin bile uydurulmuş olmasıdır. Nitekim Şumnu kentinde yapılmış bu konuşmayı bilen, duyan başka bir tek tanık ortaya çıkmamıştır. Bu söylev ilk kez 1947'de Demokrat Partililer tarafından ortaya atılmış, birçok kez tekrarlanmış, yazılar yazılmış, kimse böyle bir söylevin uydurma olduğunu söylememiş. Bayar'dan İnönü'ye, Prof. İnan'dan Atatürk'ün en yakınlarına kadar herkes bu söylevi benimsemiş. Yargıtay Başkanı Öktem, 1966'da Adalet yılını açış konuşmasında bu söyleve yer verince sağcı çevreler, karşı devrimciler bu söylevin uydurma olduğunu hangisinin Lenin'in mi Stalin'in mi? Bunu niye bilmezler! iddia etmeye girişmişlerdir. Oysa Atatürk'ün yakınları bu konuda kesin konuşmuşlardır. Sabiha Gökçen "Bu konuşmayı Atatürk yapmıştır. Bu konuşma Atatürk'ündür." Falih Rıfkı Atay, "Atatürk'ün gericiliğin küstahlığına karşı devrimci gençliği cesaretlendirmek için bu sözleri söylemiştir." Yakup Kadri, "Üslup Atatürk'ündür. Atatürk'ün üslubu ise taklit edilemez." Celal Bayar, "Bu Atatürk'ün Bursa'da söylediği tarihi nutuktur" demiştir. Atatürk'ün iki yaveri Hasan Rıza Soyak ve Cevdet Tolgay da bu söylevin Atatürk'e ait olduğunu kesinlikle açıklamışlardır.

Alp Kuran' ın kitabı bu konuda değerli bir belgedir. Bursa söylevi konusunda Türk Tarih Kurumu'nun da ilginç yayınları vardır. Bunca tanık, bunca belge, bunca sözüne güvenilen kişi, "Bursa söylevi Atatürk'ündür" diyor, bunların karşısına sağcılar, karşı devrimciler ancak bu genç göçmeni çıkanyorlar. "Bulgaristan'da bu söylevi Stalin'in ya da Lenin' in sözleri olarak bi

ze olcudular" diye bir uydurmayla çıkacak, herkes de ona hemen inanacak! Bu olacak iş midir? Bir belge, kuşaktan kuşağa kalacak bir belge olarak alıp saklayın Kuran'ın kitabı "Burada Atatürk Yargılanıyor"u. Bir gün gelir, gerekli olur...

ATATÜRK İLKELERİ NEDİR?

Bir yangın çıkmış Devlet Film Arşivinde, Atatürk'le ilgili belgesel filmlerin çoğu kül olmuş. Önce hepsi yandı dediler, soma bir kopyası var diye düzelttiler. Gerçek nedir bilinmez. Tek kopyalı filmler yanmışsa ne desek boş. Niye birçok kopyalan yapılmaz böyle önemli filmlerin, niye bir tek kopya, ya da iki kopya? Ayrıca yangının neden çıktığı da bilinmiyor. İkişer anahtarlı üç ayn kapıdan geçilerek girilmiş bu depoya. Nasıl olmuş, nasıl çıkmış bu yangın? Sanki Atatürk'ün hayallerini bile yok etmek istiyorlar! Dayanamayanlar çok o nun arada bir beyazperdede, TV'de görünmesine. Ne dersiniz bu yangını çıkaran da böyle sapık bir kişi midir yoksa?

Atatürk'den mi söz açtın yine? Bıktık usandık Atatürk'ten deyip dururlar, yazıp dururlar. Radyoda o, TV'de o, gazetede, bayramda o, matemde o! Politikacıların dilinde b! Varsa yoksa Atatürk, Atatürk. Bıktıracak kadar Atatürk sözü ediliyor. Sen de kalkıp Atatürk diye yazdın mı, Kemalist Devrim dedin mi, en ummadığın kişiler "Yeter Atatürk sözü, yeter" diye dikiliyorlar karşısına. Haksızlar mı? Değiller. Büsbütün değiller. Durmaksızın Atatürk'ü bir kalıp olarak hakim önüne çıkaranlar Atatürk'ü seven kişiler değil. Yalnız bir görüntü Atatürk'ü, ezbere bir Atatürk'ü, ezbere bir Atatürkçülük, yozlaşmış, yozlaştınlmış, tanınmaz hale getirilmiş bir Atatürk

düşüncesi onların topluma kazandırmak, kabul ettirmek istedikleri. Bizler de kalkıp gerçek Atatürkçülük, Kemalist devrim nedir, ne değildir diye yazdığımızda, konuştuğumuzda onlarla aynı düzeye inmiş gibi oluyoruz kamuoyunun gözünde, bıkkınlık veren kişiler! Durmadan Atatürk Atatürk diyerek her çeşit uyutmacılık yapan...

Garip mektuplar geliyor son günlerde. "Eskiden solcuydum şimdi İslamm ekonomik ve sosyal görüşünü benimsemiş bir Türküm" gibilerden, "Atatürkçülük artık eskimiştir, bırakın bu sözleri" gibilerden... Birbirini tutmaz savlar, ama hepsi aynı kapıya çıkıyor, Atatürk'ün gerçek fikirleri bir yana bırakılmış, birtakım çıkarıcıların Atatürkçülüğü vermek istedikleri yozlaşmış anlam zorla kabul ettirilecek. Sen Kemalizmni çağdaş bir düşünce, Türk halkını ileri götürecek bir yöntem sayıyormuşsun, birtakım ters kafalara göre yanlış yoldasın!...

Zaten kimse bilmez nedir Atatürkçülük, ne değildir? Son zamanlarda İslamcılar da, Türkçüler, Turancılar da Atatürkçü kesilmediler mi? Nasıl olsa zaman geçti, Atatürk'ün gerçek kişiliği, gerçek düşünceleri unutuldu diyerek herkes kendine göre bir Atatürkçülük uydurmaya çalışıyor. Dinciydi, ırkçıydı, Turancıydı, diktatördü, çok partili düzenden yanaydı, sosyalistti şuydu buydu! Her kafa kendine göre bir Atatürkçülük "imal" ediyor. Söylevleri yadsınıyor, yayınlanmıyor, gençliğe seslenişlerinden yalnız bir cümle, "Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur" sözü tekrarlanıyor, devrimci gençlikten bekledikleri ise hiç söylenmiyor. Bu arada bizler de, arada bir "Atatürkçülük bu değildir, Atatürkçü olmak için gerekli koşullar şunlardır" demek zorunda kalıyoruz. Biraz fazla tekrarladık mı bu konulan, "Sen de bıktırdın

Atatürk Atatürk diyerek" sözleriyle karşılaşyoruz..Bir bıkkınlık, bir üzgünlük, bir yenilik ruh halinin elle tutulur belirtileri bütün bunlar...

Halkevleri Ankara Enstitüsü Atatürkçülük ve Atatürk ilkelerinin ne olduğunu saptamış. Cumhuriyetin ellinci yılı dolayısıyla küçük bir kitapçık halinde yayımlamışlar bunu. Başta Genel Başkan Kadri Kaplan "Atatürk ilkeleri amaç ve kavram karışıklığından ve tutarsız yolundan kurtarılmalı" diyor. Halkevleri on bir kişilik bir bilim kumluna bu ilkelerin anlamım açıklamış. Kısacık, ama sağlam bir belge. Atatürkçülük nedir ne değildir, anlıyorsunuz. Kuşkular dağıtılıyor, sapmalar, yozlaştırmalar, ters anlam vermeler ortadan kalkıyor. Evet. Atatürkçülük ve Atatürk ilkeleeri genel çizgiyle bu küçük kitapçıktaki gibidir. Salihoğlu, Arat, Baykal, Çeçen, Göğüs, inan, Kansu, Özerdim, Savcı, Timir, Yavuz imzalarını taşıyan bu raporu buraya olduğu gibi almak isterdim, ama olanak yok. En iyisi Halkevleri Genel Merkezimden istemek bu kitapçığı... Hemen bütün açıklamalarına katılacaksınız, evet "Atatürkçülük budur, bunun dışmda bütün yorumlar yanlıştır" diyeceksiniz.

İşte size bir iki parça: "İç politika Atatürkçülük sınıf gerçeğine değil, ulusçuluk anlayışı içinde halk gerçeğine dayanır. Halk deyince de çalışarak, emeğiyle geçinen kitlelerin tümünü anlayan ve emeği toplum düzeninin temel değerlerinden biri sayan Atatürkçülük, toplumsal ayrıcalıkları ve uçurumları reddeder. Başka bir deyişle iç politikada Atatürkçülük, toplumun, halkın çıkarlarına ve haklarına öncelik tayan bir uygulamaya dönüktür.", "Atatürkçülük her türlü gericiliğe, bağnazlığa, yobazlığa, dogmacılığa ve boş inanlarla doğa dışı düşüncelere kesinlikle karşıdır, düşünce özgürlüğünü ve onun yol göstericiliğini benimsemiştir."